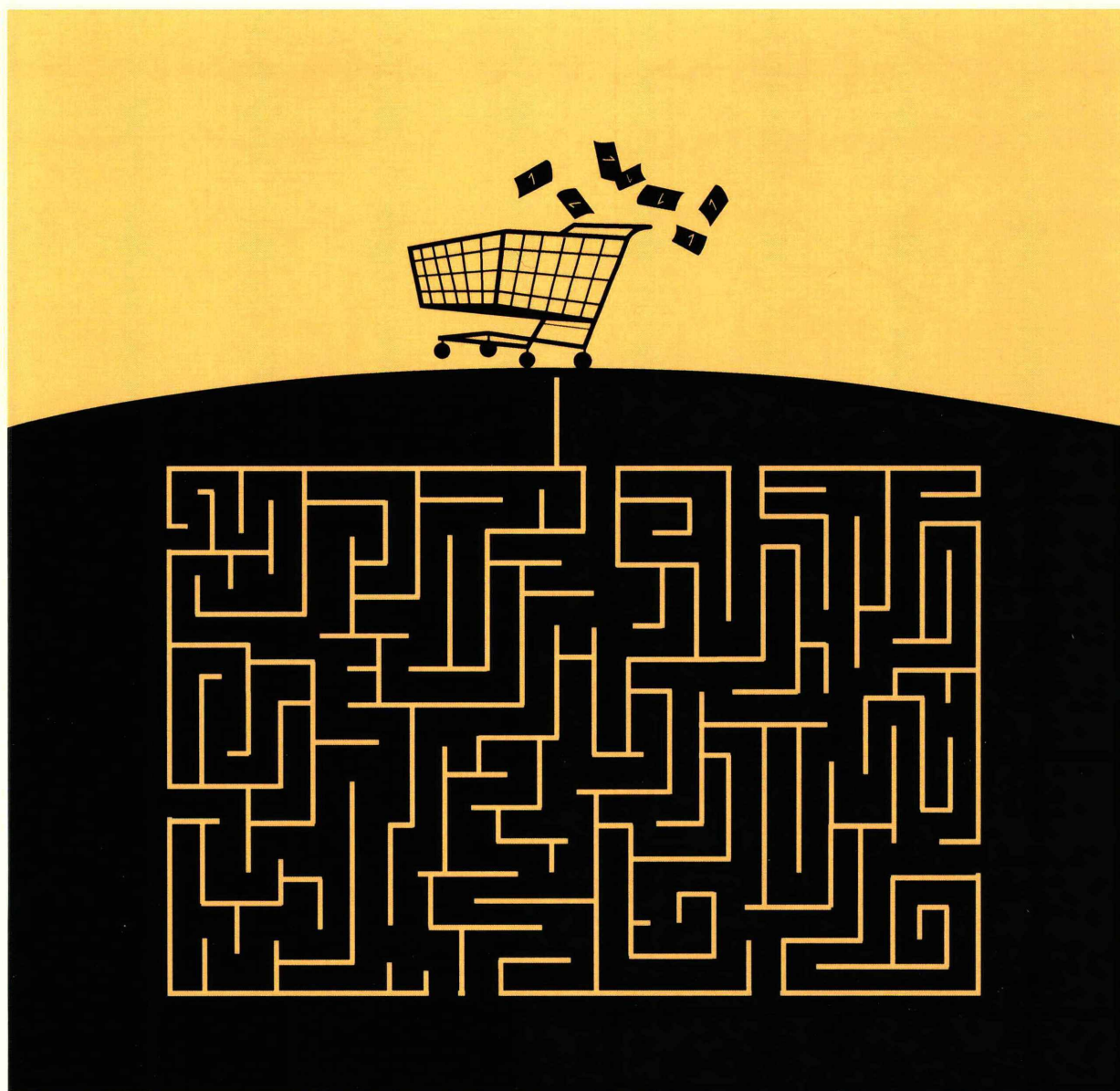

Tulonjakotilasto 2004

Inkomstfördelningsstatistik Income Distribution Statistics

Tulonjakotilasto 2004

Inkomstfördelningsstatistik

Income Distribution Statistics

Tiedustelut – Förfrågningar – Inquiries:

*Pekka Ruotsalainen
Laura Iisakka
(09) 17 341*

**Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland**

*sähköposti: toimeentulo.tilastokeskus@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi/tulonjako
Tilaston kuvaus: <http://www.tilastokeskus.fi/til/tjt>
Tilaston laatuseloste: <http://www.tilastokeskus.fi/til/tjt/laa>*

*Kansikuva – Pärmbild – Cover graphics: Jannis Mavrostomos
Taitto – Ombrytning – Layout: Eeva-Liisa Repo*

© 2006 Tilastokeskus – Statistikcentralen – Statistics Finland

*Tietoja lainattaessa lähteenä on mainittava Tilastokeskus.
Uppgifterna får lånas med uppgivande av Statistikcentralen som källa.
Quoting is encouraged provided Statistics Finland is acknowledged as the source.*

*ISSN 1795-5165
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 0785-9880 (print)
ISBN 952-467-581-1 (print)
ISSN 0785-8121 (pdf)
ISBN 952-467-582-X (pdf)*

Alkusanat

Tilastokeskus julkaisee tulonjakotilaston vuodelta 2004. Se on vuosittain laadittava tilasto, jonka tietosisältö perustuu kansainvälisiin tulonjakotilastosuosituksiin. Julkaisu on laadittu samoja periaatteita noudattaen kuin vuoden 2003 julkaisu.

Tehtyjä muutoksia on selostettu luvussa ”5.4 Tietojen vertailukelpoisuus”. Julkaisun laadinnasta ovat vastanneet Pekka Ruotsalainen, Laura Iisakka, Pauli Ollila, Airi Pajunen, ja Veli-Matti Törmälehto.

Helsingissä, Tilastokeskuksessa kesäkuussa 2006

Jussi Simpura
Tilastojohtaja

Sisällys

Alkusanat	3	Kotitalouskohtaiset taulukot	
Taulukoissa käytetyt symbolit	8	1. Kotitalouksien tulojen rakenne sosio-ekonomisen pääryhmän mukaan 2004. . .	47
1. Johdanto	9	2. Kotitalouksien tulojen rakenne desiiliryhmittäin 2004. Desiiliryhmät on muodostettu henkilöiden kesken kotitalouden kulutusyksikköä kohti lasketun käytettävissä olevan tulon mukaan.	48
2. Tulonjaon kehitys vuonna 2004	9	3. Kotitalouksien tulojen rakenne tuloluokittain 2004. Tuloluokat on muodostettu kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen perusteella.	50
2.1 Kotitalouksien reaalitytulot kasvoivat suotuisasti.	9	4. Kotitalouksien tulojen rakenne tuloluokittain 2004. Tuloluokat on muodostettu kotitalouksien bruttotulojen perusteella.	52
2.2 Tuloerot kasvoivat vuonna 2004	11	5. Kotitalouksien tulojen rakenne sosio-ekonomisen aseman mukaan 2004.	54
2.3 Tulot kasvoivat eniten ylimmässä tulokymmenyksessä vuonna 2004	14	6. Kotitalouksien tulojen rakenne eräissä kotitaloustyypeissä 2004. Kotitaloudet on luokiteltu aikuisten, lasten ja ammatissa toimivien lukumäärän mukaan.	56
2.4 Kotitalouksien tulokehitys väestöryhmittäin	14	7. Kotitalouksien tulojen rakenne kotitalouden elinvaiheen mukaan 2004 . .	60
2.5 Pienituloisten määrä edelleen lievässä kasvussa	18	8. Kotitalouksien tulotaso sosioekonomisen aseman mukaan 2004.	64
3. Tulonsaajakohtainen tulokehitys	22	9. Kotitalouksien tulotaso aikuisten ja lasten lukumäärän mukaan 2004	66
3.1 Kokoaikaisten palkansaajien keskimääräiset vuosipalkat kasvoivat	22	10. Kotitalouksien tulotaso suuralueen ja kuntaryhmän mukaan 2004	67
3.2 Miesten palkkaerot supistuivat, naisten kasvoivat.	22	11. Kotitalouksien tulotaso viitehenkilön koulutusasteen mukaan 2004.	68
3.3 Naisten ja miesten väliset palkkaerot ennallaan	24	12. Kotitalouksien tulotaso asunnon hallintasuhteen ja suuralueen mukaan 2004	69
4. Suomen tuloerot kansainvälisessä vertailussa	26	13. Viljelijätalouksien, maanviljelijätalouksien ja osa-aikaviljelijöiden tulotaso tilan pääasiallisen tuotantosuunnan mukaan 2004 . .	70
5. Menetelmäseloste	28	14. Kotitalouksien kulutusyksikköä kohti laskettujen tulojen jakautuminen henkilöiden kesken 2004. Desiiliryhmät on muodostettu henkilöiden kesken kotitalouden kulutusyksikköä kohti lasketun käytettävissä olevan tulon mukaan.	71
5.1 Tiedonkeruu	28	15. Kotitalouksien prosenttijakauma desiiliryhmittäin 2004. Desiiliryhmät on muodostettu henkilöiden kesken kotitalouden kulutusyksikköä kohti lasketun käytettävissä olevan tulon perusteella . . .	72
5.2 Perusjoukko, otanta, kato ja painotus .	28		
5.2.1 Perusjoukko	28		
5.2.2 Otannan periaatteet	29		
5.2.3 Tietoa otoksesta, vastanneista, kadosta ja ylipeitosta.	29		
5.2.4 Painotus	31		
5.3 Tietojen laatu	31		
5.4 Tietojen vertailukelpoisuus.	32		
5.4.1 Aikaisemmat tulonjakotilastot .	32		
5.4.2 Kulutustutkimus.	33		
5.4.3 Tulo- ja varallisuustilasto	33		
5.4.4 Kansantalouden tilinpito.	33		
6. Käsitteet ja luokitukset.	35		
6.1 Tulokäsitteet	35		
6.2 Muut käsitteet ja luokitukset	36		
7. Lisätiedot ja erityisselvitykset.	39		
Sammandrag	40		
Summary.	42		
Kotitalouskohtaiset taulukot	45		
Tulonsaajakohtaiset taulukot.	81		

16.	Saatujen tulonsiirtojen rakenne desiiliryhmittäin 2004. Desiiliryhmät on muodostettu henkilöiden kesken kotitalouden kulutusyksikköä kohti lasketun käytettävissä olevan tulon mukaan.	75	22 b.	Palkansaajien tulotaso koulutusasteen ja sukupuolen mukaan 2004: kokopäivätyö, 12 kuukautta.	85
17.	Saatujen tulonsiirtojen rakenne kotitalouden elinvaiheen mukaan 2004.	76	23 a.	Palkansaajien tulotaso toimialan ja sukupuolen mukaan 2004.	86
18.	Saatujen tulonsiirtojen rakenne sosioekonomisen aseman mukaan 2004.	78	23 b.	Palkansaajien tulotaso toimialan ja sukupuolen mukaan 2004: kokopäivätyö, 12 kuukautta.	87
19.	Kotitalouksien tulojen keskiarheet sosioekonomisen aseman mukaan 2004.	79	24 a.	Palkansaajien tulotaso iän ja sukupuolen mukaan 2004.	88
Tulonsaajakohtaiset taulukot			24 b.	Palkansaajien tulotaso iän ja sukupuolen mukaan 2004: kokopäivätyö, 12 kuukautta.	88
20.	Ammatissa toimivien lukumäärä ja tulotaso sosioekonomisen aseman mukaan 2004.	82	25 a.	Palkansaajien tulotaso suuralueen ja sukupuolen mukaan 2004	89
21 a.	Ammatissa toimivien tuotannontekijätulojen jakautuminen desiiliryhmittäin sosioekonomisen aseman mukaan 2004, desiilien ylärajat. Desiiliryhmät on muodostettu tuotannontekijätulojen perusteella.	84	25 b.	Palkansaajien tulotaso suuralueen ja sukupuolen mukaan 2004: kokopäivätyö, 12 kuukautta.	89
21 b.	Ammatissa toimivien tuotannontekijätulojen jakautuminen desiiliryhmittäin sosioekonomisen aseman mukaan 2004, tulojen prosenttijakauma. Desiiliryhmät on muodostettu tuotannontekijätulojen perusteella.	84			
22 a.	Palkansaajien tulotaso koulutusasteen ja sukupuolen mukaan 2004.	85			

Innehåll

Sammandrag	40
Symboler använda i tabellerna	8
Hushållstabeller	
1. Hushållens inkomststruktur efter socioekonomisk huvudgrupp 2004.	47
2. Hushållens inkomststruktur i decilgrupper 2004. Decilgrupperna har bildats utgående från personer efter hushållens disponibel per konsumtionsenhet.	48
3. Hushållens inkomststruktur i inkomstklasser efter hushållens disponibla inkomst 2004.	50
4. Hushållens inkomststruktur i inkomstklasser efter hushållens bruttoinkomst 2004.	52
5. Hushållens inkomststruktur efter socioekonomisk ställning 2004.	54
6. Hushållens inkomststruktur i olika hushållstyper 2004. Hushållen har klassificerats efter antalet vuxna, barn och yrkesverksamma.	56
7. Hushållens inkomststruktur efter hushållens livsfas 2004.	60
8. Hushållens inkomstnivå efter socioekonomisk ställning 2004.	64
9. Hushållens inkomstnivå efter antalet vuxna och barn 2004.	66
10. Hushållens inkomstnivå efter storområde och kommungrupp 2004.	67
11. Hushållens inkomstnivå efter referenspersonens utbildningsnivå 2004.	68
12. Hushållens inkomstnivå efter bostadens besittningsförhållande och storområde 2004.	69
13. Odlarhushållens, jordbrukarhushållens och deltidsodlarnas inkomstnivå efter gårdens huvudsakliga produktionsinriktning 2004.	70
14. Fördelning av hushållens inkomster per konsumtionsenhet för personer 2004. Decilgrupperna har bildats utgående från personer efter hushållens disponibel inkomst per konsumtionsenhet.	71
15. Hushållens procentfördelning i decilgrupper efter vissa klassificeringsvariablerna 2004. Decilgrupperna har bildats utgående från personer efter hushållens disponibel per konsumtionsenhet.	72
16. De erhållna transfereringarnas struktur i decilgrupperna 2004. Decilgrupperna har bildats utgående från personer efter hushållens disponibel per konsumtionsenhet	75
17. De erhållna transfereringarnas struktur efter hushållens livsfas 2004.	76
18. De erhållna transfereringarnas struktur efter socioekonomisk ställning 2004.	78
19. Medelfel för hushållens inkomster efter socioekonomisk ställning 2004.	79
Individtabeller	
20. Antal yrkesverksamma och inkomstnivå efter socioekonomisk ställning 2004.	82
21 a. Fördelning av faktorinkomsterna för de yrkesverksamma efter decilgrupp och socioekonomisk ställning 2004, övre gränser för deciler. Decilgrupperna har bildats på basis av faktorinkomsterna.	84
21 b. Fördelning av faktorinkomsterna för de yrkesverksamma efter decilgrupp och socioekonomisk ställning 2004, procentfördelning av inkomster. Decilgrupperna har bildats på basis av faktorinkomsterna.	84
22 a. Löntagarnas inkomstnivå efter utbildningsnivå och kön 2004.	85
22 b. Löntagarnas inkomstnivå efter utbildningsnivå och kön 2004: heltidsarbete, 12 månader.	85
23 a. Löntagarnas inkomstnivå efter näringsgren och kön 2004.	86
23 b. Löntagarnas inkomstnivå efter näringsgren och kön 2004: heltidsarbete, 12 månader.	87
24 a. Löntagarnas inkomstnivå efter ålder och kön 2004.	88
24 b. Löntagarnas inkomstnivå efter ålder och kön 2004: heltidsarbete, 12 månader.	88
25 a. Löntagarnas inkomstnivå efter storområde och kön 2004.	89
25 b. Löntagarnas inkomstnivå efter storområde och kön 2004: heltidsarbete, 12 månader.	89

Contents

Summary	42	16. Current transfers received: Decile groups have been ordered from persons according to households' disposable income per consumption unit 2004.	75
Symbols used in the tables.	8	17. Current transfers received: structure by stage of life cycle 2004.	76
Household tables			
1. Household income: structure by socio-economic main group 2004.	47	18. Current transfers received: structure by socio-economic group 2004.	78
2. Household income: Decile groups have been ordered from persons according to households' disposable income per consumption unit 2004.	48	19. Household income: standard errors by socio-economic group 2004.	79
3. Household income: structure by brackets ordered according to households' disposable income 2004.	50	Individual tables	
4. Household income: structure by brackets ordered according to households' gross income 2004.	52	20. Number and income level of economically active by socio-economic group 2004.	82
5. Household income: structure by socio-economic group 2004.	54	21 a. Distribution of factor income of the economically active by decile group according to socio-economic group in 2004, upper limits of deciles. The decile groups were formed according to factor income.	84
6. Household income: structure by household type according to number of adults, children and economically active persons in household 2004.	56	21 b. Distribution of factor income of the economically active by decile group according to socio-economic group in 2004, percentage distribution of income. The decile groups were formed according to factor income.	84
7. Household income: structure by stage of life cycle 2004.	60	22 a. Income level of employees by level of education and sex 2004.	85
8. Income level of households by socio-economic group 2004.	64	22 b. Income level of employees by level of education and sex 2004: full-time work, 12 months	85
9. Income level of households by number of adults and children 2004.	66	23 a. Income level of employees by industry and sex 2004	86
10. Income level of households by major region and municipal group 2004.	67	23 b. Income level of employees by industry and sex 2004: full-time work, 12 months	87
11. Income level of households by level of education of reference person 2004.	68	24 a. Income level of employees by age and sex 2004	88
12. Income level of households by tenure status of dwelling and major area 2004.	69	24 b. Income level of employees by age and sex 2004: full-time work, 12 months.	88
13. Income level of crop growing, farming and part-time farming households according to the farm's main line of production 2004.	70	25 a. Income level of employees by major region and sex 2004.	89
14. Distribution of household income per consumption unit between persons 2004. Decile groups have been ordered from persons according to households' disposable income per consumption unit.	71	25 b. Income level of employees by major region and sex 2004: full-time work, 12 months	89
15. Percentage distribution of households by decile groups according to selected characteristics 2004. Decile groups have been ordered from persons according to households' disposable income per consumption unit 2004.	72		

Taulukoissa käytetyt symbolit – Symboler i tabellerna – Explanation of symbols

<i>Ei yhtään – Värdet noll – Magnitude nil</i>	<i>–</i>
<i>Suure pienempi kuin puolet käytetystä yksiköstä – Mindre än hälften av den använda enheten – Magnitude less than half of unit employed</i>	<i>0,0</i>
<i>Tieto liian epävarma esitettäväksi (ryhmään on otoksessa tullut alle 30 tapausta) – Uppgift alltför osäker för att anges (urvalsgruppen har omfattat färre än 30 fall) – Data too uncertain to be presented (less than 30 units per group in the sample)</i>	<i>..</i>
<i>Epävarma lukumäärätieto desiilien ja tuloluokkien rakennetta kuvaavissa taulukoissa (ryhmään on otoksessa tullut alle 10 tapausta) – Uppgift om antal osäker i tabeller över decil- och inkomstklassstruktur (i urvalet omfattar decilgruppen mindre än 10 fall) – Data of numbers uncertain in decile and income class tables (less than 10 units per group in the sample)</i>	<i>( )</i>

1. Johdanto

Tulonjakotilasto on otokseen pohjautuva tilasto, joka kuvaa kotitalouksien ja ammatissa toimivien henkilöiden tulojen määrää ja muutosta, tulojen rakennetta sekä niiden jakautumista Suomessa. Tilaston tietosisältö perustuu kansainvälisiin tulonjakotilastosuosituksiin¹.

Suomessa pystytään seuraamaan luotettavasti kotitalouksien tuloja ja tulonmuodostusta 1960-luvulta alkaen. Varhaisimpia tietoja kotitalouksien tuloista on saatavissa kulutustutkimuk-

sesta, joista ensimmäiset koskevat vuosia 1966, 1971 ja 1976. Ensimmäinen varsinainen tulonjakotilasto on vuodelta 1977. Sen jälkeen tulonjakotilasto on tehty vuosittain lukuun ottamatta vuosia 1981 ja 1985, joilta vastaavia tietoja on saatavissa kulutustutkimuksesta.

Tilastokeskus julkaisee vuosittain myös koko väestön verotustietoihin perustuvaa tulo- ja varallisuustilastoa, josta saadaan tietoja tulonsaajien veronalaisista tuloista ja varallisuudesta.

2. Tulonjaon kehitys vuonna 2004

2.1 Kotitalouksien reaalitytulot kasvoivat suotuisasti

Kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen kokonaismäärä oli 78,8 miljardia euroa vuonna 2004. Reaalisesti tämä oli 5,5 prosenttia enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Kotitalouksia oli yhteensä 2 415 000, mikä on 10 000 kotitaloutta enemmän kuin vuonna 2003. Käytettävissä olevat tulot kotitaloutta kohti olivat 32 620 euroa. Lisäystä vuodesta 2003 oli reaalisesti 5 prosenttia. Vuotta aikaisemmin kotitalouksien reaalitytulojen kasvu oli puolitoista prosenttiyksikköä pienempi.

Kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen mediaani oli 26 711 euroa vuonna 2004. Mediaanitulo on tulotaso, jota enemmän saa puolet ja jota vähemmän saa puolet kotitalouksista. Mediaanilla mitattuna kotitalouksien tulojen kasvu oli edellä kuvattuun nähden selvästi vähäisempää, sillä mediaanitulo oli vuonna 2004 reaalisesti vajaat 2 prosenttia korkeampi kuin vuonna 2003. Mediaanitulon keskiarvotuloa alhaisempi kasvu johtuu pääasiassa siitä, että tulojen kehitys on ollut tulojakauman yläpäässä selvästi nopeampaa kuin keskituloisilla vuonna 2004.

Kotitalouksien pitkän aikavälin tulokehitystä kuvataan asetelmassa 1. Tulot on deflatoitu vuoden 2004 rahanarvoon elinkustannusindeksillä. Asetelmassa on käytetty kahta tulokäsitettä: kotitaloutta kohti laskettuja tuloja ja ns. ekvivalentteja eli kulutusyksikköä kohti laskettuja tuloja².

Jälkimmäistä tulokäsitettä käytetään siksi, että se ottaa huomioon kotitalouksien koko- ja rakenne-eroja sekä niissä tapahtuneita muutoksia. Tarkasteluajanjakson aikana on erityisesti yhden ja kahden hengen kotitalouksien lukumäärä lisääntynyt ja suurempien kotitalouksien lukumäärä vähentynyt. Kotitalouksien rakennemuutosten vuoksi kulutusyksikkökohtaiset muutosprosentit ovat yleensä olleet suurempia kuin kotitalouskohtaiset.

Laman aikana 1990-luvun alkupuolella alenivat kotitalouksien käytettävissä olevat tulot selvästi. Voimakkainta tulojen lasku oli vuonna 1992, jolloin kotitalouksien käytettävissä oleva tulo oli laskentatavasta riippuen reaalisesti noin 4–5 prosenttia alhaisempi kuin vuotta aikaisemmin. Kotitalouksien tulot alenivat yhtäjaksoisesti kolme vuotta vuosina 1992–1994. Sen jälkeen kotitalouksien tulot kääntyivät kasvuun 1990-luvun puolivälissä. Voimakkainta kotitalouksien reaalitytulojen kasvu oli vuosina 1997–1999, jolloin se oli etenkin tulojakauman yläpäässä voimakasta. Sen sijaan 2000-luvun alussa oli parin vuoden ajan keskituloisten kotitalouksien tulokehitys jonkin verran parempaa kuin hyvätuloisten kotitalouksien tulojen kehitys. Tämä voidaan havaita siitä, että kotitalouksien tulojen kehitys oli mediaanituloilla mitattuna korkeampaa kuin keskiarvotuloilla mitattuna vuosina 2001–2002.

1 Expert Group on Household Income Statistics, The Canberra Group: Final Report and Recommendations. Ottawa 2001.

2 Kulutusyksiköistä ks. luku 6.2

Asetelma 1.

Kotitalouksien käytettävissä olevat tulot ja niiden muutokset 1987-2004. Reaalisena, vuoden 2004 rahassa(euroa)

Vuosi	Käytettävissä olevat tulot/kotitalous				Käytettävissä olevat tulot/muunnettu OECD-kulutussyksikkö			
	Keskiarvo, euroa	Muutos edelliseen vuoteen verrattuna, %	Mediaani, euroa	Muutos edelliseen vuoteen verrattuna, %	Keskiarvo, euroa	Muutos edelliseen vuoteen verrattuna, %	Mediaani, euroa	Muutos edelliseen vuoteen verrattuna, %
1987	23 706		21 824		14 638		13 890	
1988	24 131	1,8	22 133	1,4	15 004	2,5	14 136	1,8
1989	25 151	4,2	22 921	3,6	15 750	5,0	14 749	4,3
1990	26 442	5,1	24 099	5,1	16 557	5,1	15 449	4,7
1991	26 591	0,6	24 118	0,1	16 799	1,5	15 804	2,3
1992	25 330	-4,7	23 002	-4,6	16 074	-4,3	15 020	-5,0
1993	24 737	-2,3	22 190	-3,5	15 780	-1,8	14 443	-3,8
1994	24 413	-1,3	21 522	-3,0	15 603	-1,1	14 328	-0,8
1995	24 942	2,2	21 971	2,1	15 990	2,5	14 572	1,7
1996	25 340	1,6	22 222	1,1	16 313	2,0	14 922	2,4
1997	26 438	4,3	22 667	2,0	17 084	4,7	15 305	2,6
1998	27 165	2,8	23 177	2,2	17 597	3,0	15 716	2,7
1999	28 370	4,4	23 643	2,0	18 376	4,4	16 112	2,5
2000	29 061	2,4	23 937	1,2	18 898	2,8	16 354	1,5
2001	29 406	1,2	24 676	3,1	19 110	1,1	16 852	3,0
2002	30 041	2,2	25 515	3,4	19 551	2,3	17 354	3,0
2003	31 054	3,4	26 240	2,8	20 259	3,6	17 953	3,5
2004	32 620	5,0	26 711	1,8	21 219	4,7	18 617	3,7

Tulokäsitteen muutoksen vuoksi vuosien 1987–1992 ja 1993–2004 luvut eivät ole keskenään täysin vertailukelpoisia.

Kotitalouksien markkinoilta saamista palkka-, yrittäjä- ja omaisuustuloista käytetään yleisesti nimitystä tuotannontekijätulot. Näitä tuloja kotitaloudet saivat vuonna 2004 keskimäärin 32 570 euron edestä. Reaalisesti tämä oli noin 5,5 prosenttia enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Palkkatuloja kotitaloudet saivat vuonna 2004 keskimäärin 24 019 euroa, missä lisäystä oli edellisvuoteen verrattuna noin 4 prosenttia. Yrittäjätuloja kotitaloudet saivat vuonna 2004 keskimäärin 2 225 euroa, eli reaalisesti noin prosentin enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Omaisuustuloja kotitaloudet saivat keskimäärin 6 327 euron edestä, mikä oli reaalisesti noin 13 prosenttia enemmän kuin vuonna 2003.

Kotitaloudet saivat tulonsiirtoja vuonna 2004 keskimäärin 10 463 euroa, mikä oli reaalisesti 3,3 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Kotitalouksien bruttotulot olivat keskimäärin 43 033 euroa, mikä oli lähes 5 prosenttia enemmän kuin vuonna 2003.

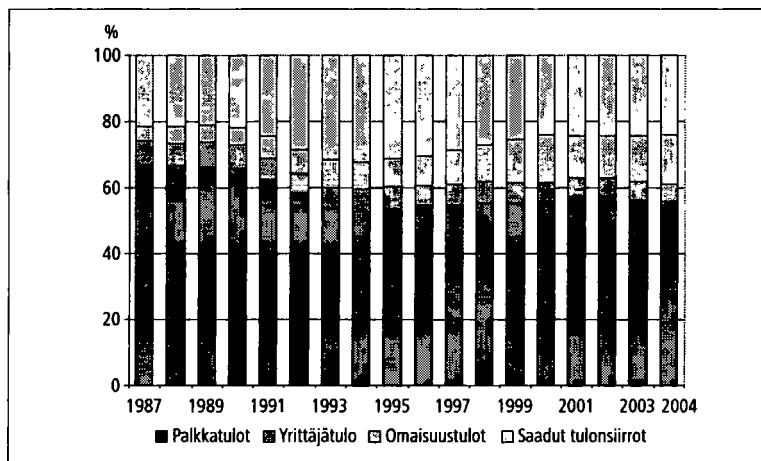
Välittömiä veroja ja veronluonteisia maksuja kotitaloudet maksoivat keskimäärin 10 413 euron edestä, mikä oli reaalisesti runsaat 4 prosenttia enemmän kuin vuonna 2003. Keskimääräisistä luvuista laskettuna verojen ja veronluontoisten maksujen osuus kotitalouksien bruttotuloista oli 24,2 prosenttia, mikä oli käytännössä saman verran kuin vuotta aikaisemmin.

Asetelma 2.

Kotitalouksien tulot ja tulojen rakenne vuosina 1987–2004. Tulot euroa/kotitalous, vuoden 2004 rahassa. Prosenttiosuudet laskettu keskimääräisistä tuloista.

	1987	1990	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1. Palkkatulot	21 399	23 086	18 209	18 919	19 519	20 476	21 334	21 809	22 541	22 875	23 106	24 019
%	67,1	65,6	53,4	54,5	54,5	55,5	55,5	55,4	57,3	57,2	56,3	56
2. Yrittäjätulot	2 146	2 481	2 319	2 071	2 248	2 237	2 247	2 308	2 227	2 254	2 203	2 225
%	6,7	7,1	6,8	6,0	6,3	6,1	5,8	5,9	5,7	5,6	5,4	5,2
3. Omaisuustulot	1 529	1 890	2 949	3 195	3 762	4 176	5 048	5 709	4 944	5 051	5 604	6 327
%	4,8	5,4	8,6	9,2	10,5	11,3	13,1	14,5	12,6	12,6	13,7	14,7
4. Tuotannontekijätulot (1+2+3)	25 076	27 459	23 476	24 185	25 530	26 890	28 629	29 827	29 712	30 181	30 913	32 570
%	78,6	78,1	68,9	69,7	71,3	72,9	74,5	75,7	75,5	75,5	75,3	75,7
5. Saadut tulonsiirrot	6 825	7 721	10 618	10 529	10 276	9 971	9 821	9 572	9 652	9 818	10 127	10 463
%	21,4	21,9	31,1	30,3	28,7	27,1	25,5	24,3	24,5	24,5	24,7	24,3
6. Bruttotulot (4+5)	31 900	35 180	34 094	34 714	35 806	36 861	38 449	39 399	39 364	39 998	41 040	43 033
%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
7. Maksetut tulonsiirrot	8 194	8 738	9 151	9 376	9 369	9 696	10 080	10 338	9 958	9 957	9 986	10 413
%	25,7	24,8	26,8	27,0	26,2	26,3	26,2	26,2	25,3	24,9	24,3	24,2
8. Käytettävissä olevat tulot (6–7)	23 706	26 442	24 942	25 340	26 438	27 165	28 370	29 061	29 406	30 041	31 054	32 620

Vuosien 1987 ja 1990 tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia vuosien 1995–2003 tietojen kanssa tulonimikkeissä tapahtuvien muutosten vuoksi.

Kuvio 1.
Kotitalouksien tulojen rakenne
1987–2004. Tuloerän osuus (%)
bruttotuloista.

Osinkotulojen ripeästä kasvusta johtuen kotitalouksien tulojen rakenteessa tapahtui vuonna 2004 muutoksia. Asetelmasta 2 voidaan havaita, että omaisuustulojen osuus kotitalouksien kaikista tuloista kasvoi vuonna 2004 prosenttiyksikön 14,7 prosenttiin (ks. myös kuvio 1). Vastaavasti sekä yrittäjä- että etenkin palkkatulojen osuudet alenivat. Asetelmasta 2 voidaan havaita myös se, että omaisuustulojen bruttotulo-osuus kasvoi korkeimmilleen vuonna 2004 aikavälillä 1987–2004.

Laman aikana 1990-luvun alkupuolella kotitalouksien markkinoilta saamien tulojen – eli palkka-, yrittäjä- ja omaisuustulojen – suhteellinen osuus aleni selvästi. Alimmillaan tämä tu-

lo-osuus oli vuonna 1994, jonka jälkeen osuus kääntyi kasvuun. Kuitenkin vielä vuonna 2004 oli tuotannontekijätulojen osuus kotitalouksien bruttotuloista selvästi alhaisempi kuin mitä se oli ennen 1990-luvun alun lamaa.

Samalla kun tuotannontekijätulojen osuus kotitalouksien tulonmuodostuksessa laman aikana aleni, saattujen tulonsiirtojen merkitys kasvoi selvästi. Saattujen tulonsiirtojen määrä kääntyi laskuun vuonna 1995 ja niiden osuus kotitalouksien tuloista on laskenut nopeasti. Saattujen tulonsiirtojen osuus bruttotuloista oli 24,3 prosenttia vuonna 2004. Osuus on kuitenkin edelleen selvästi suurempi kuin mitä se oli ennen lamaa 1990-luvun alussa.

2.2 Tuloerot kasvoivat vuonna 2004

Kotitalouksien välisiä tuloeroja kuvataan Gini-kertoimella. Se on yleisesti käytetty tulonjaon epätasaisuutta kuvaava indikaattori, jossa tulojen hajonnan laajuus on kiteytetty yhteen lukuarvoon³. Gini-kertoimen mukaan kotitalouksien väliset suhteelliset tuloerot kasvoivat vuonna 2004 edellisvuoteen nähden selvästi. Vuonna 2004 käytettävissä olevien tulojen Gini-kertoimen arvo oli 26,5, kun se vuotta aikaisemmin oli 0,7 prosenttiyksikköä alhaisempi. Tuloerot kasvoivat selvästi 1990-luvun puolivälin jälkeisen pitkän talouskasvun aikana. Suurimmilleen tuloerot kasvoivat vuonna 2000, jonka jälkeen ne pari vuotta hivenen tasoittuivat. Vuonna 2004 tuloerot kohosivat uudelleen samalle tasolle kuin vuonna 2000. Tuloeroja voidaan selvittää Suomessa luotettavasti aina 1970-luvun alusta alka-

en. Asetelmasta 3 voidaan havaita, että vuosina 2000 ja 2004 tuloerot olivat Suomessa yhtä suuret edellisen kerran 1970-luvun alussa.

Tulokymmenysten eli desiiliryhmien tulo-osuuksissa tuloerojen kasvu ilmenee selvimmän ylimmän tulokymmenyksen tulo-osuuden kasvuna. Ylimmän tulokymmenyksen tulo-osuus oli vuonna 2004 neljä prosentin kymmenesosaa korkeampi kuin edellisvuonna. Vastaavasti kahden alimman tulokymmenyksen tulo-osuus aleni yhteensä kolmella prosentin kymmenyksellä. 1990-luvun jälkipuoliskon nopea ja voimakas tuloerojen kasvu voidaan havaita siitä, että kahden ylimmän tulokymmenyksen tulo-osuudet kasvoivat merkittävästi. Voimakkainta kasvu on ollut ylimmässä desiiliryhmässä, jonka tulo-osuus on kasvanut 1980-luvun alhaisimmalta tasolta run-

3 Mitä suuremman arvon Gini-kerroin saa, sitä epätasaisemmin tulot ovat jakautuneet. Tässä julkaisussa Gini-kertoimet on kerrottu sadalla. Gini-kertoimen suurin mahdollinen arvo on sata. Tällöin suurituloisin tulonsaaja saisi kaikki tulot. Pienin mahdollinen Gini-kertoimen arvo on 0, jolloin kaikkien tulonsaajien tulot olisivat yhtä suuret.

Asetelma 3.

Desiiliryhmien tulo-osuudet vuosina 1971–2004. Desiiliryhmät on muodostettu henkilöiden kesken kotitalouden kulutusyksikköä (muunnettu OECD) kohti lasketun käytettävissä olevan tulon mukaan.

Vuosi	Tulo-osuus, %											Gini-kerroin	S80/S20 ¹
	Desiiliryhmä												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	Yhteensä		
1971	3,7	5,4	6,5	7,5	8,5	9,6	10,7	12,2	14,4	21,4	100,0	26,7	3,9
1976	4,5	6,2	7,2	8,1	9,1	10,0	11,0	12,1	13,6	18,4	100,0	21,5	3,0
1981	4,3	6,3	7,4	8,4	9,3	10,1	11,0	12,1	13,6	17,5	100,0	20,5	2,9
1987	4,8	6,6	7,5	8,3	9,2	10,0	10,9	11,9	13,4	17,6	100,0	19,7	2,7
1988	4,8	6,5	7,5	8,3	9,1	9,9	10,8	11,8	13,4	18,0	100,0	20,2	2,8
1989	4,8	6,4	7,4	8,2	9,1	9,9	10,8	11,9	13,4	18,2	100,0	20,4	2,8
1990	4,9	6,5	7,4	8,2	9,0	9,9	10,8	11,8	13,4	18,1	100,0	20,2	2,8
1991	4,8	6,6	7,5	8,3	9,1	9,8	10,7	11,8	13,4	18,1	100,0	20,1	2,8
1992	4,9	6,7	7,5	8,3	9,0	9,8	10,7	11,7	13,2	18,2	100,0	19,9	2,7
1993	4,9	6,6	7,4	8,1	8,8	9,6	10,6	11,7	13,3	19,1	100,0	20,9	2,8
1994	4,9	6,5	7,4	8,1	8,8	9,6	10,5	11,6	13,4	19,1	100,0	20,9	2,8
1995	4,8	6,4	7,3	8,0	8,8	9,6	10,5	11,7	13,4	19,6	100,0	21,7	2,9
1996	4,7	6,3	7,2	8,0	8,8	9,6	10,5	11,7	13,5	19,7	100,0	22,1	3,0
1997	4,6	6,1	7,0	7,8	8,6	9,5	10,5	11,7	13,5	20,7	100,0	23,5	3,2
1998	4,4	6,0	6,8	7,7	8,5	9,5	10,5	11,7	13,6	21,4	100,0	24,6	3,4
1999	4,4	5,8	6,8	7,6	8,4	9,3	10,3	11,5	13,3	22,7	100,0	25,9	3,5
2000	4,3	5,7	6,6	7,5	8,3	9,3	10,3	11,5	13,4	23,2	100,0	26,5	3,7
2001	4,2	5,8	6,7	7,7	8,5	9,4	10,4	11,7	13,5	22,1	100,0	25,6	3,6
2002	4,2	5,8	6,7	7,7	8,5	9,4	10,4	11,7	13,5	22,1	100,0	25,5	3,6
2003	4,2	5,8	6,7	7,6	8,5	9,4	10,4	11,6	13,6	22,3	100,0	25,8	3,6
2004	4,1	5,6	6,6	7,5	8,4	9,4	10,4	11,6	13,6	22,7	100,0	26,5	3,7

Pyöristysten vuoksi tulo-osuudet eivät aina summaudu sataan. Tulokäsittelyn muutosten vuoksi vuosien 1971–1981, 1987–1992 ja 1993–2004 luvut eivät ole keskenään täysin vertailukelpoisia.

¹ S80/S20 = ylimmän ja alimman tuloviidenneksen tulo-osuuskien suhde (keskitulojen suhde).

saat viisi prosenttiyksikköä vuoteen 2004 mennessä. Samaan aikaan ovat muiden tulokymmenysten tulo-osuudet alentuneet. Alentuminen on ollut sitä voimakkaampaa mitä pienituloisemmasta desiiliryhmästä on kysymys.

Asetelmassa 4 kuvataan Gini-kertoimilla käytettävissä olevien tulojen, tuotannontekijätulojen (palkka-, yrittäjä- ja omaisuus tulot) sekä bruttotulojen (tuotannontekijätulot ja saadut tulonsiirrot) jakaantumista. Tuotannontekijätulojen Gini-kerroin kuvaa kotitalouksien välisiä tuloeroja markkinoilta saatavien tulojen näkökulmasta. Tällöin julkisen vallan välittömät tulontasaustoimenpiteet – tulonsiirrot – eivät ole vielä vaikuttaneet kotitalouksien välisiin tuloeroihin. Kun tuotannontekijätuloihin lisätään kotitalouksien saamat tulonsiirrot, päästään bruttotulo -käsitteeseen. Bruttotuloihin sisältyy merkittävä määrä julkisen vallan tulonjaon tasaamiseen liittyviä toimenpiteitä. Täydellisimpinä julkisen vallan tulonjakoa tasoittavat toimenpiteet näkyvät käytettävissä olevissa tuloissa, sillä ne sisältävät sekä saadut tulonsiirrot että maksetut tulonsiirrot.

Tuotannontekijätuloilla mitattuna tuloerot kasvoivat laman aikana 1990-luvun alkuvuosina selvästi. Tuloerojen kasvu johtui pitkälti sekä yritystoiminnan supistumisesta että työttömyyden nopeasta ja voimakkaasta kasvusta. Palkka- ja

yrittäjätuloja saavien määrä aleni merkittävästi. Kun tuotantoon osallistuvien henkilöiden ja tuotannontekijätulojen määrä kääntyi nousuun laman jälkeen, myös tuotannontekijätuloerojen kasvu hidastui. Laman jälkeinen tuotannontekijätuloerojen lievä kasvu selittyy eräiden omaisuus tuloerien (osinkotulojen ja luovutusvoittojen) määrän kasvulla ja myös niiden epätasaisella kohdentumisella. Ensimmäistä kertaa pitkään aikaan tuotannontekijätuloerot supistuivat vuonna 2001. Tämän jälkeen tuloerot ovat tuotannontekijätuloilla mitattuna pysyneet käytännössä lähes ennallaan. Tuotannontekijätuloerot ovat edelleen kuitenkin korkeammalla tasolla kuin ennen lamaa 1990-luvun alussa.

Bruttotuloilla mitattuna tuloerojen kehitys on ollut 1990-luvulla samansuuntaista kuin käytettävissä olevilla tuloilla mitattuna, eli bruttotuloerojen ripeä kasvu alkoi vasta laman jälkeen 1990-luvun puolivälissä. Bruttotuloerojen kasvu ei ole kuitenkaan ollut aivan yhtä voimakasta kuin käytettävissä olevien tulojen erojen kasvu 1990-luvun jälkipuoliskolla. Tämä johtuu maksettujen tulonsiirtojen (välittömien tuloverojen ja veronluontoisten maksujen) tulonjakoa tasaa- van vaikutuksen heikentymisestä (asetelma 4). Vuonna 2001 bruttotulojen jakautuminen muuttui edellisvuosiin nähden tasaisemmaksi, minkä

Asetelma 4.

Tuotannontekijätulojen, bruttotulojen ja käytettävissä olevien tulojen Gini-kertoimet sekä tulonsiirtojen tuloeroja tasaava vaikutus vuosina 1971–2004.

Vuosi	Gini-kerroin, %			Tulonsiirtojen tuloeroja tasaava vaikutus ¹		
	Tuotannon- tekijätulot	Bruttotulot	Käytettävissä olevat tulot	Saadut tulo- siirrot	Maksetut tulo- siirrot	Yhteis- vaikutus
1971	38,5	30,9	26,7	19,8	13,4	30,6
1976	35,3	26,3	21,5	25,4	18,2	39,0
1981	35,8	25,2	20,5	29,4	18,7	42,6
1987	38,0	25,1	19,7	33,9	21,5	48,1
1988	38,8	25,8	20,2	33,4	21,8	47,9
1989	39,3	26,1	20,4	33,5	21,8	48,0
1990	38,9	25,6	20,2	34,2	20,8	47,9
1991	39,5	25,1	20,1	36,4	19,8	49,0
1992	42,1	25,2	19,9	40,1	21,1	52,8
1993	45,3	26,1	20,9	42,3	19,9	53,8
1994	46,1	26,1	20,9	43,5	19,8	54,7
1995	46,0	26,8	21,7	41,8	19,1	52,9
1996	46,3	27,4	22,1	41,0	19,2	52,3
1997	46,9	28,5	23,5	39,1	17,5	49,8
1998	46,7	29,5	24,6	36,9	16,5	47,3
1999	47,2	30,5	25,8	35,4	15,7	45,5
2000	47,2	31,2	26,5	34,0	15,0	43,8
2001	46,6	30,4	25,6	34,8	15,7	45,0
2002	46,2	30,2	25,5	34,6	15,6	44,8
2003	46,4	30,3	25,8	34,7	14,8	44,3
2004	46,9	30,9	26,5	34,0	14,4	43,6

Tulokäsitemuutosten vuoksi vuosien 1971–1981, 1987–1992 ja 1993–2004 luvut eivät ole keskenään täysin vertailukelpoisia.

¹ Saadut tulonsiirrot: Gini-kertoimen suhteellinen muutos (%) siirryttäessä tuotannontekijätuloista bruttotuloihin.

Maksetut tulonsiirrot: Gini-kertoimen suhteellinen muutos (%) siirryttäessä bruttotuloista käytettävissä oleviin tuloihin.

Tulonsiirtojen yhteisvaikutus: Gini-kertoimen suhteellinen muutos (%) siirryttäessä tuotannontekijätuloista käytettävissä oleviin tuloihin.

jälkeen bruttotuloerot pysyivät pari vuotta ennallaan. Sen sijaan vuonna 2004 tuloerot myös bruttotuloilla mitattuna kasvoivat saman verran kuin käytettävissä olevilla tuloilla mitattuna.

Julkinen valta tasaa markkinoilla syntyneitä tuloeroja tulonsiirtojärjestelmillä. Tulonsiirrot muodostuvat sekä saaduista tulonsiirroista että maksetuista tulonsiirroista eli välittömistä veroista ja veronluonteisista maksuista. Saadut tulonsiirrot koostuvat ansio- ja kansaneläkkeistä ja muista sosiaaliturvaetuksista, sosiaalivastuuksista sekä muista saaduista tulonsiirroista. Muita sosiaaliturvaetuksia ovat mm. kuntoutusavustukset, sairaus- ja vanhempainpäivärahat, lakisääteisen tapaturmavakuutuksen korvaukset ja ansiosidonnainen työttömyyspäiväraha. Sosiaalivastuuksia ovat muun muassa lapsilisät, pienten lasten hoidon tuki, elatustuki, sotilasavustus, toimeentulotuki, yleinen asumistuki, opinto- ja tutkimusavustukset sekä työttömyysturvan peruspäiväraha ja työmarkkinatuki. Saatuihin tulonsiirtoihin sisältyvät myös haastatteluun kerätyt kotitalouksien väliset tulonsiirrot, kuten elatusavut. Asetelmassa 4 kuvataan myös sitä, miten tulonsiirrot ovat vaikuttaneet tuloeroihin. Yleisesti voidaan todeta, että tulonsiirtojen vaikutus tuloeroihin riippuu kahdesta tekijästä, tulonsiir-

tojen määrästä (eli tulo-osuudesta) ja tulonsiirtojen kohdentumisesta (eli progressiivisuudesta).

Saatujen tulonsiirtojen tuloeroja tasaava vaikutus on laskenut selvästi 1990-luvun puolivälistä alkaen. Vuonna 2000 tasaava vaikutus aleni tasolle, jossa se oli edellisen kerran 1980-luvun loppupuolella. Vuonna 2001 saatujen tulonsiirtojen tuloeroja tasaava vaikutus kasvoi jonkin verran, jonka jälkeen vaikutus on pysynyt ennallaan. Vuonna 2004 saatujen tulonsiirtojen tasaava vaikutus jälleen aleni ollen samalla tasolla kuin vuonna 2000. Saatujen tulonsiirtojen tasaavavaihtuksen väheneminen viime vuosina on johtunut lähinnä siitä, että niiden merkitys kotitalouksien tulonmuodostuksessa on vähentynyt merkittävästi eli tuotannontekijätulojen määrän kasvun myötä.

Maksettujen tulonsiirtojen tuloeroja tasaava vaikutus on vähentynyt selvästi 1990-luvun lamavuosista lähtien. Vuonna 2004 tasaava vaikutus aleni tasolle, jolla se on ollut aikaisemmin 1970-luvun alun vuosina. Se miksi maksettujen tulonsiirtojen tuloeroja tasaava vaikutus on alentunut viime vuosina, saattaa johtua ansiotuloja lievemmin verotettujen pääomatulojen määrän kasvusta ja sitä kautta tuloverotuksen progressiivisuuden heikkenemisestä.

2.3 Tulot kasvoivat eniten ylimmässä tulokymmenyksessä vuonna 2004

Asetelmassa 5 kuvataan tulokymmenysten rajoja ja tulokeskiarvoja sekä niiden muutoksia tulokymmenyksissä. Asetelmasta voidaan havaita, että käytettävissä olevat tulot kasvoivat eniten tulojakauksen yläpäässä vuonna 2004. Ylimmän tulokymmenyksen keskimääräinen reaalityulo kasvoi runsaat 7 prosenttia, toiseksi ylimmässä kymmenyksessä kasvua oli lähes 6 prosenttia. Tulot kasvoivat kohtalaisen paljon myös alemmissä tulokymmenyksissä, esimerkiksi kaikista alimman tulokymmenyksen tulot olivat vuonna 2004 runsaat 3 prosenttia korkeammat kuin edellisvuonna.

Vaikka alimpien tulokymmenysten tulokehitys on ollut suhteellisesti mitattuna kohtalaisen

hyvää, ovat kasvuerot absoluuttisesti mitattuna desiiliryhmien välillä suuria. Kun ylimmän desiiliryhmän ekvivalentti keskiarvotulo kasvoi vuonna 2004 edellisvuoteen nähden reaalisesti lähes 3 400 euroa, oli tulojen kasvu alimmassa desiiliryhmässä vajaat 300 euroa.

Myös pitemmän aikavälin tarkastelussa ovat desiiliryhmien tulot kasvaneet sitä enemmän, mitä ylempää desiiliryhmästä on kysymys. Esimerkiksi ylimmässä desiiliryhmässä tulojen keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti on ollut vuosina 1995–2004 noin 5 prosenttia, kun alimmassa ryhmässä vastaava muutos on ollut vain puoli-toista prosenttia.

Asetelma 5.

Desiilien keskiarvot ja ylärajat vuosina 1995–2004. Vuoden 2004 rahassa, deflatoitu elinkustannusindeksillä. Desiiliryhmät on muodostettu henkilöiden kesken kotitalouden kulutusyksikköä (muunnettu OECD) kohti lasketun käytettävissä olevan tulon mukaan.

Desiili-ryhmä	Yläraja, euroa/muunnettu OECD-kulutusyksikkö					Muutos, % 2003–2004	Keskimääräinen vuosimuutos, % 1995–2004	Keskiarvo, euroa/muunnettu OECD-kulutusyksikkö					Muutos, % 2003–2004	Keskimääräinen vuosimuutos, % 1995–2004
	1995	2000	2002	2003	2004			1995	2000	2002	2003	2004		
I	9 702	10 139	10 577	10 837	11 114	2,6	1,5	7 980	8 339	8 503	8 819	9 093	3,1	1,5
II	11 363	12 082	12 725	12 951	13 540	4,6	2,0	10 587	11 111	11 713	11 996	12 410	3,5	1,8
III	12 587	13 738	14 598	14 857	15 542	4,6	2,4	11 980	12 924	13 607	13 927	14 546	4,4	2,2
IV	13 854	15 372	16 375	16 728	17 457	4,4	2,6	13 221	14 569	15 494	15 820	16 532	4,5	2,5
V	15 141	17 071	18 112	18 584	19 490	4,9	2,8	14 483	16 229	17 223	17 636	18 470	4,7	2,7
VI	16 539	18 975	20 002	20 565	21 562	4,8	3,0	15 858	18 041	19 029	19 548	20 523	5,0	2,9
VII	18 126	21 021	22 204	22 874	23 950	4,7	3,1	17 291	19 974	21 075	21 736	22 753	4,7	3,1
VIII	20 441	23 767	24 977	25 731	27 327	6,2	3,3	19 260	22 354	23 520	24 174	25 524	5,6	3,2
IX	24 258	28 948	30 188	31 350	32 851	4,8	3,4	22 103	26 008	27 270	28 245	29 843	5,7	3,4
X	..	..	..	..	..	..	..	32 272	45 205	44 533	46 455	49 824	7,3	4,9

2.4 Kotitalouksien tulokehitys väestöryhmittäin

Suomessa oli 2 415 000 kotitaloutta vuonna 2004. Kotitalouksista oli ammatissa toimivia – talouden viitehenkilö palkansaaja tai yrittäjä – yhteensä 1 440 400 eli 60 prosenttia kaikista kotitalouksista. Näistä palkansaajakotitalouksia oli 1 255 800 ja yrittäjäkotitalouksia 184 600. Ammatissa toimimattomia kotitalouksia – eläkeläisiä, työttömiä, opiskelijoita ja omaa kotitaloutta hoitavia – oli vuonna 2004 yhteensä 974 600 eli 40 prosenttia kaikista kotitalouksista. Kotitalouksien rakenteissa on tapahtunut merkittäviä vaihteluja viimeisten viidentoista vuoden aikana, sillä ammatissa toimimattomien kotitalouksien osuus oli 31 prosenttia vuonna 1987 ja lähes 45 prosenttia vuonna 1994. Samalla kotitalouksien

tilastollinen keskikoko on pienentynyt 2,35 henkilöstä (vuosi 1987) 2,14 henkilöön (vuosi 2004).

Kun väestöryhmien tulomuutoksia tarkastellaan poikkileikkausaineistoilla, on syytä muistaa se, että myös väestöryhmien rakennemuutoksilla saattaa olla vaikutusta tuloihin ja tulojen muutoksiin. Kun esimerkiksi uudet eläkeläiset ovat työeläkejärjestelmän kehittymisen vuoksi keskimäärin parempituloisia kuin aikaisemmin eläkkeelle siirtyneet, saattaa eläkeläiskotitalouksien keskimääräinen tulotaso kasvaa, vaikka jo aiemmin eläkkeelle siirtyneiden tulotaso olisikin pysynyt ennallaan. Vastaavaa tapahtuu myös muiden väestöryhmien, esimerkiksi työttömien talouksi-

en, palkansaajatalouksien ja maatalousyrittäjien kohdalla.

Tuloksia on pidettävä lähinnä suuntaa antavana, sillä otannasta aiheutuu satunnaisvaihtelua, joka voi vaikeuttaa erityisesti vuositason muutosten arviointia. 1990-luvun loppupuolelta lähtien on eräiden tuloerien voimakkaan kasvun myötä tulojakotutkimuksen otoksiin tullut poikkeuksellisen suurituloisia kotitalouksia, mikä saattaa myös vaikuttaa tuloksiin. Tämän vuoksi keskimääräistä tulotasoa on keskiarvon lisäksi kuvattu mediaanilla (jakauman keskimäinen arvo), joka usein antaa keskiarvoa luotettavamman kuvan tulojen muutoksesta.

Tulot ja tulojen kehitys sosioekonomisen ryhmän mukaan

Asetelmissa 6 ja 7 kuvataan käytettävissä olevien tulojen reaali muutoksia eri kotitaloustyypeissä sekä vuosina 2003–2004 että pitemmällä aikavälillä vuosina 2000–2004. Asetelmassa 6 kuvataan kotitalouksien tulojen reaali muutoksia sosioekonomisen luokituksen näkökulmasta. Muutokset on laskettu sekä keskiarvo- että mediaaniluvuista. Lisäksi ne on esitetty sekä poikkileikkaus- että paneeliasetelmasta käsin. Poikkileikkausasetelmasta on kysymys silloin, kun tulomuutosta kuvataan kahden erillisen poikkileikkausaineiston pohjalta. Tällöin muutoksiin voivat vaikuttaa tuloissa tapahtuneiden muutosten lisäksi myös kotitalouksien rakenteissa tapahtuneet muutokset. Rakennemuutosten vaikutusta on pyritty eliminoimaan paneeliasetelmassa, jossa tulomuutokset on laskettu niiden kotitalouksien tuloista, jotka olivat mukana tutkimuksessa kahtena peräkkäisenä vuonna (sekä vuonna 2003 että vuonna 2004), ja joiden viitehenkilön sosioekonominen ryhmä pysyi samana. Kuviossa 2

on esitetty kunkin sosioekonomisen ryhmän tulot suhteessa kotitalouksien keskimääräisiin käytettävissä oleviin tuloihin. Lisäksi kuviossa 3 on kuvattu tulojen koostumusta eri talouksissa vuonna 2004.

Asetelman 6 paneeliasetelmaosiosta voidaan havaita, että tulokehitys oli selvästi keskimääräistä parempi vuonna 2004 niillä kotitalouksilla, joiden pääasiallisesta toimeentulosta vastasi yrittäjä. Tämän ryhmän reaali tulotaso oli keskiarvolla mitattuna 12,5 prosenttia korkeampi kuin edellisenä vuonna. Yrittäjätalouksien tulokehitys oli kuitenkin kaksijakoinen, sillä maatalousyrittäjätalouksien tulojen kehitys oli selvästi heikompa kuin muilla yrittäjäkotitalouksilla. Paneeliasetelman mukaan maatalousyrittäjäkotitalouksien tulot kasvoivat vuonna 2004 keskiarvotulon mukaan ainoastaan kaksi prosenttia edellisvuodesta, kun muilla yrittäjäkotitalouksilla vastaava kasvu oli yli 15 prosenttia. Mediaanituloilla mitattuna maatalousyrittäjätalouksien tulot jopa alenivat.

Tulomuutoksia arvioitaessa on hyvä tarkastella myös sitä, mistä luvuista tulojen muutosprosentit on laskettu. Kuviossa 2 kuvataan kotitalouksien ekvivalentteja eli kotitalouden kulusyksiköillä skaalattuja tulotasoja sosioekonomisen ryhmän mukaan sekä keskiarvo- että mediaanitulolla vuonna 2004. Tulojen keskiarvo on kaikissa ryhmissä suurempi kuin tulojen mediaani, mikä johtuu siitä, että keskiarvo reagoi mediaania herkemmin ääriarvoihin. Mitä suurempi ero keskiarvo- ja mediaanitulon välillä on, sitä suurempaa tulojen hajonta on kyseisessä ryhmässä. Keskiarvotuloilla mitattuna yrittäjäkotitalouksien (pl. maatalousyrittäjäkotitaloudet) tulotaso on selvästi korkein. Mediaanituloilla mitattuna yrittäjäkotitalouksien ja toimihenkilökotitalouksien tulotasot ovat lähes yhtä suuret. Yrittäjäkotitalouksilla suurehko ero keskiarvotulossa ja me-

Asetelma 6.

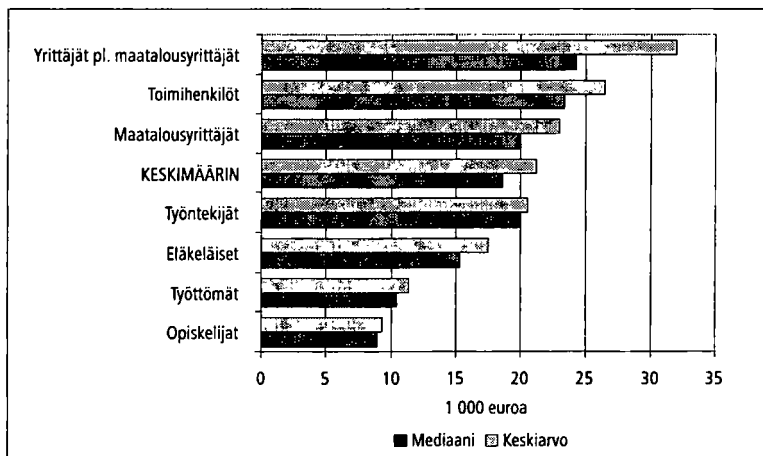
Reaaliset tulomuutokset kotitalouden sosioekonomisen ryhmän mukaan vuosina 2000–2004.

Kotitalouden käytettävissä olevat tulot /muunnettu OECD-kulutussyksikkö.

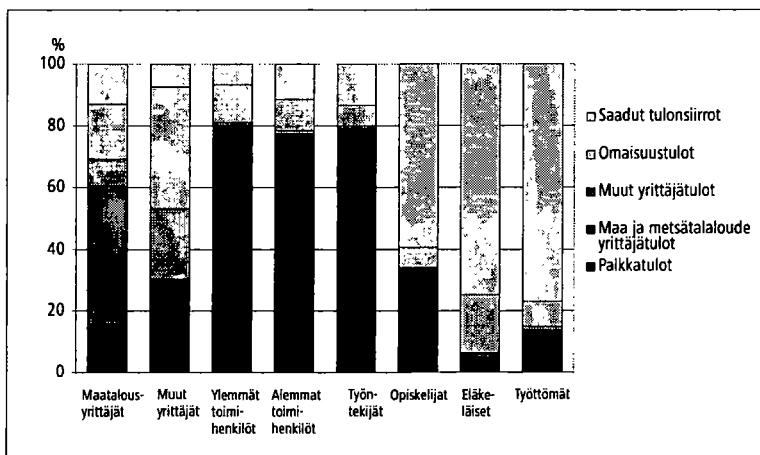
Viitehenkilön sosioekonominen ryhmä	Koko aineisto, poikkileikkausasetelma				Paneeliasetelma	
	Keskiarvo		Mediaani		Keskiarvo	Mediaani
	Keskimääräinen vuosimuutos, % 2000–2004	Muutos, % 2003–2004	Keskimääräinen vuosimuutos, % 2000–2004	Muutos, % 2003–2004	Muutos, % 2003–2004	Muutos, % 2003–2004
Yrittäjät	3,8	5,0	3,5	4,0	12,5	0,3
Maatalousyrittäjät	2,2	3,1	1,6	-1,1	2,0	-1,5
Muut yrittäjät	3,9	5,3	4,3	5,2	15,8	8,7
Palkansaajat	3,6	5,9	3,5	3,8	4,7	4,6
Toimihenkilöt	3,5	6,2	2,9	3,7	4,4	4,3
Työntekijät	3,4	5,1	3,3	5,3	5,7	5,0
Eläkeläiset	3,1	3,3	3,2	2,1	4,2	2,9
Työttömät	1,9	0,1	1,9	2,3	2,4	0,8
Kaikki kotitaloudet	2,9	4,7	3,3	3,7	5,4	3,3

Kuvio 2.
Kotitalouksien tulotaso kotitalouden sosioekonomisen ryhmän mukaan vuonna 2004. Tulokäsité kotitalouden käytettävissä olevat tulot OECD-kulutussyksikköä kohti.

Kuvio 3.
Kotitalouksien tulojen rakenne sosioekonomisen ryhmän mukaan vuonna 2004. Tuloerän osuus (%) bruttotuloista.

diaanitulos kertoo siitä, että ryhmässä vallitsee muihin ryhmiin nähden selvästi suurempi tuloerä.

Kotitalouksien tulot koostuvat monista eri lähteistä. Maatalousyrittäjäkotitalouksien kokonaistuloista tulee maa- ja metsätaloudesta enää selvästi alle puolet. Vuonna 2004 tämä osuus oli 45 prosenttia. Muun yrittäjätulon osuus oli noin 10 prosenttia. Palkkatulojen, omaisuustulojen sekä saatujen tulonsiirtojen osuudet olivat 15 prosentin luokkaa. (Kuvio 3.)

Muilla yrittäjäkotitalouksilla oli yrittäjätulojen osuus kaikista tuloista vajaa neljännes vuonna 2004. Omaisuustulojen bruttotulo-osuus oli lähes 40 prosenttia ja palkkatulojen osuus 30 prosenttia. Vajaa kymmenes tuloista oli saatuja tulonsiirtoja.

Niiden kotikotitalouksien, jotka tulivat luokitelluiksi palkansaajiksi sekä vuonna 2003 että 2004, reaalitytulot kasvoivat sekä keskiarvolla että mediaanilla mitattuna käytännössä yhtä paljon, eli runsaat 4,5 prosenttia vuonna 2004. Poikkileikkausasetelman mukaan palkansaajakotitalouksien keskimääräinen tulotaso oli vuonna 2004 lähes 6

prosenttia ja mediaanitulos taso vajaa 4 prosenttia korkeampi kuin vuotta aikaisemmin.

Palkansaajakotitalouksien tulot muodostuvat pääasiassa palkkatuloista, joiden keskimääräinen bruttotulo-osuus on viime vuosina pysytellyt 80 prosentin paikkeilla. Ylemmillä toimihenkilökotitalouksilla oli omaisuustulojen osuus kaikista tuloista 12 prosenttia, alemmilla toimihenkilökotitalouksilla 10 prosenttia ja työntekijäkotitalouksilla lähes 7 prosenttia vuonna 2004. Saatujen tulonsiirtojen keskimääräinen bruttotulo-osuus oli työntekijäkotitalouksilla runsaat 13 prosenttia ja alemmilla toimihenkilökotitalouksilla runsaat 11 prosenttia. Tämä oli selvästi enemmän kuin ylemmillä toimihenkilökotitalouksilla, joilla vastaava osuus jäi alle 7 prosentin vuonna 2004.

Eläkeläiskotitalouksien tulojen kehitys oli vuonna 2004 jonkin verran parempaa kuin vuotta aikaisemmin. Paneeliasetelmassa eläkeläiskotitalouksien keskimääräiset tulot kasvoivat runsaat 4 prosenttia ja mediaanitulos noin 3 prosenttia. Poikkileikkausasetelmassa eläkeläiskotitalouksien tulot kasvoivat keskiarvolla mitattuna 3,3 prosenttia, mediaanilla mitattuna tulojen kasvu oli

samaa tasoa. Kuviosta 2 voidaan havaita, että eläkeläistalouksien keskimääräinen tulotaso jäi vuonna 2004 selvästi alle kaikkien kotitalouksien keskimääräisen tason. Samoin eläkeläistalouksien tulotason kasvu oli keskimääräistä hitaampaa (ks. asetelma 6).

Ryhmänä eläkeläiskotitaloudet on suuri, vuonna 2004 näitä talouksia oli maassa 720 000. Kaikista kotitalouksista eläkeläistalouksien osuus on lähes kolmannes. Vuonna 2004 kolme neljäsosaa eläkeläistalouksien tuloista tuli saaduista tulonsiirroista, lähinnä työ- ja kansaneläkkeistä. Omaisuustulojen osuus eläkeläiskotitalouksien bruttotuloista oli runsaat 18 prosenttia, mistä yli puolet oli omistusasunnosta tulevaa laskennallista nettoasuntotuloa. Palkka- ja yrittäjätulojen osuus oli alle viisi prosenttia.

Tulojen nousu oli työttömien kotitalouksissa keskimääräistä vähäisempää vuosina 2003–2004 sekä paneeliasetelmalla että erityisesti poikkileikkausaineistolla mitattuna. Työttömiksi luokiteltujen kotitalouksien keskimääräiset tulot pysyivät poikkileikkausasetelman mukaan edellisvuoden tasolla vuonna 2004. Mediaanilla mitattuna tulot nousivat reaalisesti pari prosenttia. Niiden kotitalouksien, jotka luokiteltiin työttömiksi sekä vuoden 2003 että vuoden 2004 tutkimuksissa, keskimääräiset tulot kasvoivat noin 2,5 prosenttia. Mediaanitulolla mitattuna tulojen kasvu oli työttömien talouksilla paneeliasetelmassa ainoastaan vajaan prosentin. Kotitalous on luokiteltu tilastossa työttömäksi, jos talouden pääasiallisesta toimeentulosta vastaava henkilö oli tilastovuoden aikana vähintään 6 kuukautta työttömänä.

Kuviosta 2 ilmenee, että työttömien talouksien keskimääräinen tulotaso jää selvästi alle sen, mitä keskimääräinen kotitalous sai tuloja vuonna 2004. Työttömien kotitalouksien tulot muodostuvat pääasiassa saaduista tulonsiirroista, joiden osuus talouksien kokonaistuloista oli 77 prosenttia vuonna 2004. Palkkatulojen osuus työttömien talouksien tulojen rakenteessa oli 13 prosenttia ja omaisuustulojen osuus 8 prosenttia. Omaisuustuloista pääosa oli omistusasunnosta tulevaa laskennallista nettoasuntotuloa.

Tarkasteltaessa sosioekonomisten ryhmien tulomuutoksia pidemmällä aikavälillä vuosina 2000–2004 voidaan asetelmasta 6 havaita, että paras tulokehitys on ollut ryhmällä *muut yrittäjäkotitaloudet*. Tulojen vuosikasvu on tällä ryhmällä keskiarvolla mitattuna lähes 4 prosenttia ja mediaanilla mitattuna runsaat 4 prosenttia. Maatalousyrittäjäkotitalouksilla vastaava tulojen kasvu oli keskiarvon mukaan runsaat 2 prosenttia ja mediaanin mukaan noin puolitoista prosenttia. Palkansaajatalouksille kumpikin mittari näyttää vuosille 2000–2004 noin 3,5 prosentin vuotuista

kasvua ja eläkeläistalouksille noin kolmen prosentin vuotuista kasvua. Työttömien kotitalouksilla on pitemmän aikavälin kasvu ollut heikointa. Sekä keskiarvon että mediaanin mukaan tulojen kasvuvauhti oli heillä vuosina 2000–2004 vain parin prosentin luokkaa.

Sosioekonomisten ryhmien tuloja ja tulojen rakennetta kuvataan tämän julkaisun liitetaulukoissa 5, 15 ja 18. Kotitalouksien tulotasoa verrattaessa on otettava huomioon, että kotitalouksien keskikoko ja rakenne vaihtelevat ryhmien välillä. Esimerkiksi eläkeläistalouksissa oli vuonna 2004 keskimäärin 1,45 henkilöä, kun maatalousyrittäjien talouksissa oli keskimäärin 3,39 henkilöä. Kotitalouden keskikoko oli 2,14 henkilöä vuonna 2004.

Tulot ja tulojen kehitys kotitalouden elinvaiheen mukaan

Asetelmassa 7 kuvataan käytettävissä olevien tulojen reaali muutoksia kotitalouden elinvaihe- luokituksen mukaan. Pariskuntien, joilla on alle 18-vuotiaita lapsia, reaalitytulot olivat vuonna 2004 keskiarvolla mitattuna 7,5 prosenttia korkeammat kuin vuotta aikaisemmin. Mediaanitulolla mitattuna tämän ryhmän tulojen kasvu oli noin 5 prosenttia. Kahden huoltajan lapsikotitalouksissa esiintyi kuitenkin vaihtelua tulojen kehityksessä sen mukaan, kuinka vanhoja kotitalouden lapset olivat. Selvästi heikointa tulokehitys oli niissä kotitalouksissa, joiden kaikki lapset olivat alle 7 vuotta. Tässä ryhmässä tulojen kehitys oli keskiarvotulojen mukaan samaa tasoa kuin kaikkien kotitalouksien keskimääräinen tulokehitys. Sen sijaan niissä kahden huoltajan lapsikotitalouksissa, joissa oli vanhempia lapsia, oli tulojen kasvu vuonna 2004 selvästi parempaa. Kuviosta 4 ilmenee, että myös näiden kotitalouksien tulotaso on korkeampi suhteessa kotitalouksien keskimääräiseen tulotasoon.

Lapsettomien pariskuntien tulot kasvoivat keskiarvon mukaan noin 6,5 prosenttia ja mediaanitulon mukaan ne olivat 4,5 prosenttia korkeammat vuonna 2004 kuin vuotta aikaisemmin. Etenkin nuorimmassa ikäluokassa (viitehenkilön ikä alle 35 vuotta) tulojen kasvu näyttää olleen erityisen suotuisaa vuonna 2004. Niissä yksinhuoltajakotitalouksissa, joissa kaikki lapset olivat alle 18 vuotta, olivat vastaavat tulojen muutokset olivat 3, 5 ja 7 prosentin luokkaa. Näiden kotitalouksien tulotaso suhteessa muihin lapsiperheisiin oli alhaisempi (ks. kuvio 4). Vähäisintä tulojen kasvu oli yhden henkilön kotitalouksilla, joiden tulot olivat keskiarvon mukaan noin 3 prosenttia ja mediaanin mukaan lähes 4,5 prosenttia korkeammat vuonna 2004 kuin edellisvuonna.

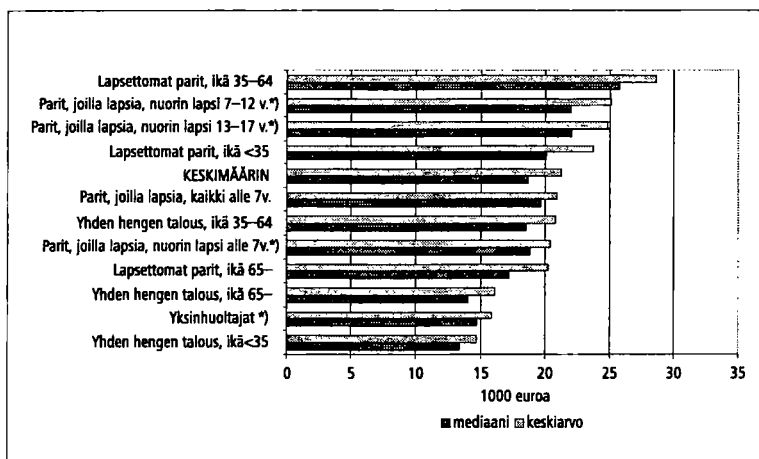
Asetelma 7.

Kotitalouksien reaaliset tulo muutokset kotitalouden elin vaiheen mukaan vuosina 2000–2004.

Tulokäsite: Käytettävissä oleva tulo/muunnettu OECD-kulutussyksikkö.

Elinvaihe	Keskiarvo		Mediaani	
	Keskimääräinen vuosimuutos, % 2000–2004	Muutos, % 2003–2004	Keskimääräinen vuosimuutos, % 2000–2004	Muutos, % 2003–2004
Yhden henkilön taloudet län mukaan	2,9	2,9	3,1	4,3
–34 vuotta	1,3	–1,5	0,5	–1,2
35– 64 vuotta	4,2	4,0	4,1	5,5
65– vuotta	2,3	4,1	3,5	4,1
Lapsettomat parit	2,3	6,6	2,9	4,5
Viitehenkilön iän mukaan				
–34 vuotta	5,1	18,9	2,9	7,9
35– 64 vuotta	1,5	4,3	3,0	5,1
65– vuotta	2,3	4,9	2,0	1,4
Parit, joilla lapsia *)	3,3	7,5	3,2	5,1
Nuorimman lapsen iän mukaan				
Kaikki lapset alle 7 vuotta	2,7	4,6	3,4	5,8
Nuorin lapsi alle 7 vuotias	2,1	9,5	3,2	10,2
Nuorin lapsi 7–12 vuotias	4,4	9,7	3,6	5,6
Nuorin lapsi 13–17 vuotias	3,5	7,8	2,7	2,2
Yksinhuoltajat *)	2,7	3,3	2,5	6,8
Kaikki kotitaloudet	2,9	4,7	3,3	3,7

*) kotitalouksien kaikki lapset alle 18 vuotiaita

Kuvio 4.

Kotitalouksien tulotaso kotitalouden elin vaiheen mukaan vuonna 2004. Tulokäsite kotitalouden käytettävissä olevat tulot OECD-kulutussyksikköä kohti.

*) kotitalouksien kaikki lapset alle 18-vuotiaita

Kotitalouksien keskimääräisten tulojen kasvuvauhti oli keskimäärin lähes 3 prosenttia vuodessa vuosina 2000–2004. Mediaanituloilla mitattuna vastaava kasvunopeus oli muutaman prosentin kymmenyksen suurempi. Korkein kasvuvauhti oli kahden huoltajan lapsikotitalouksissa.

Vähäisintä tulojen kasvu oli lapsettomilla pariskunnilla. Yksinhuoltajien tulojen kasvu oli vuosina 2000–2004 vain hiukan alle keskimääräisen.

2.5 Pienituloisten määrä edelleen lievässä kasvussa

Pienituloisuutta voidaan tarkastella useilla erilaisilla mittareilla, jotka antavat usein erilaisen kuvan ilmiöstä. Kansainvälisissä vertailuissa pienituloisuuden raja määritellään usein suhteessa väestön keskimääräiseen tulotasoon. Käytän-

nössä pienituloisuuden raja määritellään prosentiosuutena ekvivalenttien (kulutusyksikköä kohti laskettujen) nettotulojen mediaanista tai keskiarvosta.

Asetelma 8.**Pienituloisten henkilöiden osuus (%) ikäryhmistä ja toimeentulotukea saaneiden lukumäärät vuosina 1990–2004.****Pienituloiset: 60 % ekvivalenttitulon mediaanista, muunnettu OECD:n kulutusyksikkö.**

	Pienituloisten henkilöiden osuus, %															Pienituloisten henkilöiden lukumäärä vuonna 2004
	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	
Kaikki	7,9	7,8	7,1	6,3	6,5	7,3	8,3	8,3	9,7	9,8	10,4	10,8	11,0	11,2	11,9	616 500
Henkilön ikä																
–15	5,0	5,5	4,7	4,9	4,0	4,7	5,6	6,0	8,0	8,2	10,8	10,7	11,0	11,8	12,2	118 900
16–24	11,2	15,2	17,2	14,5	16,2	18,9	21,9	21,7	20,8	21,8	19,7	23,2	22,9	23,1	25,1	143 800
25–49	4,6	5,3	5,0	5,2	5,4	6,1	7,2	7,7	8,4	8,1	9,0	8,9	10,0	9,7	9,5	165 200
50–64	8,7	7,0	5,4	4,7	4,9	5,7	6,0	5,5	7,4	7,7	7,4	7,5	7,0	6,6	8,1	86 600
65 –	18,7	13,7	10,9	6,6	7,4	7,2	6,9	6,3	9,5	9,2	9,9	10,5	9,6	11,0	12,7	102 000
Lapset, alle 18 vuotta	4,9	5,6	4,8	5,0	4,0	5,0	5,7	6,2	8,1	8,4	10,6	10,8	11,0	11,9	12,3	136 200
Pienituloisia, 1 000 henkilöä	395	389	356	316	329	370	418	423	494	498	532	555	564	575	616	
Pienituloisen raja, euroa/kulutusyksikkö	7 650	8 080	7 870	7 700	7 760	7 990	8 230	8 550	8 930	9 300	9 730	10 285	10 750	11 130	11 690	
Toimeentulotukea saaneita ¹ , 1 000 henkilöä	314	396	465	528	577	584	610	594	535	493	454	443	440	424	401	

Tulokäsitteen muutosten vuoksi vuosien 1990–1992 ja 1993–2004 luvut eivät ole keskenään täysin vertailukelpoisia. Pienituloisuusrajat ovat kunkin vuoden rahassa.

¹ Toimeentulotukitietojen lähde: Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus Stakes. Toimeentulotukiaineiston kotitalouskäsite poikkeaa tulonjakotilaston kotitalouskäsitteestä. Esimerkiksi 18 vuotta täyttänyt muodostaa oman talouden, vaikka asuisi vanhempiensa luona. Esimerkiksi 18 vuotta täyttänyt muodostaa oman talouden, vaikka asuisi vanhempiensa luona.

Suomessa ei ole varsinaista virallista köyhyysrajaa tai pienituloisen määritelmää. Euroopan unionin tilastolaitoksen Eurostatin suosituksen mukaan köyhyysuhan alaiseksi (at risk of poverty) määritellään henkilö, joka kuuluu kotitalouteen, jonka tulot ovat pienemmät kuin 60 prosenttia kotitalouksien kulutusyksikköä (ns. OECD:n muunnettu kulutusyksikkömääritelmä) kohden lasketusta mediaanitulosta. Kyseiseen määritelmään perustuen asetelmassa 8 on laskettu pienituloisten osuudet ja lukumäärät Suomessa vuosina 1990–2004. Asetelmassa 9 esitetään pienituloisuusasteita erilaisilla määritelmillä. Pienituloiseksi voidaan määrittää henkilö, joka kuuluu kotitalouteen, jonka tulot ovat pienemmät kuin 40, 50, 60 ja 70 prosenttia kotitalouksien kulutusyksikköä kohden lasketusta mediaanitulosta. Asetelmissa on käytetty tulokäsitteenä käytettävissä olevia tuloja. Tulokäsite sisältää laskennallisia tuloeria, kuten asuntotulon, joka perustuu kotitalouden saamaan etuuteen omistusasunnossa asumisesta.

Asetelman 8 mukaan pienituloisten henkilöiden lukumäärä on kasvanut tasaisesti 1990-luvun jälkipuoliskolta lähtien. Euroopan unionin käytetyn määritelmän mukaan Suomessa oli vuonna 2004 noin 616 500 pienituloista henkilöä, mikä on noin 40 000 enemmän kuin vuotta aikaisemmin ja noin 85 000 enemmän kuin vuonna 2000. Henkilöiden pienituloisuusaste oli 11,9 prosenttia, eli neljä prosenttia kymmenestä enemmän kuin vuonna 2003. Pienituloisiin kotitalouksiin kuului alle 18-vuotiaita lapsia 136 200 vuonna 2004, mikä oli 12,3 prosenttia kaikista alle

18-vuotiaista lapsista. Pienituloisten lasten osuus on yli kaksinkertainen verrattuna 1990-luvun puoliväliin verrattuna ja lähes puoli prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuonna 2003.

Nuoruus on ikävaihe, jolloin henkilön pienituloisuusriski on suurimmillaan. Asetelmasta 8 näkyy, että 16–24-vuotiaiden ikäryhmässä on ollut pienituloisia selvästi enemmän kuin muissa ikäryhmissä aina 1990-luvun alkupuolelta lähtien. Joka neljäs 16–24-vuotias oli Eurostatin käyttämän määritelmän mukaan pienituloinen vuonna 2004. Nuorille pienituloisuus ei ole pysyvä tila, vaan useimmiten elämänvaiheeseen liittyvä tilapäinen vaihe. Vähiten pienituloisia (8,1 %) oli 50–64-vuotiaiden ikäryhmässä. 65 vuotta täyttäneistä pienituloisuusrajan alittaneiden osuus väheni merkittävästi 1990-luvun alkupuolella, mutta kääntyi kasvuun jälleen 1990-luvun lopussa tuloerojen kasvun myötä. Vuonna 2004 oli 65 vuotta täyttäneistä pienituloisia 12,7 prosenttia.

Asetelmasta 9 voidaan havaita se, miten eri pienituloisuusmittarit antavat erilaisen kuvan pienituloisuudesta. Eri määritelmien perusteella tarkasteltuna suhteellinen pienituloisuuden aste vaihtelee kahden prosentin ja 20 prosentin välillä. Aiemmin Suomessa oli yleisesti käytössä määritelmä, jossa pienituloisuusraja määriteltiin 50 prosenttiin mediaanitulosta. Tämän määritelmän mukaan pienituloisten osuus oli vuonna 2004 noin viisi prosenttia. Suhteellinen pienituloisuus oli kaikilla käytetyillä mittareilla tarkasteltuna lievässä kasvussa vuonna 2004 edelliseen vuoteen verrattuna.

Asetelma 9.

Pienituloisuusasteet erilaisilla määritelmillä vuosina 1990–2004. Pienituloisten osuus koko väestöstä. % ekvivalenttitulon mediaanista, muunnettu OECD:n kulutusyksikköasteikko.

Määritelmä	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Pienituloisuusraja suhteessa kunkin vuoden mediaanituloon															
40% mediaanista	1,3	1,6	1,4	1,3	1,1	1,3	1,4	1,6	1,7	1,5	1,5	1,9	2,0	1,8	2,0
50% mediaanista	3,4	3,7	3,2	2,8	2,8	3,0	3,5	3,7	4,1	4,1	4,3	4,9	5,1	4,7	5,2
60% mediaanista	7,9	7,8	7,1	6,3	6,5	7,3	8,3	8,3	9,7	9,8	10,4	10,8	11,0	11,2	11,9
70% mediaanista	16,1	15,6	14,0	13,6	14,3	14,8	16,4	17,2	19,2	19,0	19,3	19,7	19,8	20,3	20,4

Suhteellista pienituloisuutta kuvaavat mittarit eivät riipu tulotasosta, vaan pikemminkin pien- ja keskituloisten tulotasojen suhteesta. Sen vuoksi suhteellisen pienituloisuuden rajan muutokset tai muuttumattomuus näyttävät joskus yllättäviltä. Esimerkiksi tulotason voimakas lasku syvimmän laman aikana ei näy pienituloisuutta kuvaavissa mittareissa. Suhteellisella laskentatavalla pienituloisten lukumäärä muuttuu, jos tuloerot tulojakauman ala- ja keskiosassa olevien välillä muuttuvat. Mediaanitulon lasku voi vähentää pienituloisten määrää, jos keskituloisten tulot laskevat enemmän kuin pienituloisten. Näin tapahtui 1990-luvun alussa.

Mediaanitulon nousu nostaa pienituloisuuden rajaa, mutta ei lisää pienituloisten määrää, jos pienituloisimpien tulot lisääntyvät vähintään yhtä paljon. Toisaalta suurituloisten tulot voivat myös kasvaa voimakkaasti ilman että niillä on vaikutusta mediaanitulon ja suhteelliseen pienituloisuuteen.

Toimeentulo-ongelmia kokeneiden määrää kuvaa toisesta näkökulmasta asetelman 8 tieto toimeentulotukea saaneiden henkilöiden lukumäärästä. Stakesin toimeentulotukitilaston perusteella toimeentulotukea sai noin 400 000 hen-

kilöä vuonna 2004. Toimeentulotukitietojen mukaan kotitalouksien toimeentulo-ongelmat olivat suurimmillaan vuonna 1996, jolloin toimeentulotuen saajien määrä oli korkeimmillaan. Tämän jälkeen toimeentulotuen saajien määrä on ollut tasaisessa laskussa. On kuitenkin huomattava, että toimeentulotukea saavien määrään voivat vaikuttaa ihmisten toimeentulossa tapahtuneiden muutosten lisäksi myös tuen myöntämisperusteisiin tehdyt muutokset.

Pienituloisten joukossa paljon opiskelijoita, työttömiä ja yksin asuvia

Asetelmassa 10 kuvataan pienituloisten talouksia sosioekonomisen aseman mukaan. Koska yrittäjä- ja eläkeläistalouksien sisällä tuloerot ovat suuria, ryhmät on tässä tarkastelussa jaoteltu vielä alaryhmiin. Yrittäjät on jaettu alaryhmiin sen mukaan onko heillä palkattuja työntekijöitä vai ovatko he yksinäisyrittäjiä tai ammatinharjoittajia. Eläkeläistalouksien jaottelu on tehty sen mukaan, mikä oli viitehenkilön sosioekonominen asema ennen eläkkeelle siirtymistä.

Se keitä ja kuinka paljon henkilöitä pienituloisiin kotitalouksiin lukeutuu, riippuu paljolti

Asetelma 10.

Pienituloiset henkilöt kotitalouden viitehenkilön sosioekonomisen ryhmän mukaan vuosina 1990–2004 ja pienituloiset henkilöt vuonna 2004. 60 % ekvivalenttitulon mediaanista, muunnettu OECD:n kulutusyksikköasteikko.

Tulokäsite: Käytettävissä oleva tulo/muunnettu OECD-kulutusyksikkö.

Viitehenkilön sosioekonominen ryhmä	Pienituloisten henkilöiden osuus, %								Pienituloiset henkilöt vuonna 2004	
	1990	1995	2000	2001	2002	2003	2004	Lukumäärä	Rakenne, %	
Maatalousyrittäjä	13	9	13	12	16	15	16	26 500	4	
Työnantajayrittäjä	6	10	6	9	7	8	6	11 900	2	
Yksinäisyrittäjä	12	16	17	24	20	21	17	30 100	5	
Palkansaaja	2	1	3	3	3	4	3	103 500	17	
Opiskelija	64	54	63	72	71	65	77	96 600	16	
Eläkkeellä oleva maatalousyrittäjä	34	15	19	20	23	23	25	31 300	5	
Eläkkeellä oleva muu yrittäjä	20	6	19	11	7	14	14	9 700	2	
Eläkkeellä oleva toimihenkilö	5	2	3	3	4	4	5	22 000	4	
Eläkkeellä oleva työntekijä	20	7	13	14	10	13	19	82 100	13	
Muu eläkeläinen	51	28	37	42	35	44	32	11 000	2	
Työtön	40	29	52	58	63	55	64	149 200	24	
Muu ammatissa toimimaton	40	25	66	50	58	46	57	42 600	7	
Kaikki	8	7	10	11	11	11	12	616 500	100	

Asetelma 11.

Pienituloisten henkilöiden osuus elinvaiheen mukaan vuosina 1990–2004 ja pienituloiset henkilöt vuonna 2004. 60 % ekvivalenttitulon mediaanista, muunnettu OECD:n kulutusyksikköasteikko.

Elinvaihe	Pienituloisten henkilöiden osuus, %							Pienituloiset henkilöt vuonna 2004	
	1990	1995	2000	2001	2002	2003	2004	Lukumäärä	Rakenne, %
Yhden hengen taloudet	25	20	24	25	25	25	27	248 400	40
län mukaan									
–35 vuotta	25	34	33	40	41	36	41	93 300	15
35–64 vuotta	17	18	21	22	20	20	21	79 700	13
65– vuotta	33	13	19	21	18	21	24	75 300	12
Lapsettomat parit	6	5	5	5	5	6	6	85 800	14
Viitehenkilön iän mukaan									
–35 vuotta	6	12	13	12	16	16	14	42 000	7
35–64 vuotta	3	3	3	3	3	2	3	24 000	4
65– vuotta	8	2	3	3	3	4	5	19 800	3
Kahden vanhemman lapsiperheet *)	4	4	8	8	9	9	9	150 600	24
Yksinhuoltajataloudet *)	10	9	24	23	22	23	27	57 500	9
Muut taloudet	5	5	6	7	8	8	8	74 200	12
Kaikki	8	7	10	11	11	11	12	616 500	100

*) kotitalouksien kaikki lapset alle 18 vuotaita

siitä, mitä prosenttirajaa mittauksissa käytetään. Euroopan unionin suosittelman pienituloisuusmittarin (60 % mediaanitulosta, muunnettu OECD-kulutusyksikkö) mukaan pienituloisten ryhmä koostuu pääasiassa kotitalouksista, joiden viitehenkilö on ammatissa toimimaton. Suurin osa pienituloisista, noin 70 prosenttia, kuuluu ammatissa toimimattomien kotitalouksiin. Eläkeläiskotitalouksien edustus pienituloisten joukossa oli merkittävä (25 %), mikä johtuu pienten tulojen lisäksi siitä, että eläkeläistaloudet ovat ryhmänä suuri. Työttömien osuus pienituloisista oli 24 prosenttia ja opiskelijoiden 16 prosenttia vuonna 2004.

Myös pienituloisuusriski, eli pienituloisten osuus kaikista ryhmän talouksissa asuvista henkilöistä, on suurin edellä mainituissa ammatissa toimimattomien ryhmissä. Suurin pienituloisuusriski oli opiskelijatalouksissa, joista 77 prosenttia kuului pienituloisten ryhmään vuonna 2004. Osa opiskelijoiden pienituloisuudesta selittyy sillä, että tulonjakoaineistossa opintolainat eivät kuulu mukaan tulokehikkoon. Sitä vastoin opiskelijoiden muilta kotitalouksilta saamat tulonsiirrot (esim. vanhempien antamat avustukset) on kysytty haastattelussa. Työttömien kotitalouksissa asuvista oli määritelmän mukaan pienituloisia 64 prosenttia. Eläkeläisten ryhmässä riski joutua pienituloisten joukkoon vaihteli viidestä prosentista (eläkkeellä oleva toimihenkilö) 32 prosenttiin (muu eläkeläinen).

Noin 17 prosenttia kaikista pienituloisista henkilöistä asui palkansaajataloudessa vuonna 2004. Näinkin korkea osuus selittyy pitkälti ryh-

män suurella koolla, sillä pienituloisten osuus kaikista palkansaajakotitalouksissa asuvista henkilöistä oli vain kolme prosenttia. Yrittäjäkotitalouksilla pienituloisuusaste vaihteli työnantajayrittäjien kuudesta prosentista yksinäisyrittäjien 17 prosenttiin.

Asetelmassa 11 on kuvattu pienituloisten henkilöiden osuuksia ja rakennetta kotitalouden elinvaiheen mukaan. Vuonna 2004 yhden hengen talouksissa asuvat muodostivat lukumääräisesti suurimman pienituloisten ryhmän. Tämän lisäksi kahden vanhemman lapsiperheissä asuvat muodostivat noin viidenneksen (24 %) pienituloisista lähinnä ryhmän suuren koon vuoksi, sillä pariperheissä asuvien pienituloisuusriski oli keskimääräistä pienempi. Yksinhuoltajien perheissä asuvien osuus pienituloisista oli varsin pieni, noin 9 prosenttia.

Vuonna 2004 pienituloisten osuus oli keskimääräistä suurempi yksin asuvilla ja yksinhuoltajien talouksissa asuvilla. Alle 35-vuotiaista yksin asuvista peräti 41 prosenttia luokiteltiin vuonna 2004 pienituloisiksi. Myös vanhempien yksin asuvien joukossa pienituloisia oli joka viides. Huomiota herättää yksinhuoltajatalouksissa asuvien pienituloisuuden nopea kasvu. Vielä 1990-luvun puolivälissä yksinhuoltajaperheissä asuvista oli pienituloisia vajaa 10 prosenttia, kun osuus oli vuonna 2004 noussut 27 prosenttiin. Myös kahden huoltajan lapsiperheissä oli 1990-luvun alussa ja vielä puolivälissäkin sangen vähän pienituloisia; osuus kuitenkin kasvoi nopeasti 2000-luvulla kaksinkertaiseksi.

3. Tulonsaajakohtainen tulokehitys

3.1 Kokoaikaisten palkansaajien keskimääräiset vuosipalkat kasvoivat

Suomessa oli vuonna 2004 noin 1,9 miljoonaa palkansaajaa, joista kokoaikaisesti ympäri vuoden työskenteli 1,4 miljoonaa. Palkansaajamiehistä 78 prosenttia ja -naisista 70 prosenttia toimi koko vuoden eli 12 kuukautta kokoaikatyössä. Edelliseen vuoteen verrattuna palkansaajien määrä on pysynyt lähes ennallaan. Kokoaikaisten palkansaajien määrä kasvoi alle prosentin. Heidän määränsä on kasvanut lähes 20 000:lla vuodesta 2000, vaikka heitä oli edelleen noin 200 000 vähemmän kuin vuonna 1990.

Koko vuoden työskennelleiden kokoaikaisten palkansaajien vuosipalkkojen keskiarvo oli 32 200 euroa, joka on reaalisesti 3,6 prosenttia enemmän kuin vuonna 2003. Palkkakehitys oli nopeampaa kuin edellisenä vuonna, jolloin reaalikasvua oli 2,7 prosenttia. Mediaanipalkka, joka ei niin herkästi heijastele jakauman ääripäiden arvoja, kasvoi reaalisesti keskiarvopalkkaa enemmän, noin 4,7 prosenttia. Vuosipalkkojen mediaani oli 28 400 euroa.

Tulonjakotilaston palkkatulotieto muodostuu vuoden mittaan kertyvistä palkkana maksetuista tuloista (vrt. 6.1, Tulokäsitteet)⁴. Vuosipalkan määrään vaikuttavat muun muassa työllisyyden vaihtelu vuoden aikana, lomautukset, palkalliset ja palkattomat työstä poissaolot, ylityöt, palkanmuutokset, ylimääräiset palkkiot ja monet muut vuoden mittaan palkkoja muovaavat tekijät. Tieto kuvaa sitä, missä määrin tulonsaajaryhmille kertyy palkkana maksettavaa tuloa bruttona vuoden mittaan. Varsinkin työssäolon ja työstä poissaolon vaihtelut vaikuttavat lukuihin voimakkaasti. Tulonsaajien ansioita tarkastellaan liitetaulukoissa 20–21 kaikkien ansiotuloja saaneiden kannalta ja taulukoissa 22–25 palkkatuloja saaneiden kannalta. Palkkatuloja koskevien tulosten tulkinnan helpottamiseksi taulukoissa 22b–25b tarkasteltava joukko rajataan koko vuoden kokoaikatyötä tehneisiin palkansaajiin. Yrittäjien rajaaminen samalla tavalla ei ole mahdollista.

3.2 Miesten palkkaerot supistuivat, naisten kasvoivat

Asetelmassa 12 on esitetty tietoja kokoaikaisten palkansaajien välisistä palkkaeroista yhteensä sekä sukupuolen mukaan. Vuonna 2004 palkansaajien suurituloisin kymmenys menetti hieman osuuttaan palkkatuloista. Sen palkkataso suhteessa keskipalkkaan pienentyi (d9/d5). Muutkin palkkahajonnan tunnusluvut kertovat palkkaerojen pysyneen ennallaan tai hienoisesti kaventuneen. Havaitut muutokset ovat kuitenkin pieniä. Ylimpään palkkatulokymmenykseen kuuluivat vuonna 2004 ne kokoaikatyötä tekevät palkansaajat, joiden bruttovuosipalkka oli yli 48 000 euroa vuodessa. Naisista parhaiten palkattuun tulokymmenykseen palkansaajista kuului 4,9 prosenttia ja miehistä 14,5 prosenttia (kuvio 5). Naisten osuus suurituloisimmassa palkansaajaryhmässä on kasvanut hitaasti vuodesta 1980,

jolloin 2,5 prosenttia heistä kuului suurituloisimpaan palkansaajaryhmään.

Kokoaikaisten palkansaajien palkkaerot eivät juuri muuttuneet 1980-luvulla. 1990-luvun alussa palkkaerot kaventuivat, mutta 1990-luvun puolesta välistä aina vuoteen 2002 erot kasvoivat. Ylin palkkatulokymmenys kasvatti tulo-osuuttaan yhden prosenttiyksikön, palkkatulojen epätasaisuutta kuvaava Gini-kerroin kasvoi ja tulojakauman suurituloisimmat kasvattivat etäisyyttään keskipalkkaisiin. Palkkatuloerojen kasvava trendi näkyi sekä mies- että naispalkansaajien ryhmissä.

Vuoden 2004 luvut näyttävät, että miesten väliset palkkaerot ovat hienoisesti kaventuneet. Sitä vastoin naisten väliset palkkaerot näyttävät jatkavan kasvamistaan. Miesten palkkaerot olivat

4 Palkkakehityksen seuranta varten Tilastokeskus julkaisee vuosittain palkkarakennetilastoa sekä alakohtaisia palkkatilastoja yleensä poikkileikkajankohdan kuukausi- ja tuntipalkkatietoina. Palkkatilastojen tietoja ei voi kovin tarkalla tasolla verrata tulonjakotilaston vuosipalkkatuloihin. Tulonjakotilaston palkkatiedon ominaislaatu on siinä, että palkkatuloja voidaan tutkia osana tulonsaajan koko vuosituloa ja käytettävissä on myös kohtuullisen vertailukelpoinen aikasarja alkaen vuodesta 1977.

Asetelma 12.

Koko vuoden kokoaikatyötä tehneiden palkansaajien tulo-osuudet desiiiryhmittäin, tulonsaajien lukumäärät, keskimääräiset palkkatulot ja palkkahajonnan tunnuslukuja sukupuolen mukaan vuosina 1980–2004. Miehille ja naisille muodostettu omat tulodesiilit.

Desiiiryhmä	Tulo-osuudet, %																	
	Yhteensä						Miehet						Naiset					
	1980	1990	1995	2000	2003	2004	1980	1990	1995	2000	2003	2004	1980	1990	1995	2000	2003	2004
I	5,1	5,3	5,6	5,5	5,4	5,4	5,2	5,1	5,4	5,2	5,1	5,2	5,7	5,9	6,2	6,2	6,0	5,9
II	6,5	6,5	6,8	6,6	6,6	6,5	6,6	6,4	6,6	6,5	6,4	6,5	7,3	7,1	7,3	7,3	7,2	7,1
III	7,2	7,2	7,3	7,2	7,2	7,2	7,3	7,2	7,2	7,2	7,1	7,2	8,0	7,8	7,9	7,8	7,8	7,7
IV	7,9	7,8	7,9	7,8	7,8	7,8	8,0	7,9	8,0	7,8	7,7	7,8	8,5	8,3	8,4	8,4	8,4	8,3
V	8,6	8,5	8,5	8,5	8,4	8,5	8,6	8,5	8,6	8,5	8,4	8,5	9,1	8,9	8,9	8,8	8,8	8,8
VI	9,3	9,3	9,3	9,2	9,1	9,2	9,3	9,3	9,3	9,2	9,2	9,3	9,7	9,5	9,5	9,4	9,4	9,3
VII	10,2	10,2	10,2	10,1	10,1	10,1	10,1	10,2	10,2	10,1	10,2	10,2	10,4	10,3	10,2	10,1	10,1	10,1
VIII	11,4	11,4	11,4	11,3	11,4	11,5	11,2	11,3	11,4	11,4	11,4	11,5	11,3	11,3	11,3	11,1	11,1	11,2
IX	13,3	13,4	13,3	13,4	13,4	13,4	13,2	13,6	13,3	13,5	13,5	13,4	12,7	12,9	12,8	12,7	12,8	13,0
X	20,4	20,4	19,7	20,5	20,7	20,4	20,5	20,7	19,9	20,7	21,1	20,7	17,2	18,0	17,5	18,4	18,4	18,6
Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Lukumäärä, 1 000 henkilöä	1 433,8	1 609,7	1 202,1	1 386,1	1 394,2	1 404,2	782,4	837,1	626,2	748,2	736,1	740,4	651,3	772,6	575,9	638,0	658,2	663,7
Keskiarvo*	8,1	20,3	23,7	27,8	31,0	32,2	9,4	23,1	26,8	31,1	34,8	35,9	6,6	17,3	20,4	23,9	26,8	28,0
Mediaani*	7,3	18,1	21,1	24,4	27,1	28,4	8,4	20,6	24,1	27,4	30,6	31,7	6,2	15,9	18,7	21,8	24,5	25,3
Gini-kerroin	21,9	21,9	20,5	21,5	21,9	21,7	21,6	22,3	21,1	22,3	23,0	22,4	16,8	17,7	16,6	17,3	17,7	18,3
D9/D1**	2,45	2,48	2,33	2,40	2,43	2,41	2,43	2,56	2,41	2,53	2,53	2,52	2,02	2,10	2,01	2,00	2,07	2,13
D9/D5**	1,65	1,70	1,66	1,71	1,72	1,69	1,67	1,72	1,66	1,73	1,71	1,72	1,47	1,54	1,53	1,53	1,55	1,60
D5/D1**	1,48	1,46	1,41	1,41	1,41	1,43	1,46	1,49	1,45	1,46	1,48	1,46	1,38	1,37	1,32	1,31	1,33	1,34

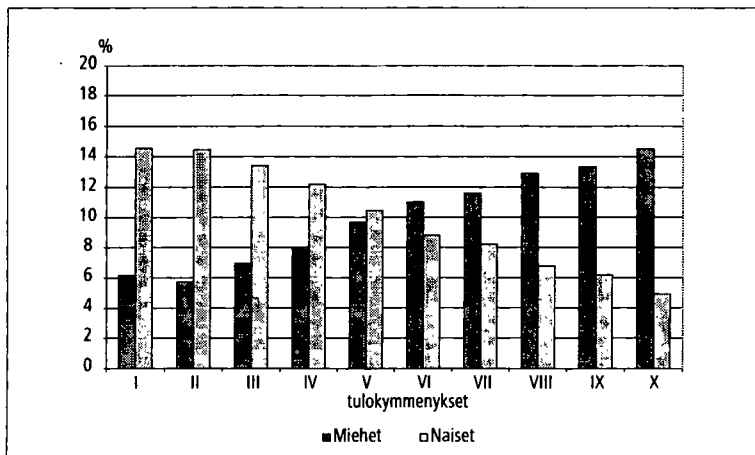
Vuosien 2000–2004 palikat eivät sisällä työsuhdeoptioita.

Pyöristysten vuoksi desiiiryhmien tulo-osuudet eivät aina summaudu sataan.

*1000 euroa, tiedot esitetään kunkin vuoden rahan arvossa.

** D9/D1 = ylimmän desiiiryhmän alarajan suhde alimman desiiiryhmän ylärajaan.

D9/D5 = ylimmän desiiiryhmän alarajan suhde mediaanipalkkaan.

Kuvio 5.

Koko vuoden kokoaikatyötä tehneiden mies- ja naispalkansaajien sijoittuminen palkkatulokymmenyksiin vuonna 2004. Yhdessä tulodesiilissä 10 prosenttia palkansaajista.

kuitenkin edelleen huomattavasti suuremman kuin naisten. Palkkatulojakauman epätasaisuutta kuvaava Gini-kerroin oli naisilla 18,3 ja miehillä 22,4 vuonna 2004. Vuosivaihtelut ovat kuitenkin sangen pieniä ja alttiita satunnaisvaihtelulle. Yhden vuoden muutosten perusteella ei vielä voi päätellä, onko trendin suunta todella muuttunut 2000-luvulla. Miesten ylimpään palkkatulokymmenykseen kuuluivat palkansaajat, joiden bruttovuosipalkka oli enemmän kuin 54 500 euroa vuodessa. Naisten ylimmän palkkatulokymmenyksen alaraja oli selvästi pienempi, 40 500 euroa.

Tulonjakotilastossa käytetty palkkatulokäsite sisältää myös työsuhdeoptioista saadut tulot. Luvun 3 tulonsaajakohtaisista tiedoista työsuhdeoptiot (vuodet 1998–2004, liitetaulukot 20–25) on kuitenkin poistettu, koska ne heikentävät tutkimusaineiston luotettavuutta ja vuosien välistä vertailukelpoisuutta. Käytännössä työsuhdeoptiot vaikuttaisivat asetelmassa 12 keskiarvoihin ja koko jakauman huomioon ottavaan Gini-kertoimeen. Sen sijaan palkkojen mediaaniin ja palkkahajontaa kuvaaviin muihin tunnuslukuihin työsuhdeoptioilla ei juuri olisi vaikutusta.

3.3 Naisten ja miesten väliset palkkaerot ennallaan

Vuonna 2004 kokoaikatyötä tehneiden palkansaajien vuosipalkkojen mediaani oli miehillä 31 700 euroa ja naisilla 25 300 euroa. Vuosipalkat kasvoivat edellisvuodesta sekä naisilla että miehillä reaalisesti runsaat kolme prosenttia. Sukupuolten väliset palkkaerot pysyivät ennallaan. Naisten mediaanipalkka oli 80,0 prosenttia miesten mediaanipalkasta vuonna 2004 ja 79,9 prosenttia vuonna 2003. Muutokset sukupuolten välisissä palkkaeroissa ovat olleet viimeisten kymmenen vuoden aikana pieniä. Palkkasuhde mediaanipalkoissa on vaihdellut kolmen prosenttiyksikön sisällä. Alimmillaan se on ollut 76,9 (vuonna 1994) ja ylimmillään 80,0 (vuonna 2004). Vuodesta 1996 lähtien palkkasuhde on pysynyt 79 prosentin tuntumassa eli ollut naisten kannalta hieman parempi kuin 1990-luvun alkupuolella. Sukupuolten välisiin palkkaeroihin vaikuttavat muun muassa miesten ja naisten sijoittuminen erilaisiin tehtäviin ja erilainen jakautuminen toimialoille.

Sukupuolten väliset palkkatuloerot ovat suurimmat tulojakauman suurituloisessa päässä. Kun kokoaikatyötä koko vuoden tehneet naiset jaetaan tulokymmenyksiin, eniten ansaitsevassa kymmenyksessä mediaanipalkka oli noin 47 700 euroa. Miesten eniten ansaitsevassa tulokym-

menyksessä mediaanipalkka oli noin 65 000 euroa. Palkkasuhde oli 73 prosenttia (71 % vuonna 2003). Yhdeksännessä eli toiseksi suurituloisimmassa kymmenyksessä naisten mediaanipalkka oli 76 prosenttia (73 % vuonna 2003) miesten 9. desiiliryhmän mediaanipalkasta. Pienituloisimmassa tulokymmenyksessä palkkasuhde oli 88 prosenttia.

Sosioekonomisen aseman mukaan tarkasteltuna (asetelma 14) miesten ja naisten väliset suhteelliset vuosipalkkojen erot ovat suurimmat ylemmillä toimihenkilöillä. Vuonna 2004 ylemmillä naistoimihenkilöillä bruttovuosipalkat olivat 76 prosenttia miesten palkoista. Sen sijaan muilla palkansaajilla erot olivat pienempiä. Työntekijöillä naisten bruttovuosipalkka oli 80 prosenttia ja alemmilla toimihenkilöillä 81 prosenttia kokoikaisten miesten vuosipalkasta. Aempien toimihenkilönaisten palkkasuhde verrattuna miehiin on parantunut enemmän kuin ylemmillä toimihenkilönaisilla. Tuloksia on pidettävä lähinnä suuntaa-antavina, sillä otannasta aiheutuu satunnaisvaihtelua. Lisäksi sosioekonomisen aseman luokituksessa on tapahtunut muutoksia, jotka saattavat vaikuttaa tuloksiin, vaikka eri vuosien luokitukset on pyritty pitämään vertailukelpoisina.

Asetelma 13.

Naisten bruttovuosipalkat miesten palkoista vuosina 1980–2004, %. Koko vuoden kokoaikatyössä olleet palkansaajat.

	Kokoaikaiset palkansaajat																
	1980	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	
Palkkasuhde:																	
keskiarvo	69,9	74,5	75,3	76,7	75,8	74,6	76,2	78,4	76,9	75,7	77,3	77,0	75,7	77,0	77,0	78,0	
mediaani	73,6	77,1	78,5	79,7	77,9	76,9	77,6	79,4	78,7	79,2	78,3	79,6	78,8	79,6	79,9	80,0	

Asetelma 14.

Naisten bruttovuosipalkat miesten palkoista sosioekonomisen aseman mukaan vuosina 1990, 1995 ja 2000–2004, %. Koko vuoden kokoaikatyössä olleet palkansaajat. Mediaanipalkat.

Vuosi	Palkkasuhde, mediaani		
	Sosioekonominen asema		
	Työntekijät	Alemmat toimihenkilöt	Ylemmät toimihenkilöt
1990	77,5	75,7	75,7
1995	79,7	77,2	78,7
2000	76,7	80,8	78,8
2001	77,0	81,2	77,3
2002	81,1	80,6	76,9
2003	80,0	80,5	77,8
2004	80,2	80,9	75,9

Asetelma 15.

Naisten bruttovuosipalkat miesten palkoista iän mukaan vuosina 1995 ja 2000–2004, %. Koko vuoden kokoaikatyössä olleet palkansaajat. Mediaanipalkat.

Vuosi	Palkkasuhde, mediaani			
	Ikä			
	–35	35–44	45–54	55–
1995	84,3	75,4	75,1	71,6
2000	82,3	77,5	76,1	74,8
2001	84,3	76,4	76,9	75,2
2002	85,8	75,4	77,2	75,8
2003	85,9	77,1	75,0	74,3
2004	82,3	80,3	75,2	74,6

Asetelmassa 15 näkyy, että nuoremmilla ikäryhmillä suhteelliset erot naisten ja miesten vuosittaisissa bruttopalkoissa ovat pienemmät kuin vanhemmilla ikäryhmillä. Alle 35-vuotiaiden naisten palkat ovat 82 prosenttia vastaavan ikäisten miesten palkoista. Suurimmillaan sukupuolten välinen palkkaero on 55 vuotta täyttäneillä kokoaikaisilla palkansaajilla, joiden palkkasuhde

oli alle 75 prosenttia. Vuodesta 1995 naisten palkkasuhde on parantunut eniten 35–44-vuotiaiden ryhmässä. Palkkasuhde on pysynyt vuoden 1995 tasolla 45–54-vuotiailla ja parantunut hieman 55 vuotta täyttäneiden joukossa.

4. Suomen tuloerot kansainvälisessä vertailussa

Tuloerot ovat Suomessa kasvaneet, mutta kansainvälisessä vertailussa Suomi on edelleen keskimääräistä alhaisempien tuloerojen maa. Suhteellisten tuloerojen tasoa tarkasteltaessa ääripäät löytyvät Suomen lähialueilta. Ruotsissa ja Tanskassa tuloerot ovat Suomea hieman pienemmät, Venäjällä ja Virossa huomattavan korkeat. Etelä-Euroopassa, erityisesti Portugalissa, suhteelliset tuloerot ovat suuremmat kuin Pohjois- tai Keski-Euroopassa.

Tuorein tieto tuloerojen tasosta eri maissa perustuu EU:n tulo- ja elinolotutkimukseen (EU-SILC 2004)⁵, jossa oli mukana neljätoista maata. Alankomaat, Saksa, Iso-Britannia ja uudet jäsenmaat Viroa lukuun ottamatta eivät olleet vielä vuoden 2004 tutkimuksessa mukana. Tutkimuksen tiedot on kerätty vuonna 2004, mutta tulotiedot ovat pääsääntöisesti vuodelta 2003.

Näistä neljästätoista maasta alhaisimmat tuloerot Gini-kertoimella mitattuna olivat Ruotsissa ja Tanskassa ja korkeimmat Virossa ja Portugalissa⁶. Suomessa ja Norjassa tuloerot ovat tämän

aineiston perusteella nykyisin lähempänä eräitä keskisen manner-Euroopan maita (Luxemburg, Itävalta, Belgia) kuin Ruotsia ja Tanskaa. Väestön pienituloisimman viidesosan osuus tuloista oli likimain yhtä suuri kaikissa Pohjoismaissa, noin 10 prosenttia, mutta suurituloisimman viidesosan osuus oli Ruotsissa ja Tanskassa jonkin verran alhaisempi kuin Suomessa ja Norjassa.

Kansainvälisen Luxembourg Income Study -tutkimuksen (LIS) mukaan EU:n ulkopuolisista maista selvästi suurimmat tuloerot olivat vuosittuhannen vaihteessa Meksikossa ja Venäjällä⁷. Yhdysvalloissa tuloerot olivat tuolloin likimain samalla tasolla kuin Virossa.

Tuloerojen muutoksista viime vuosina on vaikea tehdä päätelmiä, koska EU:n tilastoviraston Eurostatin julkaisemat indikaattorit kärsivät aikasarjakatkoksista. Viimeisimmän kansainvälisen tutkimuksen tuloerojen muutoksista 1990-luvun loppupuolelle asti on julkaissut OECD vuonna 2005⁸.

Asetelma 16.

Keskitulot, tuloerot ja pienituloisten osuudet neljässätoista maassa.

Maa	Gini	Keskiarvo, ekvivalentit tulot		Tulo-osuus		Väestöosuus, tulot alle 60 %	
		Euroa	Ostovoimakorjattu (Suomi=100)	Alin viidennes (S20)	Ylin viidennes (S80)	kansallisesta mediaanitulosta	Suomen mediaanitulosta
Ruotsi	22,8	18 200	18 400	10,0	32,8	11,3	9,6
Tanska	23,9	22 800	20 600	9,9	33,7	11,0	6,5
Norja	25,2	28 900	25 100	9,8	35,3	10,8	3,7
Suomi	25,4	18 500	18 500	10,1	35,4	11,0	11,0
Luxemburg	25,6	30 400	36 400	9,6	35,2	11,4	1,0
Itävalta	25,8	18 700	22 300	9,4	35,3	12,8	7,0
Belgia	26,4	16 800	20 400	8,7	35,0	14,9	10,8
Ranska	28,3	17 500	20 800	9,0	37,4	13,5	10,1
Espanja	30,7	11 700	17 000	7,4	38,0	24,8	28,8
Irlanti	31,6	20 700	20 500	8,0	39,4	20,9	16,9
Italia	32,9	14 800	18 200	7,2	40,3	18,9	21,9
Kreikka	33,1	10 200	15 200	6,7	39,6	20,0	32,8
Viro	37,4	3 200	6 500	6,2	43,9	20,2	84,0
Portugali	37,7	8 600	12 400	6,2	44,6	21,0	51,0
Maiden mediaaniarvo	27,4	17 850	19 450	8,9	36,4	14,2	10,9

Lähde: EU-SILC 2004.

5 EU-SILC (Statistics on Income and Living Conditions) on vuonna 2003 käynnistetty tutkimus, joka vuodesta 2005 alkaen tehdään jokaisessa jäsenmaassa. Suomessa EU-SILC on yhdistetty kansalliseen tulonjakotilastoon. Tulokäsité ja taustamuuttujat on määritelty EU-SILC -asetuksen vaatimusten mukaisesti, mutta otos, tietolähteet ja estimointi ovat identtisiä vuoden 2003 tulonjakotilaston aineiston kanssa (vrt. Tulonjakotilasto 2003).

6 Tunnuksluvut on laskettu EU-SILCin käyttäjätiedostoista (EUSILC XUDB 2004 - versio helmikuu 2006).

7 Luxembourg Income Study on tietokanta, johon on kerätty eri maiden tulonjakotutkimuksia. Tutkimusten tulokäsitteet on pyritty yhdenmukaistamaan. Tutkimuksen keskeiset tulokset on julkaistu internetissä osoitteessa <http://www.lisproject.org/keyfigures.htm>. Viimeisimmät tulokset ovat noin vuodelta 2000.

8 Förster & d'Ercole (2006): "Income Distribution and Poverty in OECD Countries in the Second Half of the 1990s." OECD Social, Employment and Migration Working Papers 22.

OECD:n mukaan Suomessa ja Ruotsissa tuloerot kasvoivat muita maita voimakkaammin 1990-luvun puolivälistä vuosituhannen vaihteeseen, mutta myös tämän kasvun jälkeen maat kuuluivat alhaisten tuloerojen ryhmään (Gini-kerroin vähintään 15 prosenttia alhaisempi kuin OECD:n keskiarvo). Molemmissa maissa erityisesti ylin tulonsaajaviidennes kasvatti merkittävästi tulo-osuuttaan 1990-luvun lopussa. Suomessa tuloerot olivat vuonna 2004 samalla tasolla kuin vuonna 2000, kuten toisaalta tästä julkaisusta käy ilmi.

Pienituloisten osuus väestöstä Pohjoismaissa noin 11 prosenttia

EU-määritelmän mukaan pienituloisia (köyhyysuhan alaisia) ovat henkilöt, joiden kotitalouksien ekvivalentit tulot ovat alle 60 prosenttia kansallisesta mediaanitulosta. Aineistossa mukana olevien maiden pienituloisuusasteiden mediaani oli 14 prosenttia. Suomessa suhteellisesti pienituloisia oli 11 prosenttia väestöstä. Muissa Pohjoismaissa osuus oli lähes sama kuin Suomessa. Korkeimmat pienituloisuusasteet löytyvät maista, joissa tuloerot ovat suuret. Tämä on luonnollista, sillä mediaanituloon suhteutettuna indikaattori kuvaa kunkin maan sisällä vallitsevia toimeentuloeroja pieni- ja keskituloisten välillä.

Maiden väliset erot elintasossa eivät näy edellä kuvatulla tavalla määritellyssä osuudessa, sillä pienituloisuuden raja lasketaan suhteessa kansalliseen mediaanituloon. Suomen EU-SILC -aineistossa pienituloisuusraja oli 9 900 euroa vuodessa⁹. Asian havainnollistamiseksi taulukossa on esitetty myös sellaisten henkilöiden osuus eri maissa, joiden yksityisen kulutuksen hintatasolla korjatut tulot jäävät Suomen vastaavasti korjatun pienituloisuusrajan alapuolelle.

Alhaisen tulotason ja korkeiden tuloerojen maissa näin määritelty pienituloisten väestöosuus kasvaa verrattuna kansallisen mediaanitulon perusteella määriteltyyn pienituloisten osuuteen. Noin kolmannes kreikkalaisista, puolet portugalil-

laisista ja 84 prosenttia virolaisista jäisi Suomen pienituloisuusrajan alapuolelle. Vastaavasti Suomea korkeampi tulotaso ja maltilliset tuloerot jättävät vain pienen osan tiettyjen maiden henkilöistä Suomen pienituloisuusrajan alapuolelle. Näin käy erityisesti Luxemburgissa ja Norjassa, jossa tuloerot ovat Suomen tasolla, mutta tulotaso on huomattavasti korkeampi.

Tutkimusaineistoon liittyviä varauksia

On huomattava, että tällä hetkellä kansainvälisten tutkimusaineistojen (sekä EU-SILC että LIS) tulokäsite on käytettävissä oleva rahatulo. Näin ollen esimerkiksi yhteiskunnallisista palveluista saatavia etuja, välillisiä veroja, omasta asunnosta saatavaa taloudellista etua verrattuna vuokralla asumiseen tai vaikkapa omaan käyttöön tuotettu- ja puutarhatuotteita ei oteta huomioon tuloeroja mitattaessa. Näiden tuloerien merkitys voi vaihdella merkittävästi maiden välillä.

EU-SILC 2004 -tutkimuksen tulokäsitteestä puuttuu tuloeria, jotka ovat mukana tulonjakotilaston kansallisessa tulokäsitteessä. Tulonjakotilaston kansallinen tulokäsite tuottaa korkeamman tulotason ja suuremmat tuloerot kuin kansainvälisiä vertailuja varten harmonisoitu tulokäsite. Tärkeimmät EU-SILCistä puuttuvat tuloerät ovat luovutusvoitot, luontoisedut lukuun ottamatta autoetua, sekä laskennallinen asuntotulo omasta asunnosta.

Eri maiden aineistot perustuvat otoksiin, joten tuloksiin liittyy otannasta aiheutuvaa virhetta. Myös muut kuin otantaan liittyvät virheet aiheuttavat epävarmuutta tietojen vertailukelpoisuuteen. Esimerkiksi Pohjoismaissa tulotiedot saadaan pääasiassa rekistereistä, kun ne muissa maissa joudutaan kysymään kotitalouksilta haastattelemalla.

9 Vuoden 2003 tulonjakotilastossa pienituloisuusraja oli 11 130 euroa ja pienituloisten henkilöiden osuus 11,2 prosenttia. Ero aiheutuu tulokäsitteen eroista, pääasiassa laskennallisesta asuntotulosta, jota ei ole mukana EU-SILC -aineiston tulokäsitteessä.

5. Menetelmäseloste

Julkaisun tiedot perustuvat vuosittain kerättävään otosaineistoon, joka sisältää yksityiskohtaista tietoa kotitalouksien ja henkilöiden tuloista ja muista taloudelliseen toimeentuloon vaikuttavista

tekijöistä. Aineistossa on lisäksi runsaasti haastattelu- ja rekisteritietoihin perustuvia luokitte-
lutietoja.

5.1 Tiedonkeruu

Perustiedot kerätään yhdistämällä kotitalouksilta haastattelemalla kerättyjä tietoja ja rekisteritietoja. Pääosa kotitalouksien luokittelutiedoista sekä ne tulotiedot, joita ei ole saatu rekistereistä, on kerätty haastattelemalla.

Haastattelut

Haastatteluista on vastannut Tilastokeskuksen haastatteluorganisaatio. Haastattelut on tehty tietokoneavusteisesti Blaise-lomakeohjelmiston avulla. Tietokoneavusteiseen haastatteluun siirryttiin vuoden 1993 tulonjakotilastossa. Haastattelu tehdään haastateltavan valinnan mukaan joko suomeksi tai ruotsiksi.

Haastattelut tehdään nykyään valtaosin puhe-
linhaastatteluina. Käyntihaastatteluja oli I paneelissa 4,5 % ja II paneelissa 1,8 % (ks. lähemmin 5.2.2).

Vuodesta 2003 alkaen tulonjakotilaston tiedonkeruun yhteydessä kerätään myös eurooppalaisessa tulo- ja elinolotutkimuksessa (EU-SILC) tarvittavat tiedot¹⁰. Haastatteluosuuden keskimääräinen kesto vuoden 2004 tutkimuksessa oli noin 25 minuuttia.

Rekisterit

Suuri osa tutkimuksen tiedoista saadaan hallinnollisista rekistereistä ja tilastorekistereistä. Tulonjakotilaston rekisterilähteitä ovat:

- Eläketurvakeskuksen eläketapahtumarekisteri
- Kansaneläkelaitoksen eläkevakuutus-, sairausvakuutus- ja kuntoutusrekisteri, opintotukirekisteri sekä asumistukirekisteri
- Koulutusrahaston tiedostot
- Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen maatilarekisteri
- Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskuksen (Stakes) toimeentulotukirekisteri
- Valtiokonttorin sotilasvammakorvausjärjestelmän tietokanta
- Verohallituksen verotietokanta, josta uusina tietoina vuosi-ilmoituksiin perustuvat tiedot asuntolainojen koroista ja kotitalouksien saamista apurahoista
- Väestörekisterikeskuksen väestön keskusrekisteri
- Tilastokeskuksen tutkintorekisteri

5.2 Perusjoukko, otanta, kato ja painotus

5.2.1 Perusjoukko

Tilaston kohdeperusjoukon muodostavat Suomessa vakinaisesti asuvat yksityiskotitaloudet eli ns. kotitalousväestö. Tutkimuksen ulkopuolelle jäävät

- osoitteettomat,

- laitospöytä (esimerkiksi pitkäaikaisesti vanhainkodeissa, hoitolaitoksissa, vankiloissa tai sairaaloissa asuvat),
- pysyvästi ulkomailla asuvat, ja myös yli vuoden tilapäisesti ulkomailla oleskelevat, jos heidän Suomessa asuva kotitaloutensa katsoo, että henkilö ei viitevuonna kuulunut kyseiseen kotitalouteen.

10 Eurooppalainen tulo- ja elinolotutkimus tehdään EU:n komission puitelain (1177/2003) nojalla kaikissa EU:n jäsenmaissa. Jäsenmaiden kesken on yhteisesti sovittu mitä tietoja kerätään ja toimitetaan yhteisön tilastovirastolle Eurostatille.

– turvapaikanhakijat ja tilapäisesti Suomessa asuvat.

Varusmiehet luetaan tilaston perusjoukkoon kuuluviksi. Kuhunkin kotitalouteen kuuluvat henkilöt määritettiin haastattelun perusteella tilastovuoden lopun (31.12.2004) tilanteen mukaan.

5.2.2 Otannan periaatteet

Tulonjakotilasto perustuu kiertävään paneeliotokseen, jossa sama kotitalous on mukana otoksessa kahtena peräkkäisenä vuotena. Noin puolet otoksesta on uusia, ensimmäistä kertaa tutkimuksessa mukana olevia kotitalouksia (I tutkimuskerta). Noin puolet lopulliseen otokseen tulleista kotitalouksista oli mukana jo vuoden 2003 tutkimuksessa (II tutkimuskerta).

Tulonjakotilaston otanta-asetelma on kaksivaiheinen ositettu otanta. Ensimmäisessä vaiheessa on muodostettu ns. master-otos poimimalla Tilastokeskuksen väestöä koskevista tietokannoista systemaattisella otannalla noin 100 000 vähintään 16 vuotta täyttäneitä kohdehenkilöä (kaksinkertainen koko normaalivuoteen verrattuna johtuu ylimääräisestä master-otokseen liittyvästä tutkimuksesta). Vuoden 2003 aineistosta lähtien ikäraja on kuusitoista vuotta aiempien tulonjakotilastojen viidentoista vuoden sijaan. Tähän päädyttiin sovittaessa kansallisen tulonjakotilaston ja uuden, Euroopan unionin tilastoviraston Eurostatin edellyttämän tulo- ja elinolotutkimuksen (EU-SILC) toteuttamiskäytäntöjä. Otokseen poimittujen henkilöiden kanssa samassa asuntokunnassa asuvat yhdistettiin kohdehenkilöihin kotipaikkatunnuksen avulla. Otannan ensimmäisessä vaiheessa kotitalouden todennä-

köisyys sisältyä otokseen on suoraan verrannollinen 16 vuotta täyttäneiden jäsenten lukumäärään.

Toisessa vaiheessa on poimittu ositteittain varsinainen tulonjakotilaston otos master-otoksesta. Ositteet on muodostettu edellisen vuoden verotietojen perusteella. Vuoden 2003 aineistosta lähtien ositteet on määritelty master-otoksen kohdehenkilön kotitalouden sosioekonomisen ryhmän ja tuloluokan (valtionveron alaiset tulot) mukaan, kun aiemmin luokittelu tehtiin kohdehenkilön mukaan. Kotitalouden yhteenlasketut palkka-, yrittäjä-, eläke- sekä muut tulot (keskinäinen vertailu) sekä kotitalouden jäsenien sosioekonomiset ryhmät ovat ositteiden muodostuksen pohjana. Käytännössä kotitalouden ryhmä on melko usein sama kuin sen suurituloisimman jäsenen ryhmä, mutta muodostussäännöt aiheuttavat tähän myös poikkeuksia (esim. aviopareilla henkilön yrittäjäyys priorisoidaan, vaikka puoliso olisi suurempituloinen). Ositeluokittelun muutos perustuu otanta-asetelmilla tehtyihin testeihin, joissa todettiin kotitalouteen perustuvan luokittelun olevan estimoinnin kannalta tehokkaamman kuin henkilöön perustuvan. Ositteita oli yhteensä 13. Verorekisterin tietojen perusteella muodostetut sosioekonomiset ryhmät olivat palkansaajat, maatalousyrittäjät, muut yrittäjät, eläkeläiset ja muut.

5.2.3 Tietoa otoksesta, vastanneista, kadosta ja ylipelitosta

Tietoja vuoden 2004 tulonjakotilaston ensimmäisen tutkimuskerran otoksesta ja kadosta ositteittain on esitetty taulukossa 1. Ositteiden määrittelyssä on otettu huomioon tulonjakotutki-

Taulukko 1.

Vuoden 2004 tulonjakotilaston I tutkimuskerran brutto-otoksen jakautuminen ositteittain sekä otostietoa vuodelta 2003.

Osite	Vuosi 2004							Vuosi 2003		
	Master-otoksen koko	Brutto-otos	Hyväksytyt kotitaloukset	Kato	Ylipelito	Brutto-otos, %	Kato, %	Master-otoksen koko	Brutto-otos	Hyväksytyt kotitaloukset
Palkansaajat 1	19 521	999	749	243	7	13,3	15,4	9 848	999	794
Palkansaajat 2	17 946	900	707	189	4	12,0	11,9	9 087	900	727
Palkansaajat 3	15 890	849	679	157	13	11,3	9,9	7 965	849	692
Palkansaajat 4	7 659	750	578	166	6	10,0	10,5	3 731	750	579
Yrittäjät 1	3 807	699	531	157	11	9,3	9,9	1 887	699	536
Yrittäjät 2	1 879	501	385	110	6	6,7	7,0	955	501	387
Maanviljelijät 1	2 976	561	472	82	7	7,5	5,2	1 604	561	481
Maanviljelijät 2	1 749	441	390	48	3	5,9	3,0	971	441	401
Eläkeläiset 1	12 845	576	420	117	39	7,7	7,4	6 310	576	418
Eläkeläiset 2	8 529	572	449	105	18	7,6	6,6	4 165	573	435
Muut 1	4 536	398	276	118	4	5,3	7,5	2 268	399	258
Muut 2	636	202	142	59	1	2,7	3,7	276	201	141
Ei verotietueita	275	52	19	31	2	0,7	2,0	138	51	24
Yhteensä	98 248	7 500	5 797	1 582	121	100,0	100,0	49 205	7 500	5 873

Taulukko 2.
Vuoden 2004 tulonjakotilaston otoskoko ja vastauskato.

Tulonjakotilasto 2004	Koko otos	I paneeli	II paneeli
Brutto-otos, kotitalouksia	13 373	7 500	5 873
– Ylipeitto	190	121	69
= Netto-otos	13 183	7 379	5 804
– Kato	1 954	1 582	372
josta: kieltäytyneitä	1 407	1 141	266
josta: ei tavoitettu	505	403	102
josta: muu syy	42	38	4
Hyväksytyt kotitalouksia	11 229	5 797	5 432
Nettokato, % (kato/netto-otos)	14,8	21,4	6,4

muksen erityistarpeet. Yrittäjillä ja suurituloisilla oli muita väestöryhmiä suurempi todennäköisyys sisältyä otokseen. Ositteen sisällä kunkin kotitalouden sisältymistodennäköisyys riippuu osituskriteerien ohella 16 vuotta täyttäneiden jäsenten lukumäärästä. Poimintaluokassa oleva numero kuvaa tuloluokkaa, esimerkiksi palkansaajat (ositteet 1–4) on jaettu valtionveron alaisten tulojen mukaan neljään luokkaan.

Otoskoosta, vastanneista, kadosta sekä ylipeitosta koko otoksessa on esitetty tietoja taulukossa 2. Otoksiko oli yhteensä 13 373 kotitaloutta, joista osa paljastui haastateltaessa kohdeperusjoukkoon kuulumattomiksi. Tällaisia ylipeittotapauksia ovat esimerkiksi kotitaloudet joiden kohdehenkilö on muuttanut pysyvästi ulkomaille tai laitokseen tai kuollut. Ylipeiton poistamisen jälkeen otoskooksi tuli 13 183 taloutta.

Ensimmäistä kertaa osallistuvilla vastauskato oli 21,4 prosenttia. Toista kertaa osallistuvien kato oli 6,4 prosenttia. Toisen tutkimuskerran kato on taulukossa laskettu ehdolla, että kotitalous osallistui tutkimukseen ensimmäisenä vuonna. Ensimmäisellä haastattelukerralla kadoksi jääneet kotitaloudet eivät tulonjakotilastossa ole mukana tutkimuksessa toisella haastattelukerralla. Toisen tutkimuskerran kato paneelin alusta lähtien oli

25,9 prosenttia. Ensimmäisen ja toisen tutkimuskerran kokonaiskato ottaen huomioon toisen tutkimuskerran kadon paneelin alusta lähtien oli 23,7 prosenttia. Saatujen vastausten lukumäärä oli I tutkimuskerralla 5 797 kotitaloutta ja II tutkimuskerralla 5 432 kotitaloutta. Yhteensä vastanneiden lukumäärä oli 11 229 kotitaloutta. Näissä kotitalouksissa oli kaikkiaan 29 112 henkilöä.

Taulukossa 3 on tarkastelu kadon jakautumista poimintaluokittain ensimmäisellä tutkimuskerralla vuosina 1997–2004. Katoprosentit on laskettu otostasolla, painottamattomista luvuista. Pääsääntöisesti katoprosentit lähes kaikissa ryhmissä ovat hiukan nousseet lukuun ottamatta eläkeläisryhmiä ja ”Muut 1” -ryhmää. Yleisellä tasolla vuoden 2004 tulonjakotilaston kadon nousu vuodesta 2003 on vähäisempi verrattuna vuonna 2003 tapahtuneeseen kadon kasvuun, johon saattoi vaikuttaa EU-SILC –tutkimuksen tuoma lisä sekä kysymyksiin että tuleviin haastatteluihin: osaa uusista kohteista on tarkoitus haastatella kolmen ja osaa neljän vuoden ajanjaksolla vuosittain. Vuoden 1998 muita vuosia selvästi korkeammat katoluvut selittyvät tulonjakotilaston yhteydessä tuolloin tehdyllä varallisuustutkimuksella. On huomattava, että vuodesta 2003 lähtien käytetty luokittelu pohjautuu kohdehen-

Taulukko 3.
Nettokato (%) otostasolla tulonjakotilaston I paneelissa vuosina 1997–2004.

Osite	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Palkansaajat 1	17,6	31,1	19,4	15,7	17,8	18,2	20,0	24,5
Palkansaajat 2	17,7	29,5	20,3	16,7	20,5	15,9	19,0	21,1
Palkansaajat 3	15,0	31,1	18,6	15,3	17,9	18,6	17,9	18,8
Palkansaajat 4	18,7	30,0	19,5	16,9	18,1	21,5	22,2	22,3
Yrittäjät 1	23,2	39,4	19,5	20,1	18,2	19,9	22,5	22,8
Yrittäjät 2	21,4	31,2	22,8	18,8	20,8	17,3	22,0	22,2
Maanviljelijät 1	16,5	23,4	13,9	11,1	11,2	12,8	13,0	14,8
Maanviljelijät 2	14,1	23,8	15,8	11,8	8,7	9,2	8,7	11,0
Eläkeläiset 1	23,7	37,6	23,2	20,7	21,3	17,5	23,0	21,8
Eläkeläiset 2	22,0	35,1	23,3	17,0	19,3	16,9	22,3	19,0
Muut 1	19,5	34,3	20,8	19,7	20,1	18,4	34,4	29,9
Muut 2	24,5	31,2	22,1	15,2	20,7	18,1	29,1	29,4
Ei verotietueita	19,2	32,3	23,5	18,0	15,2	25,0	50,0	62,0
Yhteensä	19,1	31,8	19,9	16,8	18,0	17,4	20,6	21,4

kilön kotitalouteen eikä kohdehenkilöön, ja hankalasti luokiteltaviin kolmeen viimeiseen ryhmään on jäänyt selkeästi vähemmän havaintoja kuin aikaisempina vuosina. Tästä syystä kadon vaihtelu näkyy voimakkaammin näissä ryhmissä, jotka muutenkin ovat hyvin heterogeenisiä.

Kadon vaikutusta tuloksiin on pyritty pienentämään asetelmapainojen kalibroinnilla (ks. jakso 5.2.4).

5.2.4 Painotus

Hyväksytysti osallistuneet kotitaloudet ja henkilöt saavat painon, jolla niiden tiedot korotetaan edustamaan perusjoukon tietoja.

Kotitalouksille on aluksi muodostettu asetelmapainot käyttäen hyväksi kunkin kotitalouden todennäköisyyttä sisältyä otokseen. Tämän jälkeen hyväksytyn otoksen asetelmapainoille on tehty ns. katokorjaus kertomalla ne poimintaluokittain hyväksytysti vastanneiden osuuden käänteisluvulla. Nämä otostason tietojen perusteella katokorjatut painot on tämän jälkeen kalib-

roitu CALMAR-makrolla vastaamaan perusjoukon keskeisiä tunnettuja reunajakaumia. Tällä menettelyllä pyritään pienentämään kadon viivonuden aiheuttama harhaa ja tuottamaan mahdollisimman tarkkoja estimaatteja tärkeimmille tulomuuttujille.

Vuoden 2004 aineiston painojen kalibroinnissa on käytetty seuraavia tietoja:

- alue (maakuntajako, jossa Helsinki ja muu pääkaupunkiseutu erikseen ja tilastollinen kuntaryhmitys)
- asuntokunnan koko
- jäsenten ikä- ja sukupuoliryhmät
- keskeisten tuloerien kokonaissummat: palkka-, yrittäjä- ja omaisuustulot, työttömyyspäivärahat (peruspäiväraha ja työmarkkinatuki, ansiosidonnainen osuus), eläkkeet, asunto- ja opintolainojen korot; tulonsaajien lukumäärät (työttömyyspäivärahat, palkkatulot, eläketulot).

Kohdeperusjoukkoon kuulumattoman väestön (ns. laitosväestön) osuus on poistettu kalibroinnissa käytetyistä tulosummista ja tulonsaajien lukumäärästä.

5.3 Tietojen laatu

Koska tulonjakotilasto perustuu otantaan, sen tuloksiin sisältyy otannasta aiheutuvaa satunnaisvaihtelua. Tämän takia otokseen asettamat rajoitukset on aina otettava huomioon tuloksia tarkasteltaessa. Taulukoissa ei ole julkaistu tulotietoja, mikäli ryhmään on otoksessa tullut vähemmän kuin 30 kotitaloutta tai tulonsaajakohtaisissa taulukoissa vähemmän kuin 30 tulonsaajaa. Desiili-ryhmien ja tulo luokkien rakennetta kuvaavissa taulukoissa on lukumäärät merkitty sulkuihin, mikäli ryhmään on otoksessa tullut vähemmän kuin 10 havaintoa.

Otostutkimuksissa ilmenevän satunnaisvaihtelun suuruutta voidaan arvioida keskivirheen avulla. Keskivirheen suuruuteen vaikuttavat otoskoko ja perusjoukon varianssi eli muuttujan arvojen vaihtelu. Ryhmissä, joissa otokseen on tullut vähän havaintoja, keskivirhe saattaa olla suuri ja tulokset sen vuoksi epävarmoja.

Keskivirheen avulla voidaan tutkimuksen kullekin tulosluvulle laskea luottamusväli, jolla perusjoukon todellinen arvo on tietyllä luottavuustasolla. Esimerkiksi käytettävissä olevien tulojen kotitalouskohtaisen keskiarvon estimaatti vuonna 2004 oli 32 620 euroa ja suhteellinen keskivirhe 1,15 prosenttia. Suhteellinen keskivirhe eli variaatiokerroin kuvaa keskivirheen prosentuaalista osuutta keskiarvosta. Tulosten tarkkuutta voidaan kuvata myös luottamusvälillä, jo-

ka kertoo, mille välille todellinen keskiarvo tietyllä luottamustasolla (esim. 95 %) sijoittuu käytetyn aineiston perusteella. Vuoden 2004 aineistolla käytettävissä olevien tulojen keskiarvo on 95 prosentin todennäköisyydellä välillä 31 882–33 358 euroa vuodessa.

Liitetaulukossa 19 on esitetty eräiden kotitalouskohtaisten ja liitetaulukossa 20–25 henkilökohtaisten tulomuuttujien keskiarvojen suhteellisia keskivirheitä kotitalouden sosioekonomisen aseman mukaan. Muita keskivirhelaskelmia voi tiedustella kohdassa 7 mainituilta yhteyshenkilöiltä.

Henkilökohtaisia taulukoita ja tuloksia tarkasteltaessa on huomattava, että kotitalouspohjainen otanta-asetelma voi aiheuttaa harhaa hajontalukuihin. Harha syntyy kotitalouksien jäsenten välisestä sisäkorrelaatiosta, jonka vaikutusta useimmat tilasto-ohjelmistot eivät kykene poistamaan. Sen vuoksi luotettavuustarkastelut tehdään Tilastokeskuksessa otanta-asetelman huomioon ottavalla ohjelmistolla.

Tulosten laatuun vaikuttavat satunnaisvaihtelun lisäksi vastaamatta jättäminen, vastaajien kielteinen asennoituminen, osittainen kieltäytyminen ja unohtaminen sekä aineiston käsittelyvirheet. Osa näistä virhelähteistä voi tuottaa systemaattisia virheitä.

Tulonjakotilaston vastauskadosta (yksikkökato) on kerrottu kohdassa 5.2.3. Vastauskadon lisäksi tulosten laatuun vaikuttavat eri haastattelukysymyksiin liittyvä osittaiskato (eräkato) sekä mittausvirheet. Ongelma koskee lähinnä haastatteluilla kerättäviä tuloeria, joiden osuus on vajaat 10 prosenttia kaikista tuloista. Erityisen huomattavaa osittaiskatoa on korkotulotiedon puuttuminen osasta haastatteluaineistoa. Tällaisia korkotuloja ovat lähdeverolain alaiset korkotulot. Korkotulotietojen puuttumista on osittain korjattu tilastollisin menetelmin ("hot deck"-imputoinnilla).

Kielteisestä asennoitumisesta tai osittaisesta kieltäytymisestä johtuvia systemaattisia virheitä voidaan arvioida kokonaistason tulosten tietojen perusteella vertaamalla niitä muiden tilastojen

vastaaviin tietoihin. Vertailuja tehdään vuosittain ja niitä voi tiedustella kohdassa 7 mainituilta yhteyshenkilöiltä.

Aineiston käsittelyvirheiden vähentämiseksi on suoritettu sekä koneellisia että muita tarkistuksia. Tarkistuksilla on pyritty vähentämään virheellisten haastattelutietojen ja atk-kirjoitusvirheiden määrää sekä varmistamaan haastattelu- ja rekisteritietojen keskinäinen loogisuus. Tietokoneavusteisen haastattelun käyttäminen pienentää osaltaan merkintävirheiden määrää. Haastattelutietojen lisäksi on korjattu myös rekisteritiedoissa havaittuja puutteita ja virheitä.

Tulonjakotilaston SVT-julkaisun mukainen laatuseloste on luettavissa osoitteessa <http://tilastokeskus.fi/tulonjakotilasto>.

5.4 Tietojen vertailukelpoisuus

5.4.1 Aikaisemmat tulonjakotilastot

Tulokäsite

Tulonjakotilaston tulokäsitteisiin ei ole tehty oleellisia vertailukelpoisuuteen vaikuttavia muutoksia vuoden 2000 jälkeen, jolloin tulonjakotilaston tulokäsitettä muutettiin vastaamaan paremmin kansainvälisiä suosituksia¹¹. Muutoksia on selitetty tarkemmin vuoden 2000 tulonjakotilaston menetelmäkuvauksessa. Muutosten vuoksi vuosien 2000–2004 tulonjakotilastojulkaisujen tiedot eivät ole suoraan vertailukelpoisia aiempien vuosien tilastojulkaisujen kanssa.

Tulonjakotilaston tulokäsite poikkeaa edelleen uusista kansainvälisistä suosituksista jonkin verran. Tärkein ero on realisoitujen hallussapitovoittojen käsittely. Tulonjakotilastossa veronalaiset luovutusvoitot ovat omaisuustuloa, kun suositusten mukaan niitä ei pitäisi laskea mukaan käytettävissä olevaan tuloon.

Aiempina vuosina oleellisia vertailukelpoisuuteen vaikuttavia muutoksia on tehty vuosina 1995 ja 1993. Yksityiskohtaisempia tietoja vuosien 1993 ja 1995 muutoksista on aiemmissa tulonjakotilaston julkaisuissa. Lisäksi vuoden 1996 tulonjakotilaston tiedot¹² ovat teknisen virheen vuoksi virheellisiä.

Tämän julkaisun aikasarjatiedoissa tulokäsitettä on yhdenmukaistettu siten, että valtaosa tulokäsitteessä vuosina 1993, 1995 ja 2000 tapah-

tuneista muutoksista on kyetty ottamaan huomioon. Merkittävin vertailukelpoisuutta heikentävä tuloerä on laskennallinen asuntotulo, jonka laskentamenetelmä muuttui vuoden 1995 tulonjakotilastossa. Asuntotulo on kuitenkin laskettu uudella tavalla myös vuosille 1993 ja 1994.

Luokitukset ja menetelmät

Tulonjakotilastoissa on vuodesta 2002 lähtien käytetty suoraluokituksista (NUTS 2), joka on 11.7.2003 voimaan tulleen suosituksen mukainen.

Vuoden 2002 tulonjakotilastosta lähtien on tilastossa ollut käytössä uudistetut kulutusyksiköt. Aiemmin käytetyn OECD-asteikon asemesta on tulonjakotilastossa otettu käyttöön ns. muunnettu OECD-asteikko (ks. jakso 6.2 "Kulutusyksikkö"). Muutoksella on merkittävä vaikutus erityisesti eri väestöryhmien sijoittumiseen tulojakaumassa. Tulonjakotilaston vuosijulkaisujen 2002–2004 liitetaulukkoissa esitettäviä kulutusyksiköiden keskimäärätietoja ei siis voi verrata vuoden 2001 ja sitä vanhemmissa vuosijulkaisuissa esiintyviin vastaaviin tietoihin.

Samalla liitetaulukkoissa on luovuttu kotitalouspainotuksista tulokymmenysten (desiiliryhmien) muodostamisessa. Julkaisussa käytetään vain yhtä tulokymmenysten muodostamistapaa, jossa perusjoukon henkilöt jaetaan kymmeneen yhtä suureen luokkaan (ns. henkilöpainotus).

11 Expert Group on Household Income Statistics, The Canberra Group: Final Report and Recommendations. Statistics Canada, Ottawa, 2002.

12 Tulonjakotilasto 1996, Tilastokeskus, SVT Tulot ja kulutus 1999:14, Helsinki. Korjatut liitetaulukot vuodelta 1996 ovat saatavilla tämän julkaisun kansilehdellä mainitusta internet-osoitteesta. Vuosien 1997–2004 tulonjakotilastoissa esiintyvät vuotta 1996 koskevat tiedot ovat korjattuja.

Aiemmin liitetaulukoissa käytettiin pääasiassa tulokymmenyksiä, joissa kotitaloudet jaettiin kymmeneen yhtä suureen luokkaan (ks. jaksossa 6.2 "Tulokymmenykset eli desiiliryhmät").

Asteikkovaihdoksen ja kotitalouspainotuksesta luopumisen seurauksena liitetaulukot 2, 14, 15, 16 ja 17 eivät ole lainkaan vertailukelpoisia ennen vuotta 2002 julkaistuihin liitetauluihin.

Tilastokeskuksessa on valmiudet muokata aikaisemmin julkaistuja tietoja nykyisen esittämistavan mukaisiksi ajassa taaksepäin aina vuoteen 1990. Niitä voi tarvittaessa tiedustella kohdassa 7 mainituilta yhteyshenkilöiltä.

5.4.2 Kulutustutkimus

Tulonjakotilaston ja kulutustutkimuksen (aikaisemmin kotitaloustiedustelu) välillä ei ole merkittäviä käsitteellisiä eroja. Molemmat noudattavat kansainvälisten suositusten mukaista käytössä olevan tulon määrittelyä.

Kulutustutkimuksen tulokäsitemuoto perustuu pääasiassa rekisteritietoihin eikä sisällä eräitä tuloja, joista saadaan tietoa vain haastattelemalla. Tärkeimpiä tällaisia tuloeräitä ovat lähdeveron alaiset korkotulot ja kotitalouksien väliset tulonsiirrot (mm. saatu elatusapu).

Edellä mainittujen seikkojen lisäksi tilastojen tiedot saattavat erota otanta- ja tuotantomenetelmistä johtuvista syistä.

5.4.3 Tulo- ja varallisuustilasto

Verotustietoihin perustuvasta tulo- ja varallisuustilastosta saadaan tiedot luonnollisten henkilöiden veronalaisista tuloista, vähennyksistä ja veroista sekä varoista. Sen kuvaama ilmiöalue on suppeampi kuin tulonjakotilaston. Tulo- ja varallisuustilastosta ei saada kotitalouskohtaisia tietoja, vaan tilastoyksikkö on tulonsaaja tai aviopari. Sen ulkopuolelle jää myös osa kotitalouksien saamista yrittäjä- ja omaisuustuloista (mm. lähdeveron alaiset korkotulot) sekä tulonsiirroista (mm. osa kansaneläkkeistä sekä tapaturmavahinkoturvaukseen perustuvista etuuksista, sotilasvammalakiin perustuvat eläkkeet, asumistuet, toimeentulotuki sekä lapsilisät).

5.4.4 Kansantalouden tilinpito

Tulonjakotilasto kuvaa kotitaloussektorin tuloja ja tulonsiirtoja ja on siten kansantalouden tilinpidon kotitaloussektorin tulo- ja tulonkäyttötilin laajennus. Verrattaessa tulonjakotilaston koko maan tulosummia kansantalouden tilinpidon tulo- ja tulonkäyttötilin eriin on otettava huomioon erot sektorin rajaamisessa, eräissä määritelmässä

ja tilastojen laatimismenetelmässä. Erojen johdosta kansantalouden tilinpidon ja tulonjakotilaston luvut esimerkiksi kotitalouksien käytettävissä olevan tulon vuosimuutoksista saattavat erota tuntuvastikin toisistaan.

Tulonjakotilaston perusjoukon muodostavat yksityiset kotitaloudet. Kansantalouden tilinpidossa kotitaloussektoriin luetaan myös ns. laitostaloudet. Vuonna 2003 kansantalouden tilinpidon aikasarjoja tarkistettiin takautuvasti siten, että kotitaloussektoriin luetaan myös asunto-osakeyhtiöt siltä osin kuin kotitaloudet ovat asunto-osakkeiden omistajia (eli suurimmalta osin).

Tulonjakotilaston tiedot kerätään kotitalouskohtaisesti, kun taas kansantalouden tilinpidon tuloerät saadaan summattietoina eri lähteistä. Tulonjakotilaston summattiedot jäävät pienemmiksi mm. siksi, että kotitalouksille ei voida kohdistaa osaa kuolinpesien tuloista.

Haastatteluilla kerättävien tulotietojen peittävyyttä voi tulonjakotilastossa heikentää myös tietojenkeruumenetelmään liittyvä osittaiskato. Poikkeuksellisen huomattavaa osittaiskato on korkotuloissa.

Tulonjakotilaston ja kansantalouden tilinpidon välillä on mm. seuraavia käsitteellisiä eroja: Kansantalouden tilinpidon toimintaylijäämä ja sekatalo ovat laajempi käsite kuin yrittäjätulot. Tähän erään sisältyvät sekatalo vuokraustoiminnasta ja toimintaylijäämä asuntojen omistuksesta, kun taas tulonjakotilastossa vuokratulot ja laskennallinen asuntotulo omistusasunnoista luetaan omaisuustuloihin.

Kansantalouden tilinpidossa tuloiksi luetaan myös omatoimisen rakentamisen arvo (sekatalossa), tulo omaan käyttöön tuotetuista tuotteista (sekatalossa) ja vakuutusmaksajien omaisuustulo eli laskennallinen tulo henki- ja eläkevakuutuksesta (omaisuustuloissa). Vuonna 2006 kansantalouden tilinpidon aikasarjoja tarkistettiin takautuvasti siten, että myös metsien nettokasvu luetaan kotitalouksien tuloksi (sekataloa). Menoiksi luetaan kulutusluottojen korot osittain (omaisuusmenoissa) ja maanvuokrat.

Realisoidut veronalaiset luovutusvoitot luetaan tulonjakotilastossa omaisuustuloksi. Työsuhteoptioista saatu tulo luetaan palkkatuloksi. Sekä optioista että luovutusvoitosta maksetut verot sisältyvät maksettuihin tulonsiirtoihin. Kansantalouden tilinpidossa luovutusvoitot ja optiotulot eivät sisälly kotitalouksien tuloihin vaan ne tulkitaan hallussapitovoitoina. Niistä maksetut verot sen sijaan sisältyvät kotitaloussektorin maksamiin veroihin.

Maksettuihin tulonsiirtoihin luetaan kansantalouden tilinpidossa myös tulonsiirrot voittoa tavoittelemattomille yhteisöille, tulonsiirrot ulko-

maille, vapaaehtoiset eläkevakuutusmaksut ja vapaaehtoiset maksut sairaus-, hautaus- ja eroavustuskassoille. Nämä erät eivät sisälly tulonjakotilastoon.

Kansantalouden tilinpito ei sisällä kotitalouksien välisiä tulonsiirtoja. Tulonjakotilastossa ovat mukana kotitalouksien väliset saadut tulonsiirrot ja maksetuista tulonsiirroista elatusmaksut ja toistuvaisavustukset.

Tulonjakotilaston ja kansantalouden tilinpidon välillä on mm. seuraavia ajoitukseen liittyviä eroja: Maksetut tuloverot kirjataan kansantalou-

den tilinpidossa kassaperusteisina, mutta ajoituskorjattuina ja muut välittömät verot kassaperusteisina, kun tulonjakotilastossa verotiedot kirjataan maksuunpanoperusteisina. Veronpalautusten ja jälkikannon ajoittumisessa tapahtuvat muutokset voivat aiheuttaa eroa kotitaloussektorin käytettävissä olevan tulon vuosimuutoksessa kansantalouden tilinpidon ja tulonjakotilaston välillä.

Metsänmyyntitulot ajoittuvat kansantalouden tilinpidossa hakkuuajan mukaan, kun taas tulonjakotilastossa maksun saantihetken perusteella.

6. Käsitteet ja luokitukset

6.1 Tulokäsitteet

Tulonjakotilaston keskeisin tulokäsite on käytävissä olevat tulot, joiden muodostumista voidaan kuvata seuraavasti:

+ palkkatulot
+ yrittäjätulot
+ omaisuustulot

= tuotannontekijätulot
+ saadut tulonsiirrot

= bruttotulot
– maksetut tulonsiirrot

= käytävissä olevat tulot

Tuotannontekijätuloja ovat kotitalouksien tuotantotoimintaan osallistumisesta palkkoina, yrittäjätuloina ja omaisuustuloina saamat korvaukset.

Palkkoihin luetaan kotitalouksille palkkana – joko rahana tai luontoisetuina – maksetut tulot. Luontoisetujen verotusarvoja on käytetty sellaisenaan vuoden 2004 aineistossa. Palkkatuloista on vähennetty niiden hankkimiskustannukset, ei kuitenkaan matkakustannuksia. Osa ulkomaan palkkatuloista saadaan haastattelusta, muut palkkatulot on saatu verorekisteristä.

Tulot työsuhdeoptioista sisältyvät tulokäsitteessä luontoisetuihin ja siten palkkoihin. Julkaisun tulonsaajakohtaisissa liitetaulukoissa palkkatuloista ja palkka- ja yrittäjätuloista on kuitenkin poistettu tulot työsuhdeoptioista. Työsuhdeoptiot ovat mukana palkkatuloissa kotitalouskohtaisissa liitetaulukoissa.

Tulonjakotilastossa käytetty palkkatulojen käsite sisältää säännöllisen työajan palkkatulojen ja palkkioiden lisäksi mm. ylityökorvaukset sekä sivutöistä saatavat tulot. Tilastokeskuksen julkaisema ansiotasoindeksi sitä vastoin perustuu säännöllisen työajan kuukausiansioihin.

Yrittäjätuloihin luetaan tulot maa- ja metsätaloudesta, elinkeinon harjoittamisesta ja yhtymästä sekä tekijänoikeuspalkkiot. Maatalouden yrittäjätuloihin lasketaan myös erilaiset tuet ja korvaukset kuten tuotantopalkkiot, Euroopan unionin maataloustuet ja satovahinkokorvaukset. Maataloudesta saatuihin tuloihin ei ole laskettu omaan käyttöön otetuista tuotteista saatua laskennallista tuloa. Yrittäjätulot perustuvat metsä-

talouden kustannuksia lukuun ottamatta verorekisterin tietoihin.

Omaisuustuloja ovat kotitalouksien saamat vuokra-, korko- ja osinkotulot, laskennallinen nettovuokra omistusasunnosta, omaisuuden veronalainen luovutusvoitto ja yksityiseen vakuutukseen perustuvat eläkkeet ja muut tulot. Osinkotuloiksi on luokiteltu kaikki yhtiöveron hyvitykseen oikeuttavat osinko- ja korkotulot. Osinkotuloihin sisältyy myös yhtiöveron hyvitys. Se sisältyy myös maksettuihin tulonsiirtoihin eikä siten vaikuta käytävissä olevaan tuloon. Muut verotusaineistosta saatavat osinko- ja korkotulot on luokiteltu osinkotuloihin. Lähdeverolain alaiset korkotulot sisältyvät korkotuloihin bruttomääräisinä. Niistä maksetut lähdeverot sisältyvät maksettuihin tulonsiirtoihin. Henkilön itsensä ottamaan vapaaehtoiseen henkilövakuutukseen perustuvien tulojen lisäksi myös työnantajan maksamaan ryhmä- tai yksilölliseen vakuutukseen perustuvat tulot ovat käytännön syistä mukana omaisuustuloissa.

Saadut tulonsiirrot koostuvat ansio- ja kansaneläkkeistä ja muista sosiaaliturvaetuuksista, sosiaalivastuuksista sekä muista saaduista tulonsiirroista. Muita sosiaaliturvaetuuksia ovat mm. kuntoutusavustukset, sairaus- ja vanhempainpäivärahat, lakisääteisen tapaturmavakuutuksen korvaukset ja ansiosidonnainen työttömyyspäiväraha. Sosiaalivastuuksia ovat mm. lapsilisät, pienten lasten hoidon tuki, sotilasavustus, toimeentulotuki, yleinen asumistuki, opinto- ja tutkimusavustukset sekä työttömyysturvan peruspäiväraha ja työmarkkinatuki. Muita saatuja tulonsiirtoja ovat mm. kotitalouksien väliset saadut tulonsiirrot ja apurahat.

Maksetut tulonsiirrot koostuvat välittömistä veroista ja sosiaaliturvamaksusta. Lisäksi maksettuihin tulonsiirtoihin luetaan pakolliset eläke- ja työttömyysvakuutusmaksut ja maksettu elatusapu. Maksettuihin veroihin ei ole kuitenkaan laskettu kirkollisveroa, vapaaehtoisia yksilöllisiä vakuutusmaksuja eikä välillisiä veroja. Maksetut tulonsiirrot perustuvat korkotuloista maksettuihin lähdeveroista lukuun ottamatta rekisteritietoihin.

Bruttotulot saadaan, kun kotitalouden tuotannontekijätuloihin lisätään kotitalouden saamat tulonsiirrot.

Tulonjakotilaston keskeisimpään käsitteeseen *käytävissä olevat tulot* päästään, kun bruttotuloista vähennetään maksetut tulonsiirrot. Nega-

tiiviset käytettävissä olevat tulot nollataan. Vuoden 2004 aineistossa yhdellä kotitaloudella oli negatiivisia käytettävissä olevia tuloja. Nollaamisen vaikutus oli 61 818 euroa.

Rahatulot saadaan, kun kotitalouden bruttotuloista vähennetään laskennalliset tuloerät kuten esimerkiksi omassa käytössä olevasta omistusasunnosta saatavat laskennalliset tulot. Raha-

tulot sisältävät työsuhteeseen liittyvät luontoisedut.

Käytettävissä olevat rahatulot saadaan, kun rahatuloista vähennetään maksetut tulonsiirrot. Työsuhteeseen liittyvät luontoisedut ja niistä maksetut verot sisältyvät käytettävissä oleviin rahatuloihin. Jos käytettävissä olevat rahatulot olivat negatiiviset niiden arvoksi asetettiin 1. Tällaisia kotitalouksia oli vuoden 2004 aineistossa viisi.

6.2 Muut käsitteet ja luokitukset

Kotitalous

Kotitalouden muodostavat kaikki ne henkilöt, jotka asuvat ja ruokailevat yhdessä tai jotka muuten käyttävät yhdessä tulojaan. Kotitalous on siis laajempi käsite kuin perhe. Kotitalous eroaa hieman myös asuntokunnasta, joka muodostuu samassa asuinhuoneistossa vakinaisesti asuvista henkilöistä.

Tulonjakotilaston kotitalouskäsite vastaa muiden Tilastokeskuksen tutkimusten kotitalouskäsitettä (mm. kulutustutkimus). Toiminnallisen määritelmän mukaan kotitalouteen kuuluvat mm.

- varusmies- tai siviilipalvelusta suorittavat
- toisella paikkakunnalla tai ulkomailla tilapäisesti työssä olevat
- sairaalahoidossa tilapäisesti olevat sekä lomalla tai matkoilla olevat
- toisella paikkakunnalla opiskelevat koululaiset ja opiskelijat, jos he elävät pääosin vanhempiensa tuloilla

Kotitalouteen eivät kuulu

- toisella paikkakunnalla tai omassa asunnossa asuvat opiskelijat, mikäli he elävät pääasiassa omilla tuloilla tai opintolainoilla
- yhdessä (esim. soluissa) asuvat opiskelijat, paitsi jos he ovat naimisissa tai avoliitossa

Kotitalouden viitehenkilö

Huomattava osa kotitalouskohtaisista luokittelutiedoista on muodostettu niin sanotun viitehenkilön tietojen perusteella. Yleensä kotitalouden viitehenkilöksi valitaan se kotitalouden jäsen, jonka henkilökohtaiset tulot ovat suurimmat. Henkilökohtaiset tulot on määritetty tulonjakotilaston rekisteri- ja haastattelutietojen avulla ja viitehenkilö on muodostettu haastattelujen jälkeen, tietojen käsittelyn yhteydessä.

Vaikka periaatteessa tulot ovat viitehenkilön määräävä kriteeri, tietyissä tapauksissa (mm. yrit-

täjätaloudet) koko kotitalouden toiminta otetaan huomioon. Poikkeus on myös eläkeläisvanhempien ja näiden lasten (myös täysi-ikäisten) vertailu, jolloin vanhemmista suurituloisempi merkitään viitehenkilöksi, jos vanhempien yhteenlasketut tulot ylittävät selvästi lapsen tulot.

Viitehenkilöstä on varhaisemmissa tulonjakojulkaisuissa käytetty nimitystä kotitalouden päämies. Määrittäisperusteet ovat kuitenkin pysyneet muuttumattomina.

Lapsi

Lapsiksi on luokiteltu alle 18-vuotiaat kotitalouden jäsenet ellei kyseessä ole kotitalouden viitehenkilö tai tämän puoliso.

Kulutussyksikkö

Eri kokoisten kotitalouksien tulojen vertailussa on käytetty kulutussyksikköjä, joilla kokoerojen lisäksi pyritään ottamaan huomioon ns. yhteiskulutushyötyjä. Kotitalouskohtaisten tulojen vertailu ei ota huomioon kotitalouksien koon vaihtelua. Jäsenten lukumäärään perustuva tulovertailu ei taas ota huomioon sitä, että kotitalouden kulutustarve ei kasva suoraviivaisesti jäsenten lukumäärän kasvaessa, koska suuremmat kotitaloudet saavuttavat niin sanottuja yhteiskulutushyötyjä pienempiin kotitalouksiin verrattuna. Jäsentä kohti lasketut elinkustannukset ovat suuressa kotitaloudessa alhaisemmat kuin pienessä taloudessa, vaikka molempien kotitalouksien jäsenten tarpeet tulisivat yhtä hyvin tyydytettyä. Jäsenkohtainen tarkastelu ei myöskään ota huomioon eroja kulutustarpeissa, koska sekä aikuinen että lapsi saavat saman painon.

Tilastovuodesta 2002 alkaen tulonjakotilastossa käytetään pääasiallisesti ns. muunnettua OECD-asteikkoa (modifioitu OECD-asteikko). Siinä talouden ensimmäinen aikuinen saa painon

1, muut 14 vuotta täyttäneet henkilöt painon 0,5 ja 0-13 -vuotiaat lapset painon 0,3.

Aiemmin tulonjakotilastossa on käytetty pääasiallisesti ns. vanhaa OECD-asteikkoa, jossa talouden ensimmäinen aikuinen saa painon 1, muut aikuiset painon 0,7 ja 0-17 -vuotiaat lapset painon 0,5.

Muunnettu OECD-asteikko on Euroopan unionin tilastoviraston Eurostatin käyttämä. Tilastokeskus siirtyy raportoinnissa muunnettuun OECD-asteikkoon, jotta kansallisia tutkimustuloksia ja EU:n julkaisemia tutkimustuloksia voitaisiin helpommin vertailla toisiinsa. Tulonjakotutkimuksen tietoja muilla kulutusyksikköasteikoilla voi tiedustella Tilastokeskukselta.

Kulutusyksikköasteikolla on merkittävä vaikutus tulotasoihin ja eri väestöryhmien sijoittumiseen tulojakaumassa. Muunnetun OECD-asteikon mukaan yhteiskulutushyödyt ovat suuremmat kuin vanhalla OECD-asteikolla. Tämän vuoksi monijäsenisten kotitalouksien toimeentulo näyttää aiempaa paremmalta. Ajallinen muutos ei yleensä poikkea merkittävästi eri kulutusyksikköasteikkoja käytettäessä.

Kulutusyksikköasteikon muutoksen vaikutusta tulonjakotutkimuksen tuloksiin on esitetty mm. seuraavissa Tilastokeskuksen julkaisemissa lähteissä:

- Hannele Sauli & Törmälehto, Veli-Matti: "Luokkakuvat uusiksi". Hyvinvointikatsaus 2/2001. Tilastokeskus.
- Veli-Matti Ritakallio: "Tilastointikäytännön muutos muuttaa kuvaa eurooppalaisesta köyhyydestä". Hyvinvointikatsaus 4/2001. Tilastokeskus.
- Tulonjakotilasto 1999. Tulot ja kulutus 2001:16. Tilastokeskus. Helsinki, 2001.

Julkaisun kotitalouskohtaisissa liitetaulukoissa on käytetty muunnettua OECD:n kulutusyksikköasteikkoa.

Sosioekonominen asema

Sosioekonomisen aseman määrittämiseksi henkilöt on ensin jaettu ammatissa toimiviin ja ammatissa toimimattomiin. Ammatissa toimiviksi on pääsääntöisesti luokiteltu kaikki tutkimusvuonna vähintään kuutena kuukautena tuotantotoimintaan osallistuneet. Ammatissa toimivat on edelleen jaettu yrittäjiin ja palkansaajiin haastattelussa ilmoitettujen tietojen perusteella. Tämän johdosta yrittäjiksi on luokiteltu myös sellaisia henkilöitä, joita verotuksessa on verotettu palkansaajina (tyypillisesti hän on yrittäjä, joka työskentelee palkansaajana omassa yrityksessään). Ammatissa toimimattomat on ryhmitelty opiskelijoihin,

eläkeläisiin, työttömiin ja muihin. Työttömiksi on laskettu henkilöt, jotka ovat olleet vuoden aikana vähintään 6 kk työttömänä.

Sosioekonomista asemaa muodostettaessa on vuoden 2004 tulonjakotilastossa sovellettu vuoden 2001 ammattiluokitusta (Ammattiluokitus 2001, Käsikirjoja 14, Tilastokeskus, Helsinki, 2001). Kotitalouden sosioekonominen asema on määritetty viitehenkilön sosioekonomisen aseman mukaan. Luokitusta on kuvattu tarkemmin julkaisussa Sosioekonomisen aseman luokitus 1989 (Tilastokeskus, Käsikirjoja Nro 17, Helsinki 1989).

Alueluokitukset

Pääasiallisena alueluokituksena on käytetty Euroopan unionia varten laadittua tilastollista suuraluejakoa, joka perustuu maakuntaluokitukseen. Vuoden 2002 tulonjakotilastosta alkaen on käytetty 11.7.2003 voimaan tullutta suuraluejakoa. Suuralueet (NUTS 2 -alueet) ovat:

- Etelä-Suomi, josta pääkaupunkiseutu (Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen) on taulukoitu erikseen,
  - Länsi-Suomi
  - Itä-Suomi
  - Pohjois-Suomi
  - Ahvenanmaa
- Ahvenanmaata koskevat luvut voivat olla epäluotettavia otoksen pienuuden vuoksi.

Osassa aluetietoa sisältävistä taulukoista on käytetty tilastollista kuntaryhmitystä kuvaamaan kuntia kaupunkimaisuuden ja maaseutumaisuuden mukaan. Lisätietoja alueluokituksista on julkaisussa "Kunnat ja kuntapohjaiset aluejaot" (Tilastokeskus, Käsikirjoja nro 28). Kotitalouden asuinpaikka on määritelty haastattelun perusteella, joten se saattaa olla eri kuin kotitalouden jäsenten henkikirjoituskunta.

Tulokymmenykset eli desiiliryhmät

Tulojen jakautumista kuvataan fraktiilien avulla. Tulonjakotilastossa on käytetty kymmenystä eli desiiliä. Desiiliryhmittäisessä tarkastelussa perusjoukko jaetaan valittujen tulojen suuruuden perusteella kymmeneen lukumäärältään yhtä suureen ryhmään. Ensimmäiseen desiiliryhmään tulee pienituloisin kymmenesosa ja kymmenenteen suurituloisin kymmenesosa perusjoukosta.

Desiiliryhmät on muodostettu jakamalla kotitalouden tulot kulutusyksiköillä (muunnettu OECD-asteikko). Nämä ns. ekvivalentit tulot on jaettu jokaiselle kotitalouden jäsenelle siten, että jokaisella jäsenellä on sama ekvivalentti tulo. Henkilöt on järjestetty tämän jälkeen ekvivalent-

tien tulojen mukaan järjestykseen ja jaettu kymmeneen yhtä suureen osaan. Jokaisessa desiiliryhmässä on siten 10 prosenttia väestöstä eli vuonna 2004 noin 515 000 henkilöä.

Desiiliryhmien tulo-osuudet osoittavat, kuinka suuren osan kyseessä olevien tulojen kokonaissummasta desiiliryhmät saavat. Kun desiiliryhmät on muodostettu kulutusyksikköä kohti lasketun tulon perusteella, myös kunkin tuloerän tulo-osuudet on laskettu kulutusyksikköä kohti laskettujen tulojen perusteella.

Koulutusaste

Koulutusaste perustuu Tilastokeskuksen tutkintorekisterin tietoon henkilön koulutusasteesta. Vuodesta 1998 alkaen tulonjakotilastossa on käytetty vuoden 1997 koulutusluokitusta (Koulutusluokitus 1997, 11. uusittu laitos, Käsikirjoja 1, Helsinki 1999). Koulutusastetieto ei ole vertailukelpoinen aiempien tulonjakotilastojen kanssa vuosien 1998–2004 tilastoissa. Vertailukelpoisia tietoja voi tiedustella kohdassa 7 mainituilta yhteishenkilöiltä.

Toimiala

Toimialaluokitus perustuu vuoden 2002 toimialaluokitukseen (Toimialaluokitus TOL 2002, Käsikirjoja 4, Helsinki 2002). Toimiala on määritetty haastattelusta saatujen pääasiallisen toimen työpaikan nimen ja lajin perusteella. Pääasiallinen toimi on se toimi, jota henkilö on hoitanut pisimpään tai josta saadut tulot ovat suurimmat vuoden aikana.

Viljelijätaloudet

Viljelijätalouksiksi on luokiteltu kaikki kotitaloudet, joiden tilan viljelty pinta-ala haastattelu-

tietojen mukaan on yli 2 hehtaaria. Kotitaloutta ei ole luettu viljelijätaloudeksi, jos pääasialliseksi tulonlähteeksi on ilmoitettu peltojen vuokraus, korvaus maataloustuotannon supistumisesta tai lopettamisesta tai jos tilalta ei ole saatu lainkaan tuloa. Pinta-alaa laskettaessa on huomioon otettu myös toisilta vuokrattu osuus.

Viljelijätaloudet on edelleen jaettu maanviljelijätalouksiin ja osa-aikaviljelijätalouksiin kotitalouden sosioekonomisen aseman mukaan. Maanviljelijätalouksiksi on määritelty ne taloudet, joiden sosioekonominen asema on maatalousyrittäjä. Kaikkia maatalousyrittäjätalouksia ei kuitenkaan ole luokiteltu viljelijätalouksiksi.

Tuotantosuuruus

Tilan pääasialliseksi tuotantosuuruudeksi on haastattelutietojen perusteella määritelty se toiminta, josta saadut tulot olivat suurimmat.

Asunnon hallintasuhde

Asunnon hallintasuhde on määritetty haastattelussa.

Kokopäivätoiminen palkansaaja

Kokopäivätoiminen palkansaaja on henkilö, jonka sosioekonominen asema on palkansaaja ja joka on ollut kokopäivätyössä (ml. palkallinen sairausloma) 12 kuukautta vuodessa. Lisäksi vuonna 2004 on rajattu pois alle 8 409 euroa vuodessa palkkatuloa saaneet 12 kuukautta työskennelleet kokopäiväiset palkansaajat. Tällaisia henkilöitä oli aineistossa otostasolla viisi ja perusjoukon tasolla noin 1300.

7. Lisätiedot ja erityisselvitykset

Tämän julkaisun taulukot edustavat ainoastaan pientä osaa tulonjakotilaston tietokannan tietovarannosta. Tietokannassa on yksityiskoh-
taisten tulotietojen lisäksi runsaasti erilaista
kotitaloutta tai kotitalouden jäseniä koskevaa
taustatietoa. Lisäksi tietokanta sisältää tietoja
mm. asumis- ja päivähoitomenoista ja vel-
kaantumisesta. Tietokanta tarjoaa erinomaiset
mahdollisuudet erilaisten selvitysten ja tutki-
musten tekoon. Lisätietoja antavat:

Pekka Ruotsalainen puh. (09) 1734 2610
Laura Iisakka puh. (09) 1734 3596

Sähköposti:

toimeentulo.tilastokeskus@tilastokeskus.fi

Tulonjakotilaston internet-sivut:

<http://tilastokeskus.fi/tulonjakotilasto>

Sammandrag

Inkomstfördelningsstatistiken ger uppgifter om hushållens och de yrkesverksammas inkomster, vad inkomster består av och hur de fördelas. Inkomststatistiken för år 2004 bygger på ett urval av 11 229 hushåll. Primärmaterialet har samlats in genom intervjuer och ur administrativa register. Begreppen och definitioner i statistiken är till

väsentliga delar desamma som i förra årens publikationer.

Uppgifterna om Landskapet Åland följer i tabellerna efter storområdena. I denna publikation är det Statistikcentralen som står för Ålandsmaterialet.

Inkomstskillnaderna ökade år 2004

Medeltalet för hushållens disponibla inkomster var 32 620 euro och medianen 26 711 euro år 2004. Reellt sett ökade genomsnittsinkomsten med 5,0 procent och medianinkomsten med 1,8 procent från året innan. Hushållens genomsnittliga löneinkomster var 24 019 euro och företagarinkomsterna 2 225 euro per hushåll. Hushållens löneinkomster ökade reellt med i medeltal fyra procent. År 2004 ökade företagarinkomsterna reellt sett med omkring en procent jämfört med året innan. Hushållens kapitalinkomster uppgick i medeltal till 6 327 euro, vilket är reellt sett omkring 13 procent mer än år 2003.

De erhållna inkomstöverföringarna var i medeltal 10 463 euro per hushåll, vilket är reellt sett 3,3 procent mer än år 2003. I medeltal betalade hushållen 10 413 euro i skatter och avgifter av skattenatur, vilket är drygt 4 procent mer än år 2003. Andelen betalade inkomstöverföringar av bruttointkomsterna var 24,2 procent, dvs. i praktiken lika mycket som föregående år.

Det fanns totalt 2 415 000 hushåll i Finland år 2004. Av dessa utgjorde 1 255 800 löntagarhushåll och 184 600 företagarhushåll. Antalet yrkesverksamma hushåll var totalt 1 440 400, vilket var 60 procent av alla hushåll. År 2004 var antalet icke-yrkesverksamma hushåll – pensionärer, arbetslösa, studerande och personer som sköter sitt eget hushåll – totalt 974 600, dvs. 40 procent av alla hushåll.

År 2004 ökade inkomstskillnaderna något jämfört med föregående år. Värdet på den Gini-koefficient som mäter skillnaderna i de disponibla inkomsterna var 0,265, medan värdet året innan var 0,258.

I löntagarhushållen ökade genomsnittsinkomsten reellt med omkring sex procent, medianinkomsten med något under fyra procent. I företagarhushållen ökade genomsnittsinkomsterna med fem procent och medianinkomsterna med fyra procent. Inkomstfördelningen i företagarhushållen var dock tudelad, eftersom utvecklingen av

lantbruksföretagarhushållens inkomster var klart lägre än hos övriga företagare. Mätt med medianinkomster minskade till och med inkomsterna. Genomsnittsinkomsten bland pensionärshushållen ökade med drygt tre procent, mätt med medianinkomsten var inkomstökningen omkring två procent.

Inkomstutvecklingen bland de högre inkomsttagargrupperna har under de senaste åren varit bättre än bland grupperna med lägre inkomster och medelinkomster. Under perioden 1995–2004 har medelinkomsten för den högsta inkomstdecilen reellt sett ökat med i medeltal 4,9 procent per år, då motsvarande siffra i den lägsta inkomstdecilen var bara 1,5 procent.

År 2004 uppgick antalet lågavlönade personer i Finland till omkring 616 500, dvs. 11,9 procent av befolkningen. Dessa hushålls inkomster var lägre än den relativa fattigdomsgränsen (60 procent av medianen för den disponibla ekvivalentinkomsten). År 2003 var 11,2 procent av befolkningen lågavlönade. Fattigdomsgraden har under de fem senaste åren ökat med 1,5 procent, dvs. med omkring 85 000 personer. Den relativa fattigdomsriskens störst i åldersgruppen 16–24 år. Enligt definitionen var nästan var fjärde 16–24-åring låginkomsttagare år 2004. I åldersgruppen 50–64-åringar fanns det lägsta antalet låginkomsttagare. Av de personer som fyllt 65 år utgjorde låginkomsttagarna 12,7 procent, vilket var något över den genomsnittliga fattigdomsgraden för befolkningen. Av barn under 18 år var 12,3 procent inplacerade bland låginkomst-hushåll år 2004. Bland de socioekonomiska grupperna fanns det relativt sett flest lågavlönade personer i studerandehushåll (77 %) och hushåll med arbetslösa (64 %). Det lägsta antalet lågavlönade fanns i löntagarhushåll (3 %), men på grund av att löntagargruppen var så stor var deras andel av alla lågavlönade 17 procent.

Hur allmänt det var med låga inkomster varierade också efter livsskede. År 2004 var ande-

len lågavlönade personer i genomsnitt högre bland de personer som bodde ensamma och i ensamförsörjarfamiljer. Andelen låginkomsttagare bland de personer som bor ensamma har varit synnerligen stabil fr.o.m. början av 1990-talet. Däremot har andelen låginkomsttagare i barnfa-

miljer (både ensamförsörjare och de som bor i barnfamiljer med två vårdnadshavare) ökat med mer än det dubbla jämfört med början av 1990-talet.

Medianen för årslönen för heltidsanställda löntagare var 28 400 euro

Medianen för årslönen för heltidsanställda löntagare var 28 400 euro år 2004. Reellt sett var detta 4,7 procent mer än år 2003. Männens medianlön var 31 700 euro och kvinnornas medianlön 25 300 euro. Årslönerna ökade reellt med drygt tre procent bland både kvinnor och män.

Kvinnornas medianlön var 80,0 procent av männens medianlön år 2004. Mätt med medeltalet var motsvarande andel 78,0 procent. Mätt med genomsnittslöner minskade löneskillnaderna mellan könen, mätt med medianlöner var de nästan oförändrade jämfört med år 2003.

Löneinkomstskillnaderna mellan alla heltidsanställda löntagare var oförändrade eller minskade något jämfört med föregående år. Löneinkomstskillnaderna bland manliga löntagare krympte något. Däremot verkar löneskillnaderna bland kvinnor fortsättningsvis öka. Löneskillnaderna var dock fortfarande betydligt större bland männen än bland kvinnorna. Denna undersökning omfattade inte inkomster från anställningsoptioner.

Summary

This publication describes the level, formation, and distribution of income among households and the economically active population in 2004. The data are based on a sample of 11,229 households. Interviews and administrative records were used in primary data collection. The concepts

and definitions used are much the same as in the previous publications.

The data of the Autonomous Territory of Åland Islands are placed after the data of the provinces. The data on Åland in this publication have been compiled by Statistics Finland.

Income differentials grew in 2004

In 2004, the average disposable income of households amounted to EUR 32,620, while their median income was EUR 26,711. In real terms, the average income rose by 5.0 per cent and the median income by 1.8 per cent from the year before. The average wage and salary earnings amounted to EUR 24,019 and entrepreneurial income to EUR 2,225 per household. In real terms, households' earnings increased by four per cent, on the average, and entrepreneurial income by approximately one per cent in 2004 when compared with the year before. Households received EUR 6,327 of property income, on the average, which is around 13 per cent more in real terms than in 2003.

The average amount of current transfers received by households in 2004 was EUR 10,463, which was in real terms 3.3 per cent more than in 2003. On the average, households paid EUR 10,413 in taxes and tax-like charges in 2004, which was good four per cent more than in 2003. The proportion of current transfers paid of gross income was 24.2 per cent, which was practically the same as in the year before.

There were altogether 2,415,000 households in Finland in 2004. Of these, 1,255,800 were employee households while 184,600 were entrepreneur households. The total number of economically active households was 1,440,400, which was 60 per cent of all households. The total number of economically inactive households – pensioners, unemployed, students and persons performing domestic work – was 974,600, or 40 per cent of all households in 2004.

In 2004, income differentials grew slightly from the previous year. The value of the Gini index, which measures differences in disposable income, was 0.265 in 2004, whereas one year before it stood at 0.258.

The average income of employee households grew by approximately six per cent in real terms and their median income by just short of four per

cent. In entrepreneur households, average income went up by five per cent and median income by four per cent. However, the development in the income distribution of entrepreneur households was bidirectional, for the income of entrepreneur households in agriculture went up clearly less than that of other entrepreneur households, and if measured with median income, even fell. The average income of pensioner households grew by good three per cent in 2004, and if measured with median income, went up by approximately two per cent.

In recent years income development has been better in the highest income receiver decile than in the lowest and medium ones. From 1995 to 2004, the average income of the highest income receiver decile grew by 4.9 per cent per year in real terms, on the average, whereas the corresponding figure for the lowest income receiver decile was just 1.5 per cent.

Approximately 616,500 persons, or 11.9 per cent of the population in Finland were classified as low-income recipients in 2004. The income of their households was below the relative poverty line (60% of the median of equivalent disposable income). In 2003, the proportion of low-income recipients was 11.2 per cent of the population. Over the past five years, the proportion of low-income recipients has grown by 1.5 per cent, or around 85,000 persons. The relative low-income risk is the highest for the age group of 16 to 24-year-olds. In 2004, every fourth person aged 16 to 24 was a low-income earner according to this definition. The number of low-income recipients was the lowest among people aged 50 to 64. In the 65 or over age group, 12.7 per cent were low-income earners, which was slightly above the average low-income rate among the whole population. In all, 12.3 per cent of children aged under 18 were living in low-income households in 2004. Among the socio-economic groups, the relative numbers of low-income reci-

ipients were the highest among people living in student households (77%) and unemployed households (64%). The number of low-income recipients was the lowest in employee households (3%), but due to the large size of this population group, its share of all low-income recipients was 17 per cent.

The reasons for the prevalence of low-income earners also varied by stage in life. In 2004, the proportion of low-income recipients was larger

than the average among people living alone and in single-parent families. The share of low-income earners has stayed fairly steady among one-person households since the early 1990s. By contrast, the proportion of low-income recipients has more than doubled from the early 1990s among people living in families with children (both single-parent and two-parent families).

Median of annual wages and salaries of full-time employees having worked for the whole year was EUR 28,400

The median of the annual wages and salaries of full-time employees was EUR 28,400 in 2004. In real terms, this was 4.7 per cent more than in 2003. Men's median pay was EUR 31,700 and women's EUR 25,300. In real terms, the median annual wages and salaries of both men and women grew by good three per cent.

The median pay of women was about 80.0 per cent of that of men in 2004. Calculated with figures on average pay, the respective share was 78.0. Pay differentials between the genders contracted if measured with average pay, but re-

mained almost unchanged from 2003 when measured with median pay.

Pay differentials among all employees in full-time employment remained unchanged or contracted fractionally from the previous year. Pay differentials narrowed slightly among male wage and salary earners, but continued to grow among women. However, income differentials were still considerably larger among men than women. Income received from incentive options is not included in this examination.

Kotitalouskohtaiset taulukot
Hushållstabeller
Household tables

**1. Kotitalouksien tulojen rakenne sosioekonomisen pääryhmän mukaan 2004.
Hushållens inkomststruktur efter socioekonomisk huvudgrupp 2004.
Household income: structure by socio-economic main group 2004.**

Kokonaisarvo – Totalvärde – Total value, 1 000 000 €

	Palkansaajat Löntagare Employees	Yrittäjät Företagare Employers and own-account workers	Ammatissa toimimattomat Icke yrkesverksamma Economically inactive	Kaikki kotitaloudet Samtliga hushåll All households
Kotitalouksia haastattelussa – Hushåll i intervjun – Number of households interviewed	5 538	2 203	3 488	11 229
Kotitalouksia perusjoukossa – Hushåll i populationen – Number of households in population, 1000	1 255,9	184,7	974,5	2 415,0
Kotitalouden keskimäärin – Hushållets medelstorlek – Average size of households	2,49	2,89	1,54	2,14
Aikuisia keskimäärin – Vuxna i medeltal – Average number of adults	1,82	2,05	1,42	1,68
Lapsia keskimäärin – Barn i medeltal – Average number of children	0,67	0,83	0,11	0,46
Kulutussyksiköitä keskimäärin – Konsumtionsenheter i medeltal – Average number of consumption units	1,64	1,82	1,25	1,50
Ammatissa toimivia keskimäärin – Yrkesverksamma i medeltal – Average number of economically active household members	1,48	1,65	0,04	0,91
1 Palkat – Löner – Wages and salaries	52 922,3	3 545,8	1 537,0	58 005,1
joista: luontoisedut ja työsuhdeoptiot – av vilka: i naturaförmåner och anställningsoptioner – of which: fringe benefits and incentive stock options	756,0	120,7	15,0	891,8
2 Yrittäjätulot – Företagarinkomst – Entrepreneurial income	908,7	3 920,2	543,8	5 372,7
2.1 Maataloudesta – Av jordbruk – From agriculture	96,7	897,6	78,9	1 073,2
2.2 Metsätaloudesta – Av skogsbruk – From forestry	190,2	373,6	343,8	907,6
2.3 Muusta yrittäjätoiminnasta – Av annan företagareverksamhet – From other industries	621,8	2 649,0	121,1	3 391,9
3 Omaisuustulot – Kapitalinkomst – Income from property	6 649,3	4 622,7	4 007,5	15 279,5
3.1 Korot – Räntor – Interest income	117,5	67,5	210,5	395,6
3.2 Osingot – Dividender – Dividends	1 954,0	2 662,3	621,6	5 237,9
3.3 Vuokratulot – Hyresinkomster – Rental income	306,9	277,7	259,7	844,4
3.4 Laskennalliset nettovuokrat omistusasunnoista – Beräknade netthyror från ägarbostäder – Imputed net rents of owner-occupied dwellings	3 376,2	767,7	2 213,7	6 357,5
3.5 Myyntivoitot – Realisationsvinst – Realised capital gains	799,3	759,6	326,7	1 885,5
3.6 Yksityisiin vakuutuksiin perustuvat eläkkeet ja korvaukset – Pensioner och ersättningar på basis av privata försäkringar – Pensions and compensations based on private insurances	95,4	87,8	375,4	558,6
4 Tuotantontekijätulot (1+2+3) – Faktorinkomst (1+2+3) – Factor income (1+2+3)	60 480,4	12 088,7	6 088,2	78 657,3
5 Saadut tulonsiirrot – Erhållna transfereringar – Current transfers received	6 738,3	1 117,8	17 412,1	25 268,2
5.1 Ansioeläkkeet – Förvärvspensioner – Occupational pensions	1 861,8	313,7	11 629,4	13 805,0
5.2 Kansaneläkkeet – Folkpensioner – National pensions	362,5	94,4	2 111,2	2 568,0
5.3 Muut sosiaaliturvaetudet – Övriga socialskyddsförmåner – Other social security benefits	1 578,9	228,2	1 070,3	2 877,3
5.4 Sosiaalivastukset – Socialbidrag – Social assistance allowances	2 434,3	408,7	2 110,6	4 953,6
5.5 Muut tulonsiirrot – Övriga transfereringar – Other current transfers received	500,9	72,8	490,7	1 064,3
6 Bruttotulot (4+5) – Bruttoinkomst (4+5) – Gross income (4+5)	67 218,7	13 206,4	23 500,4	103 925,5
7 Maksetut tulonsiirrot – Betalda transfereringar – Current transfers paid	17 789,7	3 433,7	3 925,2	25 148,5
7.1 Tulovero valtiolle – Inkomstskatt till staten – State income tax	5 977,3	1 822,7	1 061,7	8 861,7
7.2 Kunnallisvero – Kommunalskatt – Municipal tax	8 296,0	1 235,9	2 456,2	11 988,1
7.3 Muut maksetut tulonsiirrot – Övriga betalda transfereringar – Other current transfers paid	3 516,4	375,1	407,2	4 298,8
8 Käytettävissä olevat tulot (6–7) – Disponibel inkomst (6–7) – Disposable income (6–7)	49 429,0	9 772,8	19 575,2	78 777,0
Rahatulot – Penninginkomst – Cash income	63 794,6	12 428,9	21 134,9	97 358,4
Käytettävissä olevat rahatulot – Disponibel penninginkomst – Disposable cash income	46 004,9	8 995,9	17 209,7	72 210,5
Valtionveron alaiset tulot – Skattepliktiga inkomster vid statsbeskattningen – Income subject to state taxation	61 432,4	11 818,3	18 838,5	92 089,1

**2. Kotitalouksien tulojen rakenne desiiiryhmittäin 2004. Desiiiryhmät on muodostettu henkilöiden kesken kotitalouden kulutusyksikköä kohti lasketun käytettävissä olevan tulon mukaan.
Hushållens inkomststruktur i decilgrupper 2004. Decilgrupperna har bildats utgående från personer efter hushållens disponibel per konsumtionsenhet.
Household income: Decile groups have been ordered from persons according to households' disposable income per consumption unit 2004.**

Keskiarvo – Medeltal – Mean, €	Desiiiryhmät – Decilgrupper – Decile groups										Kaikki koti- taloudet Samtliga hushåll All house- holds
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	
Kotitalouksia haastattelussa – Hushåll i intervjun – Number of households interviewed	1 227	974	970	1 020	1 012	1 003	1 016	1 114	1 249	1 644	11 229
Kotitalouksia perusjoukossa – Hushåll i populationen – Number of households in population, 1000	315,8	276,6	256,3	230,5	225,7	221,0	211,9	221,0	228,6	227,5	2 415,0
Kotitalouden keskikoko – Hushållets medelstorlek – Average size of households	1,64	1,87	2,01	2,24	2,29	2,33	2,44	2,34	2,26	2,27	2,14
Aikuisia keskimäärin – Vuxna i medeltal – Average number of adults	1,28	1,46	1,55	1,72	1,71	1,75	1,86	1,90	1,89	1,92	1,68
Lapsia keskimäärin – Barn i medeltal – Average number of children	0,36	0,41	0,46	0,52	0,58	0,58	0,58	0,44	0,37	0,34	0,46
Kulutusyksiköitä keskimäärin – Konsumtionsen- heter i medeltal – Average number of consumption units	1,26	1,37	1,44	1,54	1,56	1,58	1,63	1,60	1,57	1,58	1,50
Ammatissa toimivia keskimäärin – Yrkesverksamma i medeltal – Average number of economically active household members	0,20	0,38	0,55	0,78	0,98	1,10	1,25	1,36	1,49	1,53	0,91
1 Palkat – Löner – Wages and salaries	2 265	5 590	9 832	14 823	20 733	26 588	32 515	37 394	45 117	60 569	24 019
joista: luontoisedut ja työsuhteoptiot – av vilka i naturaförmåner och anställningsoptioner – of which: fringe benefits and incentive stock options	11	21	53	65	129	172	248	294	673	2 266	369
2 Yrittäjätulot – Företagarinkomst – Entrepreneurial income	392	623	912	1 285	1 699	1 459	2 090	2 823	3 703	8 472	2 225
2.1 Maataloudesta – Av jordbruk – From agriculture	104	229	245	397	467	416	610	460	723	1 006	444
2.2 Metsätaloudesta – Av skogsbruk – From forestry	34	22	72	101	143	205	163	312	611	2 323	376
2.3 Muusta yrittäjätoiminnasta – Av annan företagarverksamhet – From other industries	254	372	595	787	1 088	837	1 318	2 051	2 369	5 142	1 405
3 Omaisuustulot – Kapitalinkomst – Income from property	680	1 511	2 266	2 798	3 212	3 815	4 521	5 143	7 375	35 477	6 327
3.1 Korot – Räntor – Interest income	19	58	71	146	122	76	126	165	334	606	164
3.2 Osingot – Dividender – Dividends	28	38	112	167	190	337	377	509	1 507	19 764	2 169
3.3 Vuokratulot – Hyresinkomster – Rental income	32	44	62	126	129	219	313	302	535	1 952	350
3.4 Laskennalliset nettovuokrat omistusasunnoista – Beräknade nettohyror från ägarbostäder – Imputed net rents of owner- occupied dwellings	563	1 304	1 908	2 196	2 516	2 871	3 275	3 607	3 970	5 373	2 633
3.5 Myyntivoitot – Realisationsvinst – Realised capital gains	21	17	35	63	100	205	233	328	701	6 596	781
3.6 Yksityisiin vakuutuksiin perustuvat eläkkeet ja korvaukset – Pensioner och ersättningar på basis av privata försäkringar – Pensions and compensations based on private insurances	17	50	78	100	155	106	196	232	328	1 187	231

(2. jatk. – forts. – cont.)

Keskiarvo – Medeltal – Mean, €	Desiiliryhmät – Decilgrupper – Decile groups										Kaikki koti- taloudet Samtliga hushåll All house- holds
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	
4 Tuotannontekijätulot (1+2+3) – Faktorinkomst (1+2+3) – Factor income (1+2+3)	3 337	7 723	13 010	18 906	25 643	31 861	39 127	45 360	56 195	104 517	32 570
5 Saadut tulonsiirrot – Erhältina transfereringar – Current transfers received	9 182	11 808	12 108	12 343	10 834	10 115	9 933	9 421	8 340	10 459	10 463
5.1 Ansioläkkeet – Förvärvspensioner – Occupational pensions	1 510	5 013	6 785	7 294	6 682	6 366	6 342	5 735	5 345	7 790	5 716
5.2 Kansaneläkkeet – Folkpensioner – National pensions	1 680	2 264	1 470	1 257	772	524	507	625	537	381	1 063
5.3 Muut sosiaaliturvaväetuudet – Övriga socialskyddsförmåner – Other social security benefits	846	1 060	1 234	1 269	1 455	1 351	1 354	1 440	1 126	961	1 191
5.4 Sosiaalivastukset – Socialbidrag – Social assistance allowances	4 766	3 002	2 164	1 941	1 479	1 501	1 341	1 274	849	839	2 051
5.5 Muut tulonsiirrot – Övriga transfereringar – Other current transfers received	379	469	455	582	446	373	389	348	484	488	441
6 Bruttotulot (4+5) – Bruttoinkomst (4+5) – Gross income (4+5)	12 518	19 531	25 117	31 249	36 477	41 976	49 059	54 781	64 535	114 976	43 033
7 Maksetut tulonsiirrot – Betalda transfereringar – Current transfers paid	1 171	2 530	4 218	5 800	7 724	9 600	11 953	13 865	17 601	35 927	10 413
7.1 Tulovero valtiolle – Inkomstskatt till staten – State income tax	76	267	652	1 072	1 787	2 490	3 399	4 281	6 197	18 954	3 669
7.2 Kunnallisvero – Kommunalskatt – Municipal tax	871	1 779	2 736	3 560	4 434	5 210	6 241	7 002	8 251	12 262	4 964
7.3 Muut maksetut tulonsiirrot – Övriga betalda transfereringar – Other current transfers paid	224	484	830	1 168	1 503	1 900	2 313	2 581	3 152	4 711	1 780
8 Käytävissä olevat tulot (6–7) – Disponibel inkomst (6–7) – Disposable income (6–7)	11 348	17 001	20 899	25 450	28 753	32 377	37 107	40 916	46 934	79 049	32 620
Rahatulot – Penninginkomst – Cash income	11 903	18 083	23 067	28 840	33 900	39 063	45 735	51 131	60 510	109 551	40 314
Käytävissä olevat rahatulot – Disponibel penninginkomst – Disposable cash income	10 734	15 553	18 848	23 041	26 175	29 463	33 782	37 266	42 909	73 624	29 901
Valtionveron alaiset tulot – Skattepliktiga inkomster vid statsbeskattningen – Income subject to state taxation	8 806	15 668	21 151	26 930	32 249	37 444	44 117	49 555	58 742	105 746	38 132

3. Kotitalouksien tulojen rakenne tuloluokittain 2004. Tuloluokat on muodostettu kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen perusteella.

Hushållens inkomststruktur i inkomstklasser efter hushållens disponibla inkomst 2004.

Household income: structure by brackets ordered according to households' disposable income 2004.

Keskiarvo – Medeltal – Mean, €	Käytettävissä olevat tulot – Disponibel inkomst – Disposable income, €											Kaikki kotitaloudet Samtliga hushåll All households
	– 6 999 10 999	7 000 – 14 999	11 000 – 19 999	15 000 – 24 999	20 000 – 29 999	25 000 – 39 999	30 000 – 49 999	40 000 – 59 999	50 000 – 74 999	60 000 – 75 000 –	75 000 –	
Kotitalouksia haastattelussa – Hushåll i intervjun – Number of households interviewed	213	508	698	960	1 128	1 027	2 020	1 756	1 199	923	797	11 229
Kotitalouksia perusjoukossa – Hushåll i populationen – Number of households in population, 1 000	39,8	177,6	277,5	322,3	300,6	231,0	386,3	309,5	178,4	112,3	79,8	2 415,0
Kotitalouden keskikoko – Hushållets medelstorlek – Average size of households	1,08	1,06	1,13	1,40	1,76	2,10	2,58	3,00	3,19	3,35	3,54	2,14
Aikuisia keskimäärin – Vuxna i medeltal – Average number of adults	1,05	1,04	1,08	1,28	1,53	1,71	1,94	2,12	2,24	2,34	2,40	1,68
Lapsia keskimäärin – Barn i medeltal – Average number of children	0,04	0,02	0,06	0,12	0,23	0,39	0,63	0,87	0,95	1,01	1,14	0,46
Kulutussyksiköitä keskimäärin – Konsumtionsenheter i medeltal – Average number of consumption units	1,04	1,03	1,06	1,18	1,34	1,49	1,69	1,86	1,96	2,04	2,12	1,50
Ammatissa toimivia keskimäärin – Yrkesverksamma i medeltal – Average number of economically active household members	0,14	0,09	0,22	0,44	0,59	0,79	1,20	1,60	1,73	1,86	1,85	0,91
1 Palkat – Löner – Wages and salaries	792	1 426	3 085	8 609	12 390	17 434	27 113	41 296	52 886	65 050	79 537	24 019
joista: luontoisedut ja työsuhteoptiot – av vilka: i naturaförmåner och anställningsoptioner – of which: fringe benefits and incentive stock options	3	1	10	56	53	87	205	334	731	1 445	4 506	369
2 Yrittäjätulot – Företagarinkomst – Entrepreneurial income	172	163	197	364	797	1 204	2 003	3 198	4 632	7 030	15 890	2 225
2.1 Maataloudesta – Av jordbruk – From agriculture	47	26	48	72	155	282	519	671	948	1 447	2 236	444
2.2 Metsätaloudesta – Av skogsbruk – From forestry	10	18	2	58	109	135	181	402	533	1 052	5 178	376
2.3 Muusta yrittäjätoiminnasta – Av annan företagare verksamhet – From other industries	115	120	146	234	533	788	1 303	2 125	3 151	4 531	8 475	1 405
3 Omaisuustulot – Kapitalinkomst – Income from property	520	572	1 452	1 903	2 626	3 476	4 115	5 436	7 999	12 768	80 413	6 327
3.1 Korot – Räntor – Interest income	4	21	61	99	104	216	153	162	173	237	1 192	164
3.2 Osingot – Dividender – Dividends	44	12	36	82	129	254	331	716	1 516	4 105	50 381	2 169
3.3 Vuokratulot – Hyresinkomster – Rental income	83	14	19	67	147	187	229	405	648	1 229	3 224	350
3.4 Laskennalliset nettovuokrat omistusasunnoista – Beräknade nettohyror från ägarbostäder – Imputed net rents of owneroccupied dwellings	370	496	1 261	1 549	2 053	2 385	2 874	3 564	4 695	5 421	7 245	2 633
3.5 Myyntivoitot – Realisationsvinst – Realised capital gains	17	27	4	30	98	190	315	335	617	1 049	16 829	781

(3. jatk. – forts. – cont.)

Keskiarvo – Medeltal – Mean, €	Käytettävissä olevat tulot – Disponibel inkomst – Disposable income, €											Kaikki kotitaloudet Samtliga hushåll All households
	– 6 999 10 999	7 000 – 14 999	11 000 – 19 999	15 000 – 24 999	20 000 – 29 999	25 000 – 39 999	30 000 – 49 999	40 000 – 59 999	50 000 – 74 999	60 000 – 75 000 –	75 000 –	
3.6 Yksityisiin vakuutuksiin perustuvat eläkkeet ja korvaukset – Pensioner och ersättningar på basis av privata försäkringar – Pensions and compensations based on private insurance	2	2	70	78	96	243	214	254	351	726	1 542	231
4 Tuotannontekijätulot (1+2+3) – Faktorinkomst (1+2+3) – Factor income (1+2+3)	1 484	2 161	4 734	10 876	15 814	22 115	33 231	49 930	65 517	84 847	175 840	32 570
5 Saadut tulonsiirrot – Erhållna transfereringar – Current transfers received	3 893	8 092	10 102	10 499	12 026	12 514	11 862	9 568	9 094	8 743	10 476	10 463
5.1 Ansiöeläkkeet – Förvärvspensioner – Occupational pensions	21	1 778	5 553	6 226	7 390	7 501	6 884	4 876	4 762	4 357	6 012	5 716
5.2 Kansaneläkkeet – Folkpensioner – National pensions	424	2 036	1 821	1 253	1 297	1 230	643	499	452	653	623	1 063
5.3 Muut sosiaaliturvaetuudet – Övriga socialskyddsförmåner – Other social security benefits	235	585	578	787	1 119	1 291	1 846	1 651	1 539	1 209	1 017	1 191
5.4 Sosiaalivastukset – Socialbidrag – Social assistance allowances	2 842	3 370	1 764	1 791	1 758	1 949	2 047	2 089	1 891	2 063	2 388	2 051
5.5 Muut tulonsiirrot – Övriga transfereringar – Other current transfers received	371	323	386	442	462	544	442	453	450	462	435	441
6 Bruttotulot (4+5) – Bruttoinkomst (4+5) – Gross income (4+5)	5 377	10 253	14 836	21 375	27 840	34 629	45 093	59 499	74 611	93 590	186 316	43 033
7 Maksetut tulonsiirrot – Betalda transfereringar – Current transfers paid	278	839	1 839	3 800	5 448	7 224	10 239	14 667	20 160	27 370	59 949	10 413
7.1 Tulovero valtiolle – Inkomstskatt till staten – State income tax	57	19	133	673	1 180	1 741	2 697	4 466	7 116	11 187	36 296	3 669
7.2 Kunnallisvero – Kommunalskatt – Municipal tax	142	665	1 382	2 413	3 246	4 107	5 577	7 368	9 451	11 813	16 694	4 964
7.3 Muut maksetut tulonsiirrot – Övriga betalda transfereringar – Other current transfers paid	79	155	323	715	1 023	1 376	1 965	2 833	3 593	4 370	6 959	1 780
8 Käytettävissä olevat tulot (6–7) – Disponibel inkomst (6–7) – Disposable income (6–7)	5 100	9 414	12 997	17 575	22 392	27 405	34 854	44 832	54 452	66 220	126 367	32 620
Rahatulot – Penninginkomst – Cash income	4 984	9 694	13 414	19 686	25 655	32 128	42 169	55 909	69 880	88 157	178 996	40 314
Käytettävissä olevat rahatulot – Disponibel penninginkomst – Disposable cash income	4 720	8 855	11 575	15 885	20 207	24 904	31 930	41 242	49 721	60 787	119 047	29 901
Valtionveron alaiset tulot – Skattepliktiga inkomster vid statsbeskattningen – Income subject to state taxation	3 102	7 356	11 689	18 158	24 075	30 144	40 290	53 492	67 342	84 777	171 868	38 132

**4. Kotitalouksien tulojen rakenne tuloluokittain 2004. Tuloluokat on muodostettu kotitalouksien bruttotulojen perusteella.
Hushållens inkomststruktur i inkomstklasser efter hushållens bruttoinkomst 2004.
Household income: structure by brackets ordered according to households' gross income 2004.**

Keskiarvo – Medeltal – Mean, €	Bruttotulot – Bruttoinkomst – Gross income, €											Kaikki koti- taloudet Samtliga hushåll All house- holds
	- 7 999	8 000 – 12 999	13 000 – 17 999	18 000 – 24 999	25 000 – 31 999	32 000 – 41 999	42 000 – 51 999	52 000 – 64 999	65 000 – 79 999	80 000 – 99 999	100 000 –	
Kotitalouksia haastattelussa – Hushåll i in- tervjun – Number of households interviewed	245	584	652	1 068	1 168	1 475	1 420	1 522	1 194	924	977	11 229
Kotitalouksia perusjoukossa – Hushåll i populationen – Number of households in population, 1 000	49,1	217,2	246,1	327,8	304,6	310,3	272,5	271,3	190,1	121,3	104,7	2 415,0
Kotitalouden keskikoko – Hushållets me- delstorlek – Average size of households	1,08	1,07	1,21	1,51	1,81	2,18	2,64	2,98	3,09	3,21	3,37	2,14
Aikuisia keskimäärin – Vuxna i medeltal – Average number of adults	1,04	1,04	1,14	1,36	1,55	1,74	1,94	2,13	2,20	2,30	2,30	1,68
Lapsia keskimäärin – Barn i medeltal – Average number of children	0,04	0,03	0,08	0,15	0,26	0,44	0,70	0,85	0,90	0,91	1,07	0,46
Kulutussyksiköitä keskimäärin – Konsumtionsenheter i medeltal – Average number of consumption units	1,03	1,03	1,09	1,23	1,36	1,52	1,71	1,86	1,91	1,98	2,04	1,50
Ammatissa toimivia keskimäärin – Yrkes- verksamma i medeltal – Average number of economically active household members	0,12	0,08	0,20	0,43	0,63	0,91	1,28	1,60	1,73	1,82	1,84	0,91
1 Palkat – Löner – Wages and salaries	849	1 184	2 595	7 432	12 672	19 361	29 242	40 387	50 745	62 717	81 992	24 019
joista: luontoisedut ja työsuhte- optiot – av vilka: i naturaförmåner och anställningsoptioner – of which: fringe benefits and incentive stock options	3	1	9	50	56	79	213	238	623	1 268	4 168	369
2 Yrittäjätulot – Företagarinkomst – Entrepreneurial income	151	159	241	400	953	1 433	2 253	3 301	4 429	6 010	12 652	2 225
2.1 Maataloudesta – Av jordbruk – From agriculture	35	29	69	73	203	397	606	718	890	1 120	1 666	444
2.2 Metsätaloudesta – Av skogs- bruk – From forestry	0	19	12	86	127	165	233	488	578	799	3 629	376
2.3 Muusta yrittäjätoiminnasta – Av annan företagar verksam- het – From other industries	125	111	159	241	623	871	1 414	2 096	2 962	4 091	7 357	1 405
3 Omaisuustulot – Kapitalinkomst – Income from property	323	784	1 732	1 992	2 647	3 847	4 229	5 126	7 411	11 370	63 814	6 327
3.1 Korot – Räntor – Interest income	8	40	70	93	141	211	144	121	158	189	1 001	164
3.2 Osingot – Dividender – Dividends	36	15	48	78	143	286	372	684	1 300	3 331	39 389	2 169
3.3 Vuokratulot – Hyresinkomster – Rental income	5	25	22	86	140	215	247	352	599	1 210	2 602	350
3.4 Laskennalliset nettovuokrat omistusasunnoista – Beräknade nettohyror från ägarbostäder – Imputed net rents of owneroccupied dwellings	258	668	1 521	1 600	2 029	2 617	2 938	3 482	4 394	4 921	6 624	2 633
3.5 Myyntivoitot – Realisations- vinst – Realised capital gains	14	23	4	51	87	277	308	265	604	1 075	12 878	781

(4. jatk. – forts. – cont.)

Keskiarvo – Medeltal – Mean, €	Bruttotulot – Bruttoinkomst – Gross income, €											Kaikki kotitaloudet Samtliga hushåll All households
	– 7 999	8 000 – 12 999	13 000 – 17 999	18 000 – 24 999	25 000 – 31 999	32 000 – 41 999	42 000 – 51 999	52 000 – 64 999	65 000 – 79 999	80 000 – 99 999	100 000 –	
3.6 Yksityisiin vakuutuksiin perustuvat eläkkeet ja korvaukset – Pensioner och ersättningar på basis av privata försäkringar – Pensions and compensations based on private insurances	1	14	67	84	107	240	220	223	357	643	1 319	231
4 Tuotannontekijätulot (1+2+3) – Faktorinkomst (1+2+3) – Factor income (1+2+3)	1 324	2 128	4 568	9 824	16 272	24 640	35 725	48 814	62 584	80 097	158 458	32 570
5 Saadut tulonsiirrot – Erhållna transfereringar – Current transfers received	4 447	8 698	10 774	11 734	12 061	12 220	11 056	9 283	8 843	8 266	9 383	10 463
5.1 Ansiöeläkkeet – Förvärvspensioner – Occupational pensions	50	2 319	5 842	6 841	7 628	7 435	6 270	4 704	4 755	4 216	5 618	5 716
5.2 Kansaneläkkeet – Folkpensioner – National pensions	671	2 585	1 750	1 414	1 213	777	512	532	468	412	438	1 063
5.3 Muut sosiaaliturvaetuudet – Övriga socialskyddsförmåner – Other social security benefits	118	470	669	939	1 028	1 587	1 855	1 680	1 427	1 359	898	1 191
5.4 Sosiaalivastuudet – Socialbidrag – Social assistance allowances	3 134	2 950	2 093	2 031	1 718	1 939	1 928	1 985	1 812	1 887	2 060	2 051
5.5 Muut tulonsiirrot – Övriga transfereringar – Other current transfers received	475	374	419	509	474	481	490	383	381	392	369	441
6 Bruttotulot (4+5) – Bruttoinkomst (4+5) – Gross income (4+5)	5 771	10 827	15 342	21 558	28 333	36 860	46 781	58 097	71 428	88 363	167 841	43 033
7 Maksetut tulonsiirrot – Betalda transfereringar – Current transfers paid	203	805	1 771	3 530	5 469	7 885	10 637	14 190	19 013	25 744	55 131	10 413
7.1 Tulovero valtiolle – Inkomstskatt till staten – State income tax	23	21	99	535	1 126	1 915	2 827	4 193	6 517	10 265	31 767	3 669
7.2 Kunnallisvero – Kommunalskatt – Municipal tax	118	651	1 374	2 357	3 320	4 446	5 738	7 221	9 005	11 278	16 590	4 964
7.3 Muut maksetut tulonsiirrot – Övriga betalda transfereringar – Other current transfers paid	62	133	297	638	1 024	1 523	2 072	2 775	3 491	4 201	6 773	1 780
8 Käytettävissä olevat tulot (6–7) – Disponibel inkomst (6–7) – Disposable income (6–7)	5 569	10 021	13 571	18 028	22 863	28 975	36 144	43 908	52 415	62 620	112 710	32 620
Rahatulot – Penninginkomst – Cash income	5 470	10 032	13 677	19 770	26 195	34 194	43 795	54 587	67 005	83 417	161 166	40 314
Käytettävissä olevat rahatulot – Disponibel penninginkomst – Disposable cash income	5 271	9 227	11 907	16 240	20 726	26 309	33 158	40 397	47 993	57 673	106 036	29 901
Valtionveron alaiset tulot – Skattepliktiga inkomster vid statsbeskatningen – Income subject to state taxation	3 100	7 682	11 761	18 010	24 558	32 412	41 672	52 273	64 528	80 715	156 032	38 132

**5. Kotitalouksien tulojen rakenne sosioekonomisen aseman mukaan 2004.
Hushållens inkomststruktur efter socioekonomisk ställning 2004.
Household income: structure by socio-economic group 2004.**

Keskiarvo – Medeltal – Mean, €	Ylemmät toimitenhenkilöt Högre tjänstemän Upper-level salaried employees	Alemmat toimitenhenkilöt Lägre tjänstemän Lower-level salaried employees	Työntekijät Arbetare Workers	Maatalousyrittäjät Jordsbruksföretagare Employers and own-account workers in agriculture	Muut yrittäjät Övriga företagare Other employers and own-account workers	Eläkeläiset Pensionärer Pensioners	Työttömät Arbetslösa Unemployed	Muut Övriga Others	Kaikki kotitaloudet Samtliga hushåll All households
Kotitalouksia haastattelussa – Hushåll i intervjun – Number of households interviewed	1 956	1 687	1 895	854	1 349	2 415	531	542	11 229
Kotitalouksia perusjoukossa – Hushåll i populationen – Number of households in population, 1000	380,2	411,0	464,6	47,6	137,0	720,5	132,9	121,2	2 415,0
Kotitalouden keskikoko – Hushållets medelstorlek – Average size of households	2,64	2,36	2,49	3,39	2,71	1,47	1,76	1,66	2,14
Aikuisia keskimäärin – Vuxna i medeltal – Average number of adults	1,88	1,74	1,85	2,35	1,95	1,45	1,34	1,33	1,68
Lapsia keskimäärin – Barn i medeltal – Average number of children	0,77	0,62	0,64	1,04	0,76	0,02	0,42	0,33	0,46
Kulutussyksiköitä keskimäärin – Konsumtionsenheter i medeltal – Average number of consumption units	1,70	1,59	1,64	2,05	1,74	1,23	1,31	1,27	1,50
Ammattissa toimivia keskimäärin – Yrkesverksamma i medeltal – Average number of economically active household members	1,56	1,42	1,47	1,81	1,60	0,04	0,05	0,04	0,91
1 Palkat – Löner – Wages and salaries	59 764	34 904	34 123	8 814	22 813	1 042	2 271	4 001	24 019
joista: luontoisedut ja työsuhteoptiot – av vilka: i naturaförmåner och anställningsoptioner – of which: fringe benefits and incentive stock options	1 555	320	72	82	852	14	23	13	369
2 Yrittäjätulot – Företagarinkomst – Entrepreneurial income	959	733	522	30 194	18 114	678	281	150	2 225
2.1 Maataloudesta – Av jordbruk – From agriculture	64	67	97	18 155	240	102	27	12	444
2.2 Metsätaloudesta – Av skogsbruk – From forestry	163	154	140	6 939	315	453	74	60	376
2.3 Muusta yrittäjätöinnistä – Av annan företagarverksamhet – From other industries	732	512	286	5 099	17 559	122	179	79	1 405
3 Omaisuustulot – Kapitalinkomst – Income from property	8 985	4 563	2 922	9 951	30 277	4 953	1 423	2 063	6 327
3.1 Korot – Räntor – Interest income	153	68	67	415	348	281	41	21	164
3.2 Osingot – Dividender – Dividends	3 158	1 674	141	2 412	18 591	749	151	511	2 169
3.3 Vuokratulot – Hyresinkomster – Rental income	448	177	138	472	1 863	295	80	302	350
3.4 Laskennalliset nettovuokrat omistusasunnoista – Beräknade nettohyror från ägarbostäder – Imputed net rents of owneroccupied dwellings	3 475	2 314	2 376	4 978	3 872	2 799	948	588	2 633
3.5 Myyntivoitot – Realisationsvinst – Realised capital gains	1 646	244	158	1 342	5 077	354	165	409	781

(5. jatk. – forts. – cont.)

Keskiarvo – Medeltal – Mean, €	Ylemmät toimi- henkilöt Högre tjänstemän Upper- level salaried employees	Alemmat toimi- henkilöt Lägre tjänstemän Lower- level salaried employees	Työntekijät Arbetare Workers	Maatalous- yrittäjät Jordsbruks- företagare Employers and own- account wor- kers in agri- culture	Muut yrittäjät Övriga företagare Other employers and own- account workers	Eläkeläiset Pensionärer Pensioners	Työttömät Arbetslösa Unemployed	Muut Övriga Others	Kaikki kottala- loudet Samtliga hushåll All house- holds
3.6 Yksityisiin vakuutuksiin perustuvat eläkkeet ja korvaukset – Pensioner och ersättningar på basis av privata försäkringar – Pensions and compensations based on private insurances	105	87	42	332	526	475	39	232	231
4 Tuotannontekijätulot (1+2+3) – Faktorinkomst (1+2+3) – Factor income (1+2+3)	69 709	40 200	37 567	48 959	71 204	6 672	3 975	6 214	32 570
5 Saadut tulonsiirrot – Erhållna transfereringar – Current transfers received	5 022	5 203	5 791	7 236	5 642	20 116	13 455	9 337	10 463
5.1 Ansoeläkkeet – Förfärvs- pensioner – Occupational pensions	1 366	1 643	1 436	2 051	1 577	15 904	781	559	5 716
5.2 Kansaneläkkeet – Folk- pensioner – National pensions	187	234	421	1 153	288	2 797	418	335	1 063
5.3 Muut sosiaaliturvaetuudet – Övriga socialskyddsformåner – Other social security benefits	1 205	1 077	1 460	1 459	1 158	524	3 974	1 357	1 191
5.4 Sosiaalivastukset – Social- bidrag – Social assistance allowances	1 823	1 753	2 197	2 353	2 165	461	7 846	6 072	2 051
5.5 Muut tulonsiirrot – Övriga transfereringar – Other current transfers received	442	496	278	220	455	430	436	1 014	441
6 Bruttotulot (4+5) – Bruttoinkomst (4+5) – Gross income (4+5)	74 730	45 402	43 359	56 195	76 846	26 789	17 430	15 552	43 033
7 Maksetut tulonsiirrot – Betalda transfereringar – Current transfers paid	22 683	10 970	10 022	10 881	21 276	4 714	2 349	1 789	10 413
7.1 Tulovero valtiolle – Inkomst- skatt till staten – State income tax	9 229	3 223	2 462	4 694	11 670	1 345	267	473	3 669
7.2 Kunnallisvero – Kommunal- skatt – Municipal tax	9 538	5 411	5 264	4 632	7 409	2 915	1 748	1 022	4 964
7.3 Muut maksetut tulonsiirrot – Övriga betalda trans- fereringar – Other current transfers paid	3 917	2 336	2 296	1 556	2 197	454	334	295	1 780
8 Käytettävissä olevat tulot (6–7) – Disponibel inkomst (6–7) – Disposable income (6–7)	52 047	34 432	33 336	45 314	55 570	22 075	15 081	13 762	32 620
Rahatulot – Penninginkomst – Cash income	71 215	43 059	40 939	51 158	72 923	23 826	16 340	14 839	40 314
Käytettävissä olevat rahatulot – Disponibel penninginkomst – Disposable cash income	48 532	32 089	30 916	40 280	51 650	19 112	13 991	13 050	29 901
Valtionveron alaiset tulot – Skattepliktiga inkomster vid statsbeskattningen – Income subject to sta- te taxation	69 079	41 212	39 236	44 288	70 854	22 117	12 228	10 559	38 132

6. Kotitalouksien tulojen rakenne eräissä kotitaloustyypeissä 2004. Kotitaloudet on luokiteltu aikuisten, lasten ja ammatissa toimivien lukumäärän mukaan.

Hushällens inkomststruktur i olika hushållstyper 2004. Hushållen har klassificerats efter antalet vuxna, barn och yrkesverksamma.

Household income: structure by household type according to number of adults, children and economically active persons in household 2003.

Keskiarvo – Medeltal – Mean, €	1 aikuinen – 1 vuxen – 1 adult		Ammatissa toimiva yksinhuoltaja, 1 lapsi Yrkesverksamma ensamförsörjare, 1 barn Economically active single-parent, 1 child	2 aikuista – 2 vuxna – 2 adults			2 aikuista, 1 lapsi – 2 vuxna, 1 barn – 2 adults, 1 children	
	Ammatissa toimimaton icke yrkesverksam Economically inactive	Ammatissa toimiva Yrkesverksam Economically active		Ei ammatissa toimivia Inga yrkesverksamma Economically inactive	1 ammatissa toimiva 1 yrkesverksam 1 economically active	2 ammatissa toimivaa 2 yrkesverksamma 2 economically active	1 ammatissa toimiva 1 yrkesverksam 1 economically active	2 ammatissa toimivaa 2 yrkesverksamma 2 economically active
Kotitalouksia haastattelussa – Hushåll i intervjun – Number of households interviewed	1 405	985	114	1 457	1 005	1 570	303	624
Kotitalouksia perusjoukossa – Hushåll i populationen – Number of households in population, 1000	563,6	362,9	31,0	301,3	189,5	274,7	60,7	97,4
Kotitalouden keskikoko – Hushållets medeltorlek – Average size of households	1,00	1,00	2,00	2,00	2,00	2,00	3,00	3,00
Aikuisia keskimäärin – Vuxna i medeltal – Average number of adults	1,00	1,00	1,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
Lapsia keskimäärin – Barn i medeltal – Average number of children	–	–	1,00	–	–	–	1,00	1,00
Kulutussyksiköitä keskimäärin – Konsumtionsenheter i medeltal – Average number of consumption units	1,00	1,00	1,40	1,50	1,50	1,50	1,84	1,86
Ammatissa toimivia keskimäärin – Yrkesverksamma i medeltal – Average number of economically active household members	–	1,00	1,00	–	1,00	2,00	1,00	2,00
1 Palkat – Löner – Wages and salaries	723	25 112	26 780	1 293	24 159	50 239	27 198	53 769
joista: luontoisedut ja työsuhteoptiot – av vilka: i naturaförmåner och anställningsoptioner – of which: fringe benefits and incentive stock options	3	296	365	20	196	836	335	1 240
2 Yrittäjätulot – Företagarinkomst – Entrepreneurial income	337	1 178	1 163	746	1 856	4 590	1 859	3 550
2.1 Maataloudesta – Av jordbruk – From agriculture	40	126	114	140	270	578	213	708
2.2 Metsätaloudesta – Av skogsbruk – From forestry	241	169	103	487	332	396	172	446
2.3 Muusta yrittäjätoiminnasta – Av annan företagarverksamhet – From other industries	56	883	946	118	1 255	3 616	1 474	2 396
3 Omaisuustulot – Kapitalinkomst – Income from property	2 692	3 971	2 437	6 622	9 078	8 276	5 463	8 473
3.1 Korot – Räntor – Interest income	195	59	10	286	180	146	199	155
3.2 Osingot – Dividender – Dividends	333	1 870	126	1 169	5 077	2 941	2 537	3 483
3.3 Vuokrat ja käyttöoikeusmaksut – Hyror och royalty – Rents and royalties	100	180	138	455	424	559	270	436
3.4 Laskennalliset nettovuokrat omistusasunnoista – Beräknade nettohyror från ägarbostäder – Imputed net rents of owner-occupied dwellings	1 732	1 544	1 701	3 260	2 702	2 965	1 984	3 281
3.5 Myyntivoitot – Realisationsvinst – Realised capital gains	119	286	392	777	298	1 489	237	1 008

(6. jatk. – forts. – cont.)

Keskiarvo – Medeltal – Mean, €	1 aikuinen – 1 vuxen – 1 adult		Ammatissa toimiva yksin- huoltaja, 1 lapsi Yrkesverk- samma en- samförsörja- re, 1 barn Economically active single- parent, 1 child	2 aikuista – 2 vuxna – 2 adults			2 aikuista, 1 lapsi – 2 vuxna, 1 barn – 2 adults, 1 children	
	Ammatissa toimimaton lcke yrkes- verksam Economically inactive	Ammatissa toimiva Yrkesverksam Economically active		Ei ammatissa toimivia Inga yrkes- verksamma Economically inactive	1 ammatissa toimiva 1 yrkes- verksam 1 economical- ly active	2 ammatissa toimivaa 2 yrkes- verksamma 2 economical- ly active	1 ammatissa toimiva 1 yrkes- verksam 1 economical- ly active	2 ammatissa toimivaa 2 yrkes- verksamma 2 economical- ly active
3.6 Yksityisiin vakuutuksiin perustuvat eläkkeet ja korvaukset – Pensioner och ersättningar på basis av privata försäkringar – Pensions and compensations based on private insurances	213	31	70	675	397	176	237	110
4 Tuotannontekijätulot (1+2+3) – Faktorinkomst (1+2+3) – Factor income (1+2+3)	3 752	30 261	30 381	8 661	35 094	63 106	34 520	65 792
5 Saadut tulonsiirrot – Erhållna transfereringar – Current transfers received	12 797	1 694	4 721	25 729	12 846	2 046	12 071	3 342
5.1 Ansioläkkeet – Förvärs- pensioner – Occupational pensions	8 268	554	345	19 862	7 842	796	1 922	68
5.2 Kansaneläkkeet – Folk- pensioner – National pensions	1 852	74	176	2 859	714	92	284	74
5.3 Muut sosiaaliturvaetuudet – Övriga socialskyddsförmåner – Other social security benefits	657	376	707	1 010	2 221	582	5 065	1 130
5.4 Sosiaaliavustukset – Social- bidrag – Social assistance allowances	1 576	410	2 552	1 445	1 700	287	4 162	1 739
5.5 Muut tulonsiirrot – Övriga transfereringar – Other current transfers received	443	280	942	554	370	289	638	331
6 Bruttotulot (4+5) – Bruttoinkomst (4+5) – Gross income (4+5)	16 548	31 955	35 103	34 391	47 940	65 151	46 591	69 134
7 Maksetut tulonsiirrot – Betalda transfereringar – Current transfers paid	2 473	8 661	8 716	6 254	11 723	18 203	11 063	19 043
7.1 Tulovero valtiolle – Inkomst- skatt till staten – State income tax	571	3 056	2 717	1 888	4 364	6 644	3 580	6 888
7.2 Kunnallisvero – Kommunal- skatt – Municipal tax	1 630	3 866	4 165	3 793	5 502	8 161	5 451	8 601
7.3 Muut maksetut tulonsiirrot – Övriga betalda trans- fereringar – Other current transfers paid	272	1 740	1 833	573	1 856	3 399	2 032	3 554
8 Käytettävissä olevat tulot (6–7) – Disponibel inkomst (6–7) – Disposable income (6–7)	14 075	23 294	26 387	28 137	36 217	46 948	35 527	50 091
Rahatulot – Peninginkomst – Cash income	14 655	30 352	33 400	30 956	45 171	62 153	44 555	65 826
Käytettävissä olevat rahatulot – Disponibel penninginkomst – Disposable cash income	12 182	21 691	24 684	24 702	33 448	43 950	33 492	46 783
Valtionveron alaiset tulot – Skattepliktiga inkomster vid stats- beskattningen – Income subject to state tax- ation	12 640	29 604	29 856	29 122	43 877	61 539	41 380	63 836

(6. jatk. – forts. – cont.)

(6. jatk. – forts. – cont.)

Keskiarvo – Medeltal – Mean, €	2 aikuista, 2 lasta – 2 vuxna, 2 barn – 2 adults, 2 children		2 aikuista, 3 lasta – 2 vuxna, 3 barn – 2 adults, 3 children		3 aikuista – 3 vuxna – 3 adults			Kaikki kotitaloudet Samtliga hushåll All household
	1 ammatissa toimiva 1 yrkesverksam 1 economically active	2 ammatissa toimivaa 2 yrkesverksamma 2 economically active	1 ammatissa toimiva 1 yrkesverksam 1 economically active	2 ammatissa toimivaa 2 yrkesverksamma 2 economically active	1 ammatissa toimiva 1 yrkesverksam 1 economically active	2 ammatissa toimivaa 2 yrkesverksamma 2 economically active	3 ammatissa toimivaa 3 yrkesverksamma 3 economically active	
Kotitalouksia haastattelussa – Hushåll i intervjun – Number of households interviewed	299	777	122	331	239	378	142	11 229
Kotitalouksia perusjoukossa – Hushåll i populationen – Number of households in population, 1000	55,1	121,0	19,6	47,9	28,7	44,1	15,6	2 415,0
Kotitalouden keskimääräinen koko – Hushållets medeltorlek – Average size of households	4,00	4,00	5,00	5,00	3,00	3,00	3,00	2,14
Aikuisia keskimäärin – Vuxna i medeltal – Average number of adults	2,00	2,00	2,00	2,00	3,00	3,00	3,00	1,68
Lapsia keskimäärin – Barn i medeltal – Average number of children	2,00	2,00	3,00	3,00	–	–	–	0,46
Kulutussyksiköitä keskimäärin – Konsumtionseenheter i medeltal – Average number of consumption units	2,15	2,18	2,47	2,53	2,00	2,00	2,00	1,50
Ammatissa toimivia keskimäärin – Yrkesverksamma i medeltal – Average number of economically active household members	1,00	2,00	1,00	2,00	1,00	2,00	3,00	0,91
1 Palkat – Löner – Wages and salaries joista: luontoisedut ja työsuhdeoptiot – av vilka: i naturaförmåner och anställningsoptioner – of which: fringe benefits and incentive stock options	31 776	55 935	32 166	54 551	24 456	51 841	62 773	24 019
	443	934	494	1 356	209	666	492	369
2 Yrittäjätulot – Företagarinkomst – Entrepreneurial income	2 606	4 757	3 459	4 841	4 864	6 207	7 601	2 225
2.1 Maataloudesta – Av jordbruk – From agriculture	296	981	410	1 358	1 521	1 509	2 721	444
2.2 Metsätaloudesta – Av skogsbruk – From forestry	148	419	88	671	2 119	1 043	1 215	376
2.3 Muusta yrittäjätoiminnasta – Av annan företagarkerksamhet – From other industries	2 162	3 357	2 961	2 812	1 224	3 655	3 664	1 405
3 Omaisuustulot – Kapitalinkomst – Income from property	6 884	12 384	7 487	8 709	6 014	23 718	8 778	6 327
3.1 Korot – Räntor – Interest income	157	88	214	189	216	231	159	164
3.2 Osingot – Dividender – Dividends	2 149	3 469	3 476	2 945	646	12 631	2 586	2 169
3.3 Vuokrat ja käyttöoikeusmaksut – Hyror och royalties – Rents and royalties	881	386	208	282	645	1 135	548	350
3.4 Laskennalliset nettovuokrat omistusasunnoista – Beräknade nettohyror från ägarbostäder – Imputed net rents of owner-occupied dwellings	3 149	4 056	3 141	4 416	3 967	4 859	4 662	2 633
3.5 Myyntivoitot – Realisationsvinst – Realised capital gains	478	4 363	370	835	285	4 482	478	781
3.6 Yksityisiin vakuutuksiin perustuvat eläkkeet ja korvaukset – Pensioner och ersättningar på basis av privata försäkringar – Pensions and compensations based on private insurances	69	21	77	42	255	380	345	231
4 Tuotannon tekijätulot (1+2+3) – Faktorinkomst (1+2+3) – Factor income (1+2+3)	41 266	73 076	43 112	68 101	35 334	81 767	79 152	32 570

(6. jatk. – forts. – cont.)

Keskiarvo – Medeltal – Mean, €	2 aikuista, 2 lasta – 2 vuxna, 2 barn – 2 adults, 2 children		2 aikuista, 3 lasta – 2 vuxna, 3 barn – 2 adults, 3 children		3 aikuista – 3 vuxna – 3 adults			Kaikki koti- taloudet Samtliga hushåll All household
	1 ammatissa toimiva 1 yrkes- verksam 1 economically ly active	2 ammatissa toimivaa 2 yrkes- verksam 2 economically active	1 ammatissa toimiva 1 yrkes- verksam 1 economically active	2 ammatissa toimivaa 2 yrkes- verksam 2 economically active	1 ammatissa toimiva 1 yrkes- verksam 1 economically active	2 ammatissa toimivaa 2 yrkes- verksam 2 economically active	3 ammatissa toimivaa 3 yrkes- verksam 3 economically active	
	5 Saadut tulonsiirrot – Erhållna transfereringar – Current transfers received	12 185	4 689	14 169	6 592	18 437	5 746	
5.1 Ansioläkkeet – Förvärvspensioner – Occupational pensions	1 434	158	392	81	10 926	2 374	495	5 716
5.2 Kansaneläkkeet – Folkpensioner – National pensions	403	173	237	226	3 106	691	177	1 063
5.3 Muut sosiaaliturvaetuudet – Övriga socialskyddsförmåner – Other social security benefits	4 116	925	5 380	987	2 215	1 284	599	1 191
5.4 Sosiaalivastukset – Socialbidrag – Social assistance allowances	5 621	3 029	7 458	4 855	1 979	1 197	413	2 051
5.5 Muut tulonsiirrot – Övriga transfereringar – Other current transfers received	612	404	702	442	210	200	163	441
6 Bruttotulot (4+5) – Bruttoinkomst (4+5) – Gross income (4+5)	53 451	77 765	57 281	74 693	53 771	87 513	80 998	43 033
7 Maksetut tulonsiirrot – Betalda transfereringar – Current transfers paid	12 796	21 202	13 920	19 623	11 118	23 947	20 842	10 413
7.1 Tulovero valtiolle – Inkomstskatt till staten – State income tax	4 441	8 421	5 128	7 075	3 208	10 917	6 907	3 669
7.2 Kunnallisvero – Kommunalskatt – Municipal tax	6 166	9 079	6 520	8 877	5 952	8 916	9 816	4 964
7.3 Muut maksetut tulonsiirrot – Övriga betalda transfereringar – Other current transfers paid	2 188	3 702	2 272	3 671	1 957	4 114	4 118	1 780
8 Käytettävissä olevat tulot (6–7) – Disponibel inkomst (6–7) – Disposable income (6–7)	40 655	56 562	43 361	55 070	42 653	63 566	60 156	32 620
Rahatulot – Penninginkomst – Cash income	50 253	73 692	54 132	70 261	49 770	82 602	76 336	40 314
Käytettävissä olevat rahatulot – Disponibel penninginkomst – Disposable cash income	37 457	52 490	40 212	50 638	38 652	58 655	55 494	29 901
Valtionveron alaiset tulot – Skattepliktiga in- komster vid statsbeskattningen – Income sub- ject to state taxation	46 218	70 361	48 332	65 238	47 334	80 857	75 074	38 132

7. Kotitalouksien tulojen rakenne kotitalouden elinvaiheen mukaan 2004.
Hushållens inkomststruktur efter hushållens livsfas 2004.
Household income: structure by stage of life cycle 2004.

Keskiarvo – Medeltal – Mean, €	Yhden hengen taloudet – Enpersonshushåll – One-person households				Yksin- huoltaja- taloudet Ensamför- sörjar hushåll Single- parent households	Lapsettomat parit – Par utan barn – Childless couples			
	Vuotta – År – Years			Yhteensä Totalt Total		Vuotta – År – Years			Yhteensä Totalt Total
	- 34	35–64	65–			-34	35–64	65–	
Kotitalouksia haastattelussa – Hushåll i intervenjun – Number of households interviewed	753	1 027	610	2 390	318	660	2 132	959	3 751
Kotitalouksia perusjoukossa – Hushåll i populationen – Number of households in population, 1000	229,9	381,3	315,2	926,5	82,8	153,5	347,5	201,3	702,3
Kotitalouden keskimääräinen – Hushållets medelstorlek – Average size of households	1,00	1,00	1,00	1,00	2,60	2,00	2,00	2,00	2,00
Aikuisia keskimäärin – Vuxna i medeltal – Average number of adults	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	2,00	2,00	2,00	2,00
Lapsia keskimäärin – Barn i medeltal – Average number of children	–	–	–	–	1,6	–	–	–	–
Kulutussyksiköitä keskimäärin – Konsumtionsenheter i medeltal – Average number of consumption units	1,00	1,00	1,00	1,00	1,58	1,50	1,50	1,50	1,50
Ammatissa toimivia keskimäärin – Yrkesverksamma i medeltal – Average number of economically active household members	0,59	0,59	–	0,39	0,67	1,42	1,34	0,05	0,99
1 Palkat – Löner – Wages and salaries joista: luontoisedut ja työsuhdeoptiot – av vilka: i naturaförmåner och anställningsoptioner – of which: fringe benefits and incentive stock options	13 857	16 513	118	10 276	18 153	35 303	34 908	1 226	25 340
2 Yrittäjätulot – Företagarinkomst – Entrepreneurial income	387	924	558	666	886	1 338	3 740	1 102	2 459
2.1 Maataloudesta – Av jordbruk – From agriculture	21	122	55	74	66	26	534	194	325
2.2 Metsätaloudesta – Av skogsbruk – From forestry	14	178	399	213	63	71	468	558	407
2.3 Muusta yrittäjätoiminnasta – Av annan företagarverksamhet – From other industries	352	624	105	380	757	1 242	2 738	349	1 726
3 Omaisuustulot – Kapitalinkomst – Income from property	820	4 062	3 873	3 193	1 771	6 432	9 492	7 098	8 137
3.1 Korot – Räntor – Interest income	12	92	298	142	16	82	244	293	223
3.2 Osingot – Dividender – Dividends	219	1 657	584	935	55	5 537	2 802	1 277	2 962
3.3 Vuokrat ja käyttöoikeusmaksut – Hyror och royalty – Rents and royalties	25	154	180	131	66	100	671	502	498
3.4 Laskennalliset nettovuokrat omistusasunnoista – Beräknade nettohyror från ägarbostäder – Imputed net rents of owner- occupied dwellings	415	1 782	2 416	1 658	1 355	631	3 714	3 737	3 047
3.5 Myyntivoitot – Realisationsvinst – Realised capital gains	145	251	132	184	251	69	1 515	746	978
3.6 Yksityisiin vakuutusin perustuvat eläkkeet ja korvaukset – Pensioner och ersätningar på basis av privata försäkringar – Pensions and compensations based on private insurances	4	126	262	142	27	14	547	543	429
4 Tuotantontekijätulot (1+2+3) – Faktorinkomst (1+2+3) – Factor income (1+2+3)	15 065	21 499	4 549	14 135	20 811	43 073	48 140	9 426	35 936

(7. jatk. – forts. – cont.)

Keskiarvo – Medeltal – Mean, €	Yhden hengen taloudet – Enpersonshushåll – One-person households				Yksin- huoltaja- taloudet Ensamför- sörjar hushåll Single- parent households	Lapsettomat parit – Par utan barn – Childless couples			
	Vuotta – År – Years			Yhteensä Totalt Total		Vuotta – År – Years			Yhteensä Totalt Total
	– 34	35–64	65–			–34	35–64	65–	
5 Saadut tulonsiirrot – Erhållna transfereringar – Current transfers received	3 591	6 247	14 653	8 448	10 348	4 190	10 385	28 134	14 118
5.1 Ansioläkkeet – Förvärvspensioner – Occupational pensions	106	3 184	11 491	5 246	717	65	7 088	23 861	10 360
5.2 Kansaneläkkeet – Folkpensioner – National pensions	331	662	2 355	1 156	458	119	584	3 158	1 220
5.3 Muut sosiaaliturvaetuudet – Övriga socialskyddstömmåner – Other social security benefits	323	991	174	547	1 353	700	1 854	314	1 160
5.4 Sosiaalivastukset – Socialbidrag – Social assistance allowances	2 213	1 142	295	1 119	6 228	2 631	636	291	973
5.5 Muut tulonsiirrot – Övriga transfereringar – Other current transfers received	618	269	338	379	1 592	675	223	511	404
6 Bruttotulot (4+5) – Bruttoinkomst (4+5) – Gross income (4+5)	18 655	27 746	19 202	22 583	31 158	47 263	58 524	37 560	50 054
7 Maksetut tulonsiirrot – Betalda transfereringar – Current transfers paid	3 983	6 959	3 070	4 897	6 186	11 790	15 609	7 192	12 362
7.1 Tulovero valtiolle – Inkomstskatt till staten – State income tax	1 019	2 437	848	1 544	1 806	4 219	5 748	2 263	4 415
7.2 Kunnallisvero – Kommunalskatt – Municipal tax	2 088	3 242	1 921	2 506	3 156	5 264	7 259	4 304	5 976
7.3 Muut maksetut tulonsiirrot – Övriga betalda transfereringar – Other current transfers paid	876	1 280	302	847	1 224	2 307	2 602	625	1 971
8 Käytettävissä olevat tulot (6–7) – Disponibel inkomst (6–7) – Disposable income (6–7)	14 672	20 787	16 131	17 686	24 973	35 473	42 916	30 368	37 693
Rahatulot – Penninginkomst – Cash income	18 128	25 901	16 588	20 804	29 770	46 571	54 742	33 658	46 913
Käytettävissä olevat rahatulot – Disponibel penninginkomst – Disposable cash income	14 145	18 943	13 518	15 906	23 584	34 782	39 133	26 466	34 551
Valtionveron alaiset tulot – Skattepliktiga inkomster vid statsbeskattningen – Income subject to state taxation	16 332	24 651	14 947	19 285	22 757	44 743	53 874	32 286	45 691

(7. jatk. – forts. – cont.)

(7. jatk. – forts. – cont.)

Keskiarvo – Medeltal – Mean, €	Parit, joilla lapsia – Par med barn – Couples with children					Yhteensä Totalt Total	Muut Övriga Other
	Kaikki lapset alle 7 v – Alla barn under 7 år – All children under 7 years	Nuorin alle 7 v – Det yngsta under 7 år – Youngest child under 7 years	Nuorin 7–12 v – Det yngsta 7–12 år – Youngest child 7–12 years	Nuorin 13–17 v – Det yngsta 13–17 år – Youngest child 13–17 years			
Kotitalouksia haastattelussa – Hushåll i intervjun – Number of households interviewed	785	577	769	546	2 677	2 093	
Kotitalouksia perusjoukossa – Hushåll i populationen – Number of households in population, 1000	150,4	90,0	120,1	70,8	431,3	272,1	
Kotitalouden keskimääräinen – Hushållets medelstorlek – Average size of households	3,52	4,92	4,03	3,35	3,93	3,38	
Aikuisia keskimäärin – Vuxna i medeltal – Average number of adults	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,86	
Lapsia keskimäärin – Barn i medeltal – Average number of children	1,52	2,92	2,03	1,35	1,93	0,52	
Kulutussyksiköitä keskimäärin – Konsumtionsenheter i medeltal – Average number of consumption units	1,96	2,43	2,20	2,13	2,15	2,14	
Ammatissa toimivia keskimäärin – Yrkesverksamma i medeltal – Average number of economically active house- hold members	1,41	1,56	1,77	1,70	1,59	1,52	
1 Paikat – Löner – Wages and salaries joista: luontoisedut ja työsuhteoptiot – av vilka: i naturaförmåner och anställningsoptioner – of which: fringe benefits and incentive stock options	38 706	42 974	50 847	47 013	44 341	36 969	
2 Yrittäjätulot – Företagarinkomst – Entrepreneurial income	2 254	4 147	4 620	4 505	3 677	5 030	
2.1 Maataloudesta – Av jordbruk – From agriculture	391	751	1 051	1 103	767	1 617	
2.2 Metsätaloudesta – Av skogsbruk – From forestry	140	288	439	822	366	961	
2.3 Muusta yrittäjätoiminnasta – Av annan företagarkerksamhet – From other industries	1 724	3 108	3 129	2 579	2 544	2 452	
3 Omaisuustulot – Kapitalinkomst – Income from property	4 650	7 305	12 167	13 715	8 785	9 816	
3.1 Korot – Räntor – Interest income	57	197	179	218	147	157	
3.2 Osingot – Dividender – Dividends	1 919	2 482	2 916	6 119	3 003	3 643	
3.3 Vuokrat ja käyttöoikeusmaksut – Hyror och royalty – Rents and royalties	379	339	397	1 018	481	591	
3.4 Laskennalliset nettovuokrat omistusasunnoista – Beräknade nettohyror från ägarbostäder – Imputed net rents of owner- occupied dwellings	2 003	3 602	4 189	4 757	3 398	4 057	
3.5 Myyntivoitot – Realisationsvinst – Realised capital gains	247	622	4 410	1 390	1 672	1 049	
3.6 Yksityisiin vakuutuksiin perustuvat eläkkeet ja korvaukset – Pensioner och ersätningar på basis av privata försäkringar – Pensions and compensations based on private insurances	44	62	76	212	84	319	
4 Tuotannon- ja tekijätulot (1+2+3) – Faktorinkomst (1+2+3) – Factor income (1+2+3)	45 610	54 426	67 634	65 233	56 804	51 816	

(7. jatk. – forts. – cont.)

Keskiarvo – Medeltal – Mean, €	Parit, joilla lapsia – Par med barn – Couples with children					Yhteensä Totalt Total	Muut Övriga Other
	Kaikki lapset alle 7 v – Alla barn under 7 år – All children under 7 years	Nuorin alle 7 v – Det yngsta under 7 år – Youngest child under 7 years	Nuorin 7–12 v – Det yngsta 7–12 år – Youngest child 7–12 years	Nuorin 13–17 v – Det yngsta 13–17 år – Youngest child 13–17 years			
5 Saadut tulonsiirrot – Erhållna transfereringar – Current transfers received	8 782	10 208	6 524	6 435	8 066	11 726	
5.1 Ansoeläkkeet – Förvärvspensioner – Occupational pensions	111	278	818	1 424	558	5 028	
5.2 Kansaneläkkeet – Folkpensioner – National pensions	99	202	281	387	218	1 869	
5.3 Muut sosiaaliturvaetuudet – Övriga socialskyddsförmåner – Other social security benefits	3 455	2 444	1 476	1 871	2 433	1 449	
5.4 Sosiaalivastukset – Socialbidrag – Social assistance allowances	4 580	6 823	3 566	2 512	4 426	2 971	
5.5 Muut tulonsiirrot – Övriga transfereringar – Other current transfers received	538	461	383	242	430	410	
6 Bruttotulot (4+5) – Bruttoinkomst (4+5) – Gross income (4+5)	54 392	64 634	74 158	71 668	64 869	63 542	
7 Maksetut tulonsiirrot – Betalda transfereringar – Current transfers paid	13 776	16 176	19 972	19 149	16 884	15 197	
7.1 Tulovero valtiolle – Inkomstskatt till staten – State income tax	4 415	5 695	7 922	7 694	6 197	5 542	
7.2 Kunnallisvero – Kommunalskatt – Municipal tax	6 751	7 550	8 603	8 181	7 668	6 985	
7.3 Muut maksetut tulonsiirrot – Övriga betalda transfereringar – Other current transfers paid	2 610	2 931	3 448	3 275	3 019	2 670	
8 Käytettävissä olevat tulot (6–7) – Disponibel inkomst (6–7) – Disposable income (6–7)	40 617	48 459	54 186	52 519	47 985	48 345	
Rahatulot – Penninginkomst – Cash income	52 328	61 019	69 952	66 911	61 443	59 428	
Käytettävissä olevat rahatulot – Disponibel penninginkomst – Disposable cash income	38 553	44 843	49 980	47 762	44 559	44 233	
Valtionveron alaiset tulot – Skattepliktiga inkomster vid statsbeskattningen – Income subject to state taxation	49 402	55 155	66 202	64 035	57 683	56 482	

**8. Kotitalouksien tulotaso sosioekonomisen aseman mukaan 2004.
Hushållens inkomstnivå efter socioekonomisk ställning 2004.
Income level of households by socio-economic group 2004.**

Socioekonominen asema Socioekonomisk ställning Socio-economic group	Koti- talouksia Hushåll Households	Henkilöitä keskimäärin Personer i medeltal Persons on average	Kulutus- yksiköitä keskimäärin Konsum- tionsen- heter i medeltal Consump- tion units on average	Ammatissa toimivia keskimäärin Yrkesverk- samma i medeltal Economically active on average	Tulotaso – Inkomstnivå – Income level Keskiarvo – Medeltal – Mean, €				
					Palkka- ja yrittäjätulot Löner och företagar- inkomst Earnings	Tuotannon- tekijätulot Faktorin- komst Factor income	Bruttotulot Brutto- inkomst Gross income	Käytettä- vissä olevat tulot Disponibel inkomst Disposable income	
Kaikki kotitaloudet – Samtliga hushåll – All households	11 229	2 415,0	2,14	1,50	0,91	26 243	32 570	43 033	32 620
1 Yrittäjät – Företagare – Employers and own-account workers	2 203	184,7	2,89	1,82	1,65	40 432	65 466	71 520	52 925
1.1 Maatalousyrittäjät – Lantbruksföretagare – Self-employed in agriculture	854	47,6	3,39	2,05	1,81	39 008	48 959	56 195	45 314
1.1.1 Maataloustyönantajat – Lantbruksarbetsgivare – Employers in agriculture	121	7,1	3,38	2,03	1,86	46 016	61 850	68 518	53 045
1.1.2 Maatalouden yksinäisyrittäjät – Lantbruksensamföretagare – Own-account workers in agriculture	733	40,6	3,39	2,05	1,80	37 786	46 711	54 046	43 966
1.2 Muut yrittäjät – Övriga företa- gare – Other self-employed persons	1 349	137,0	2,71	1,74	1,60	40 927	71 204	76 846	55 570
1.2.1 Pientyönantajat – Småföretaga- re – Small employers	447	42,1	2,88	1,82	1,70	42 979	62 540	67 878	50 188
1.2.2 Muut työnantajat – Övriga arbetsgivare – Other employers	220	25,1	2,94	1,84	1,76	54 848	138 850	143 558	98 864
1.2.3 Yksinäisyrittäjät – Ensamföreta- gare – Own-account workers	554	52,9	2,67	1,73	1,54	32 352	50 468	56 299	42 478
1.2.4 Vapaiden ammattien harjoittajat – Fria yrkesutövare – Self- employed persons in liberal professions	128	16,9	2,10	1,47	1,31	41 972	57 043	64 240	45 540
2 Ylemmät toimihenkilöt – Högre tjänste- män – Upper-level salaried employees	1 956	380,2	2,64	1,70	1,56	60 724	69 709	74 730	52 047
2.1 Johtotehtävissä toimivat ylemmät toimihenkilöt – Högre tjänstemän i ledande ställning – Senior officials and upper management	758	122,0	2,91	1,81	1,69	77 007	88 851	93 587	63 281
2.2 Suunnittelu- ja tutkimustehtävissä toimivat ylemmät toimihenkilöt – Högre tjänstemän inom planering och forskning – Senior officials and employees in research and planning	552	123,8	2,53	1,66	1,53	53 207	57 322	61 610	44 068
2.3 Opetustehtävissä toimivat ylemmät toimihenkilöt – Högre tjänstemän inom utbildning – Senior officials and employees in education and training	315	63,4	2,65	1,71	1,50	48 091	65 225	72 658	52 204
2.4 Muut ylemmät toimihenkilöt – Övriga högre tjänstemän – Other senior officials and employees	331	70,9	2,39	1,59	1,47	57 126	62 408	67 045	46 509
3 Alemmat toimihenkilöt – Lägre tjänste- män – Lower-level salaried employees	1 687	411,0	2,36	1,59	1,42	35 637	40 200	45 402	34 432
3.1 Työnjohtotehtävissä toimivat alemmat toimihenkilöt – Lägre tjänstemän i förmansställning – Supervisors	422	97,5	2,65	1,71	1,53	43 571	47 776	52 420	38 984
3.2 Itsenäistä toimistotyötä tekevät alemmat toimihenkilöt – Lägre tjänstemän med självständigt kontorsarbete – Lower-level salaried employees, independent work	611	151,8	2,25	1,54	1,41	34 248	37 432	42 238	32 133

(8. jatk. – forts. – cont.)

Sosioekonominen asema Socioekonomisk ställning Socio-economic group	Koti- talouksia Hushåll Households		Henkilöitä keskimäärin Personer i medeltal Persons on average	Kulutus- yksiköitä keskimäärin Konsum- tionsen- heter i medeltal Consump- tion units on average	Ammatissa toimivia keskimäärin Yrkesverk- samma i medeltal Econom- ically active on average	Tulotaso – Inkomstrivå – Income level Keskiarvo – Medeltal – Mean, €			
	Haastatte- lussa I intervjun In interview	Perus- joukossa I popula- tionen In populati- on, 1000				Palkka- ja yrittäjätulot Löner och företagar- inkomst Earnings	Tuotannon- tekijätulot Faktorin- komst Factor income	Bruttotulot Bruttoin- komst Gross income	Käytettä- vissä olevat tulot Disponibel inkomst Disposable income
3.3 Epäitsenäistä toimistotyötä tekevät alemmat toimihenkilöt – Lägre tjänstemän med osjälvständigt kontorsarbete – Lower-level salaried employees, routine work	61	15,0	2,23	1,54	1,31	30 111	33 966	41 732	32 577
3.4 Muut alemmat toimihenkilöt – Övriga lägre tjänstemän – Other lower-level salaried employees	593	146,8	2,29	1,57	1,37	32 368	38 669	44 389	33 976
4 Työntekijät – Arbetare – Workers	1 895	464,6	2,49	1,64	1,47	34 645	37 567	43 359	33 336
4.1 Maataloustyöntekijät – Lantbruks- arbetare – Workers in agriculture, forestry etc.	79	17,2	2,73	1,79	1,55	24 505	26 962	35 286	28 883
4.2 Teollisuustyöntekijät – Industri- arbetare – Manufacturing workers	995	244,0	2,59	1,69	1,52	37 805	41 178	46 847	35 662
4.3 Muut tuotantotyöntekijät – Övriga produktionsarbetare – Other production workers	285	66,1	2,46	1,63	1,49	34 101	36 678	42 063	32 533
4.4 Jakelu- ja palvelutyöntekijät – Distributions och servicearbetare – Distribution and service workers	536	137,3	2,30	1,56	1,34	30 561	32 907	38 793	30 147
5 Opiskelijat – Studerande – Students	406	91,2	1,38	1,17	0,02	4 274	5 103	12 630	11 408
6 Eläkeläiset – Pensionärer – Pensioners	2 415	720,5	1,47	1,23	0,04	1 719	6 672	26 789	22 075
6.1 Eläkkeellä olevat maatalousyrittäjät – Pensionerade lantbruksföretagare – Retired farmers, etc.	350	81,5	1,57	1,28	0,04	2 326	6 264	20 927	19 007
6.2 Muut eläkkeellä olevat yrittäjät – Övriga pensionerade företagare – Other retired self-employed persons	187	46,4	1,52	1,26	0,09	3 148	14 598	32 496	26 465
6.3 Eläkkeellä olevat ylemmät toimi- henkilöt – Pensionerade högre tjänstemän – Retired upper-level salaried employees	385	88,1	1,61	1,31	0,07	4 059	13 412	47 379	35 581
6.4 Eläkkeellä olevat alemmat toimi- henkilöt – Pensionerade lägre tjänstemän – Retired lower-level salaried employees	563	186,0	1,40	1,20	0,04	1 063	5 437	25 847	21 194
6.5 Eläkkeellä olevat työntekijät – Pensionerade arbetare – Retired workers	871	289,0	1,47	1,23	0,04	1 171	4 455	22 780	19 321
6.6 Muut eläkeläiset – Övriga pensionärer – Other pensioners	59	29,4	1,16	1,07	0,01	314	4 709	17 708	15 822
7 Työttömät – Arbetslösa – Unemployed	531	132,9	1,76	1,31	0,05	2 552	3 975	17 430	15 081
8 Muut – Övriga – Others	136	30,0	2,49	1,56	0,11	3 777	9 589	24 424	20 914

9. Kotitalouksien tulotaso aikuisten ja lasten lukumäärän mukaan 2004.
Hushållens inkomstnivå efter antalet vuxna och barn 2004.
Income level of households by number of adults and children 2004.

Aikuisten ja lasten lukumäärä Antalet vuxna och barn Number of adults and children	Kotitalouksia Hushåll Households		Henkilöitä keski- määrin Personer i medeltal Persons on average	Kulutus- yksiköitä keski- määrin Konsum- tions- enheter i medeltal Consump- tion units on average	Armatissa toimivia keski- määrin Yrkesverk- samma i medeltal Econom- ically active on average	Tulotaso – Inkomstnivå – Income level Keskiarvo – Medeltal – Mean, €				Käytettä- vissä olevat tulot Disponibel inkomst Disposable income Mediaani Median
	Haastatte- lussa i intervjun In inter- view	Perusjou- kossa i populatio- nen In populati- on, 1000				Palkka- ja yrittäjä- tulot Löner och företagar- inkomst Earnings	Tuotan- non- tekijä- tulot Faktorin- komst Factor income	Bruttotulot Bruttoin- komst Gross income	Käytettä- vissä olevat tulot Disponibel inkomst Disposable income	
Kaikki kotitaloudet – Samtliga hushåll – All households	11 229	2 415,0	2,14	1,50	0,91	26 243	32 570	43 033	32 620	26 711
1 aikuinen – 1 vuxen – 1 adult	2 390	926,5	1,00	1,00	0,39	10 942	14 135	22 583	17 686	15 135
2 aikuista – 2 vuxna – 2 adults	4 032	765,4	2,00	1,50	0,97	26 916	34 740	48 782	36 887	32 415
3 aikuista – 3 vuxna – 3 adults	846	101,6	3,00	2,00	1,61	44 826	58 924	70 831	53 266	46 878
4 aikuista – 4 vuxna – 4 adults ¹⁾	185	20,6	4,00	2,50	1,98	54 781	63 566	75 383	57 278	56 762
1 aikuinen, 1 lapsi – 1 vuxen, 1 barn – 1 adult, 1 child	175	47,2	2,00	1,38	0,66	18 719	20 556	28 958	22 716	20 107
1 aikuinen, 2 lasta – 1 vuxen, 2 barn – 1 adult, 2 children	101	26,6	3,00	1,72	0,72	21 055	22 481	33 104	26 605	25 218
2 aikuista, 1 lapsi – 2 vuxna, 1 barn – 2 adults, 1 child	989	169,7	3,00	1,85	1,51	43 490	50 447	58 035	42 932	39 451
2 aikuista, 2 lasta – 2 vuxna, 2 barn – 2 adults, 2 children	1 112	183,2	4,00	2,17	1,63	50 636	61 101	68 695	50 673	44 877
2 aikuista, 3 lasta – 2 vuxna, 3 barn – 2 adults, 3 children	472	69,8	5,00	2,51	1,66	50 972	59 095	68 398	50 893	47 133
2 aikuista, vähintään 4 lasta – 2 vuxna, minst 4 barn – 2 adults, at least 4 children	190	24,1	6,60	3,03	1,36	38 788	45 766	61 317	47 999	43 020
3 aikuista, 1 lapsi – 3 vuxna, 1 barn – 3 adults, 1 child	310	32,9	4,00	2,44	1,94	58 455	68 365	75 337	55 709	53 208
3 aikuista, 2 lasta – 3 vuxna, 2 barn – 3 adults, 2 children	148	15,7	5,00	2,78	1,80	61 322	69 834	79 095	57 767	53 790
3 aikuista, vähintään 3 lasta – 3 vuxna, minst 3 barn – 3 adults, at least 3 children	86	7,1	7,13	3,52	1,77	54 748	70 762	86 008	65 961	61 023
4 aikuista, 1 lapsi – 4 vuxna, 1 barn – 4 adults, 1 child	59	5,7	5,00	2,94	2,43	74 810	87 993	96 163	70 825	65 097
Muut – Övriga – Others	134	18,9	5,44	2,83	1,62	34 897	40 879	58 268	47 350	42 963

**10. Kotitalouksien tulotaso suuralueen¹ ja kuntaryhmän mukaan 2004.
Hushållens inkomstnivå efter storområde och kommungrupp 2004.
Income level of households by major region¹ and municipal group 2004.**

Suuralue ja kuntaryhmä Storområde och kommungrupp Major region and municipal group	Kotitalouksia Hushåll Households		Henkilöitä keskimäärin Persons on average	Kulutus- yksiköitä keskimäärin Konsumtions- enheter i medeltal Consumption units on average	Ammatissa toimivia keskimäärin Yrkesverk- samma i medeltal Economically active on average	Tulotaso – Inkomstnivå – <i>Income level</i> Keskiarvo – Medeltal – <i>Mean, €</i>			
	Haastattelussa i intervjun In interview	Perus- joukossa i populatio- nen In population, 1000				Palkka- ja yrittäjätulot Löner och företagar- inkomst Earnings	Tuotannon- tekijätulot Faktorin- komst Factor income	Bruttotulot Bruttoin- komst Gross income	Käytettä- vissä olevat tulot Disponibel inkomst Disposable income
Yhteensä – Totalt – Total	11 229	2 415,0	2,14	1,50	0,91	26 243	32 570	43 033	32 620
Kaupunkimaiset kunnat – Urban kommuner – Urban municipalities	6 328	1 567,8	2,02	1,45	0,90	27 111	34 036	44 205	33 070
Taajaan asutut kunnat – Tätortskommuner – Semi urban municipalities	1 956	378,9	2,38	1,60	0,99	27 600	32 890	43 471	33 209
Maaseutumaiset kunnat – Landbygdskommuner – Rural municipalities	2 945	468,3	2,32	1,59	0,89	22 240	27 403	38 757	30 637
Etelä-Suomi – Södra Finland – Southern Finland									
Yhteensä – Totalt – Total	5 022	1 213,1	2,09	1,48	0,96	29 238	36 350	46 304	34 412
Kaupunkimaiset kunnat – Urban kommuner – Urban municipalities	3 535	923,2	2,01	1,44	0,94	29 459	36 923	46 813	34 556
Pääkaupunkiseutu – Huvudstadregion – Greater Helsinki	1 746	478,4	1,96	1,42	1,00	32 978	41 652	51 289	37 050
Muut kaupunkimaiset kunnat – Övriga urban kom- muner – Other urban municipalities	1 789	444,9	2,06	1,46	0,89	25 676	31 837	41 999	31 875
Taajaan asutut kunnat – Tätortskommuner – Semi urban municipalities	744	156,2	2,39	1,60	1,07	32 493	38 045	47 838	35 727
Maaseutumaiset kunnat – Landbygdskommuner – Rural municipalities	743	133,7	2,27	1,57	0,95	23 910	30 422	41 002	31 881
Länsi-Suomi – Västra Finland – Western Finland									
Yhteensä – Totalt – Total	3 005	606,0	2,15	1,51	0,88	23 902	29 674	40 568	31 385
Kaupunkimaiset kunnat – Urban kommuner – Urban municipalities	1 411	344,1	2,00	1,44	0,84	23 917	29 911	40 400	30 938
Taajaan asutut kunnat – Tätortskommuner – Semi urban municipalities	721	129,3	2,35	1,60	0,99	25 451	31 288	42 211	32 640
Maaseutumaiset kunnat – Landbygdskommuner – Rural municipalities	873	132,5	2,35	1,60	0,86	22 353	27 484	39 400	31 320
Itä-Suomi – Östra Finland – Eastern Finland									
Yhteensä – Totalt – Total	1 666	311,2	2,12	1,49	0,80	20 654	26 068	37 167	29 025
Kaupunkimaiset kunnat – Urban kommuner – Urban municipalities	676	145,3	2,04	1,45	0,79	21 544	28 373	39 333	30 117
Taajaan asutut kunnat – Tätortskommuner – Semi urban municipalities	195	39,2	2,19	1,52	0,77	19 904	24 226	35 152	27 702
Maaseutumaiset kunnat – Landbygdskommuner – Rural municipalities	795	126,6	2,19	1,53	0,81	19 864	23 996	35 306	28 182
Pohjois-Suomi – Norra Finland – Northern Finland									
Yhteensä – Totalt – Total	1 433	273,2	2,32	1,57	0,90	24 204	29 071	40 158	31 096
Kaupunkimaiset kunnat – Urban kommuner – Urban municipalities	664	149,7	2,13	1,49	0,90	25 146	30 555	40 909	31 150
Taajaan asutut kunnat – Tätortskommuner – Semi urban municipalities	296	54,2	2,51	1,65	0,89	24 192	28 128	39 908	31 299
Maaseutumaiset kunnat – Landbygdskommuner – Rural municipalities	473	69,3	2,59	1,69	0,93	22 177	26 602	38 730	30 821
Ahvenanmaa – Åland									
Yhteensä – Totalt – Total	103	11,5	2,36	1,62	1,20	33 354	45 421	54 907	42 070
Kaupunkimaiset kunnat – Urban kommuner – Urban municipalities	42	5,5	2,09	1,51	1,04	33 445	52 189	63 101	47 293
Taajaan asutut kunnat – Tätortskommuner – Semi urban municipalities	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Maaseutumaiset kunnat – Landbygdskommuner – Rural municipalities	61	6,1	2,61	1,73	1,34	33 273	39 346	47 553	37 382

¹ Vuoden 2003 NUTS2-luokituksen mukainen suuralue.
Storområdesindelning enligt 2003 års NUTS2-klassificering.
Classification of major areas according to the NUTS2 classification for 2003.

**11. Kotitalouksien tulotaso viitehenkilön koulutusasteen mukaan 2004.
Hushållens inkomstnivå efter referenspersonens utbildningsnivå 2004.
Income level of households by level of education of reference person 2004**

Koulutusaste Utbildningsnivå Level of education	Kotitalouksia Hushåll Households		Henkilöitä keski- määrin	Kulutus- yksiköitä keski- määrin	Ammatissa toimivia keski- määrin	Tulotaso – Inkomstnivå – Income level Keskiarvo – Medeltal – Mean, €				Käytettä- vissä olevat tulot
	Haastatte- lussa I intervjun In interview	Perus- joukossa I populationen In population, 1000	Personer i medeltal Persons on average	Konsum- tions- enheter i medeltal Consump- tion units on average	Yrkesverk- samma i medeltal Economically active on average	Palkka- ja yrittäjätulot Löner och företagar- inkomst Earnings	Tuotannon- tekijätulot Faktorin- komst Factor income	Bruttotulot Bruttoin- komst Gross income	Käytettä- vissä olevat tulot Disponibel inkomst Disposable income	Disponibel inkomst Disposable income
Yhteensä – Totalt – Total	11 229	2 415,0	2,14	1,50	0,91	26 243	32 570	43 033	32 620	26 711
Perusaste – Grundnivå – Basic education	3 109	761,6	1,77	1,35	0,49	11 991	16 717	30 002	24 275	19 824
Keskiaste – Mellannivå – Upper secondary education	4 572	964,1	2,22	1,53	1,02	25 373	29 781	38 502	29 858	26 334
Alin korkea-aste – Lägsta utbildning på högre nivå – Lowest level of tertiary education	1 496	292,8	2,40	1,61	1,16	35 109	44 323	53 700	39 682	35 061
Alempi korkeakouluaste – Lägre högskolenivå – Undergraduate level	904	184,0	2,40	1,61	1,23	41 333	48 031	58 214	42 129	39 248
Ylempi korkeakouluaste – Högre högskolenivå – Graduate level	1 005	188,1	2,49	1,64	1,35	54 262	70 923	80 415	55 915	48 282
Tutkijakoulutusaste – Forskarutbildningsnivå – Postgraduate level	143	24,3	2,44	1,63	1,32	69 377	84 423	98 291	66 252	58 432

12. Kotitalouksien tulotaso asunnon hallintasuhteen ja suuralueen¹ mukaan 2004.
Hushållens inkomstnivå efter bostadens besittningsförhållande och storområde¹ 2004.
Income level of households by tenure status of dwelling and major area¹ 2004.

	Kotitalouksia Hushåll Households		Henkilöitä keski- määrin Personer i medeltal Persons on average	Kulutus- yksiköitä keski- määrin Konsump- tionsen- heter i medeltal Consump- tion units on average	Ammatissa toimivia kes- ki- määrin Yrkesverk- samma i medeltal Economical- ly active on average	Asuinpin- ta-ala keski- määrin Bostadsyta i medeltal Floor area of dwelling on average	Tulotaso – Inkomstnivå – Income level Keskiarvo – Medeltal – Mean, €			
	Haastatte- lussa I intervjun In inter- view	Perus- joukossa I popula- tion In popula- tion, 1000					Palkka- ja yrittäjä- tulot Löner och företagar- inkomst Earnings	Tuotan- non- tekijätulot Faktorin- komst Factor income	Bruttotulot Bruttoin- komst Gross income	Käytettä- vissä olevat tulot Disponibel inkomst Dispo- sable income
Yhteensä – Totalt – Total	11 229	2 415,0	2,14	1,50	0,91	86,0	26 243	32 570	43 033	32 620
Oma asunto – Egen bostad – Owner-occupied dwelling	8 347	1 593,2	2,33	1,59	1,03	101,7	31 080	39 951	51 166	38 436
Vuokra-asunto – Hyresbostad – Rented dwelling	2 702	767,2	1,76	1,33	0,67	55,4	16 354	17 795	26 778	21 028
Etelä-Suomi – Södra Finland – Southern Finland										
Yhteensä – Totalt – Total	5 022	1 213,1	2,09	1,48	0,96	83,0	29 238	36 350	46 304	34 412
Oma asunto – Egen bostad – Owner-occupied dwelling	3 579	764,4	2,28	1,56	1,07	99,6	34 801	44 802	55 646	40 962
Vuokra-asunto – Hyresbostad – Rented dwelling	1 320	411,1	1,74	1,32	0,75	54,1	19 054	21 377	29 813	22 862
Länsi-Suomi – Västra Finland – Western Finland										
Yhteensä – Totalt – Total	3 005	606,0	2,15	1,51	0,88	90,0	23 902	29 674	40 568	31 385
Oma asunto – Egen bostad – Owner-occupied dwelling	2 302	417,9	2,34	1,60	1,01	105,3	28 510	36 762	48 235	36 903
Vuokra-asunto – Hyresbostad – Rented dwelling	669	177,7	1,76	1,33	0,59	56,0	13 507	13 729	23 265	18 993
Itä-Suomi – Östra Finland – Eastern Finland										
Yhteensä – Totalt – Total	1 666	311,2	2,12	1,49	0,80	85,1	20 654	26 068	37 167	29 025
Oma asunto – Egen bostad – Owner-occupied dwelling	1 278	215,9	2,27	1,57	0,90	97,9	24 385	31 882	43 506	33 680
Vuokra-asunto – Hyresbostad – Rented dwelling	375	92,3	1,79	1,33	0,56	56,0	12 294	12 967	22 739	18 427
Pohjois-Suomi – Norra Finland – Northern Finland										
Yhteensä – Totalt – Total	1 433	273,2	2,32	1,57	0,90	91,1	24 204	29 071	40 158	31 096
Oma asunto – Egen bostad – Owner-occupied dwelling	1 116	188,4	2,54	1,67	1,04	105,3	28 932	35 759	47 479	36 443
Vuokra-asunto – Hyresbostad – Rented dwelling	308	81,3	1,83	1,35	0,58	59,9	13 277	13 813	23 503	18 970
Ahvenanmaa – Åland										
Yhteensä – Totalt – Total	103	11,5	2,36	1,62	1,20	103,7	33 354	45 421	54 907	42 070
Oma asunto – Egen bostad – Owner-occupied dwelling	72	6,7	2,89	1,87	1,47	133,0	43 207	63 455	73 515	55 485
Vuokra-asunto – Hyresbostad – Rented dwelling	30	4,7	1,68	1,31	0,86	64,5	20 908	21 885	30 181	24 302

1 Vuoden 2003 NUTS2-luokituksen mukainen suuralue.
Storområdesindelning enligt 2003 års NUTS2-klassificering.
Classification of major areas according to the NUTS2 classification for 2003.

13. Viljelijätalouksien, maanviljelijätalouksien ja osa-aikaviljelijöiden tulotaso tilan pääasiallisen tuotantosuunnan mukaan 2004.
Odlarhushållens, jordbrukarhushållens och deltidsodlarnas inkomstnivå efter gårdens huvudsakliga produktionsinriktning 2004.
Income level of crop growing, farming and part-time farming households according to the farm's main line of production 2004.

Maatilan tuotantosuunta Jordbrukslägenhets produktionsinriktning Main type of production of farm	Kotitalouksia Hushåll Households		Henkilöitä keski- määrin Personer i medeltal Persons on average	Kulutus- yksiköitä keski- määrin Konsumtions- enheter i medeltal Consumption units on average	Ammattissa toimivia keski- määrin Yrkesverk- samma i medeltal Economically active on average	Tulotaso – Inkomstnivå – Income level Keskiarvo – Medeltal – Mean, €				
	Haastat- telussa I interv- jun In inter- view	Perus- joukossa I popula- tion In popu- la-tion, 1000				Tulot maata- loudesta Inkomst av jord- bruk Income from ag- riculture	Tulot metsä- taloudesta Inkomst av skogsbruk Income from forestry	Tuotan- non- tekijätulot Faktorin- komst Factor income	Bruttotu- lot Bruttoin- komst Gross income	Käytettä- vissä ole- vat tulot Dis- ponibel inkomst Dis- posable income
Kaikki viljelijätaloudet – Samtliga jordbrukarhushåll – All farmer households										
Yhteensä – Totalt – Total	1 122	74,7	3,21	2,00	1,70	12 702	5 590	50 548	58 887	46 546
Kotieläintalous – Boskapsskötsel – Livestock farming	546	31,0	3,70	2,22	1,98	21 340	4 002	46 110	55 222	44 658
Kasvinviljely – Växtodling – Crop cultivation	457	34,3	2,82	1,82	1,46	6 845	4 444	51 691	59 602	46 202
Muu tuotanto – Övrig produktion – Other production	119	9,4	3,03	1,90	1,68	5 613	15 015	61 013	68 365	54 037
Maanviljelijätaloudet – Jorsbrukarhushåll – Farmers										
Yhteensä – Totalt – Total	769	41,5	3,39	2,06	1,84	20 445	7 389	48 713	56 078	45 462
Kotieläintalous – Boskapsskötsel – Livestock farming	495	24,7	3,72	2,20	1,97	25 700	4 848	48 955	56 815	45 675
Kasvinviljely – Växtodling – Crop cultivation	215	12,9	2,85	1,83	1,62	13 057	7 473	45 142	51 872	42 187
Muu tuotanto – Övrig produktion – Other production	59	3,8	3,11	1,94	1,71	11 482	23 516	59 225	65 539	55 159
Osa-aikaviljelijätaloudet – Deltidsjordbrukarhushåll – Part-time farmers										
Yhteensä – Totalt – Total	353	33,2	2,99	1,92	1,54	3 030	3 342	52 840	62 395	47 901
Kotieläintalous – Boskapsskötsel – Livestock farming	51	6,3	3,65	2,29	2,01	4 129	664	34 878	48 932	40 641
Kasvinviljely – Växtodling – Crop cultivation	242	21,4	2,81	1,82	1,37	3 087	2 612	55 653	64 278	48 630
Muu tuotanto – Övrig produktion – Other production	60	5,6	2,97	1,88	1,66	1 576	9 167	62 243	70 309	53 265

14. Kotitalouksien kulutusyksikköä kohti laskettujen tulojen jakautuminen henkilöiden kesken 2004. Desiiliryhmät on muodostettu henkilöiden kesken kotitalouden kulutusyksikköä kohti lasketun käytettävissä olevan tulon mukaan. Fördelning av hushållens inkomster per konsumtionsenhet för personer 2004. Decilgrupperna har bildats utgående från personer efter hushållens disponibel inkomst per konsumtionsenhet. Distribution of household income per consumption unit between persons 2004. Decile groups have been ordered from persons according to households' disposable income per consumption unit.

Desiiliryhmät Decilgrupper Decile groups	Henkilöitä Personer Persons		Tulo-osuus, % Inkomstandel, % Breakdown of income, %								Desiilin yläraja Decils övre gräns Upper limit of decile, €
	Haastatte- lussa I intervjun In interview	Perusjou- kossa I populatio- nen In populati- on, 1000	Palkat Löner Wages and salaries	Yrittäjätulot Företagar- inkomst Entrepre- neurial income	Omaisuu- s- tulot Kapital- inkomst Property income	Tuotannon tekijätulot Faktor- inkomst Factor income	Tulonsiirrot Transfereringar Current transfers		Bruttotulot Bruttoin- komst Gross income	Käytettä- vissä olevat tulot Disponibel inkomst Disposable income	
I	2 507	516,4	1,2	2,4	1,3	1,3	11,0	1,4	3,5	4,1	11 114
II	2 387	515,8	2,8	3,4	2,5	2,7	12,5	2,7	4,9	5,7	13 540
III	2 547	516,3	4,5	4,8	3,5	4,3	12,0	4,3	6,0	6,6	15 542
IV	2 777	516,4	6,1	5,9	4,2	5,7	11,4	5,3	7,0	7,5	17 457
V	2 817	515,9	8,3	7,6	4,7	7,6	9,8	7,0	8,1	8,4	19 490
VI	2 746	515,7	10,4	6,3	5,5	9,2	9,0	8,6	9,2	9,3	21 562
VII	2 826	516,4	12,2	8,6	6,5	10,9	8,7	10,4	10,4	10,4	23 950
VIII	3 058	516,2	14,1	12,0	7,5	12,7	8,6	12,3	11,8	11,6	27 327
IV	3 298	515,9	17,3	15,4	11,0	16,0	7,7	15,8	14,1	13,6	32 851
X	4 149	515,8	23,1	33,8	53,4	29,5	9,4	32,1	25,0	22,7	..
Yhteensä – Totalt – Total	29 112	5 160,8	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	..

15. Kotitalouksien prosenttijakauma desiiiryhmittäin 2004. Desiiiryhmät on muodostettu henkilöiden kesken kotitalouden kulutusyksikköä kohti lasketun käytettävissä olevan tulon perusteella.
Hushållens procentfördelning i decilgrupper efter vissa klassificeringsvariablerna 2004. Decilgrupperna har bildats utgående från personer efter hushållens disponibel per konsumtionsenhet.
Percentage distribution of households by decile groups according to selected characteristics 2004. Decile groups have been ordered from persons according to households' disposable income per consumption unit 2004.

	Desiiiryhmät – Decilgrupper – Decile groups										Yhteensä Totalt Total
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	
Sosioekonomisen aseman – Socioekonomisk ställning – Socio-economic group											
Maatalousyrittäjät – Lantbruksföretagare – Employers and own-account workers in agriculture	11,6	10,4	8,2	9,1	9,7	8,2	8,7	8,5	9,9	15,7	100,0
Muut yrittäjät – Övriga företagare – Other employers and own-account workers	11,4	5,5	5,9	6,1	6,2	5,8	7,8	9,7	14,6	27,1	100,0
Ylemmät toimihenkilöt – Högre tjänstemän – Upper-level salaried employees	(0,7)	1,3	2,9	3,9	5,9	7,6	13,6	12,5	21,4	30,4	100,0
Alemmat toimihenkilöt – Lägre tjänstemän – Lower-level salaried employees	1,8	7,3	9,8	12,0	12,8	14,3	11,8	14,8	10,2	5,0	100,0
Työntekijät – Arbetare – Workers	3,6	8,0	10,5	11,4	13,8	13,9	12,1	12,9	10,6	3,2	100,0
Opiskelijat – Studerande – Students	76,4	13,4	6,4	(1,1)	(0,1)	(0,1)	(0,3)	(1,3)	(0,0)	(0,9)	100,0
Eläkeläiset – Pensionärer – Pensioners	13,9	20,7	17,3	13,0	9,6	7,4	5,3	4,6	4,1	4,1	100,0
Työttömät – Arbetslösa – Unemployed	59,5	19,6	9,5	4,2	2,2	2,6	(0,7)	(0,9)	(0,3)	(0,5)	100,0
Muut – Övriga – Others	62,7	14,4	(5,0)	(2,3)	(4,3)	(1,3)	(3,7)	()	(2,6)	(3,8)	100,0
Maatalousyrittäjien – Lantbruksföretagare – Employers and own-account workers in agriculture											
Maatalousyrittäjät – Lantbruksföretagare – Employers and own-account workers in agriculture	1,7	1,8	1,5	1,9	2,1	1,8	2,0	1,8	2,1	3,3	2,0
Muut yrittäjät – Övriga företagare – Other employers and own-account workers	5,0	2,7	3,1	3,6	3,8	3,6	5,0	6,0	8,7	16,3	5,7
Ylemmät toimihenkilöt – Högre tjänstemän – Upper-level salaried employees	(0,8)	1,8	4,3	6,4	9,9	13,1	24,4	21,5	35,6	50,7	15,7
Alemmat toimihenkilöt – Lägre tjänstemän – Lower-level salaried employees	2,4	10,9	15,6	21,4	23,4	26,6	22,9	27,6	18,4	9,1	17,0
Työntekijät – Arbetare – Workers	5,4	13,4	19,0	22,9	28,5	29,2	26,5	27,2	21,6	6,4	19,2
Opiskelijat – Studerande – Students	22,0	4,4	2,3	(0,4)	(0,1)	(0,0)	(0,1)	(0,5)	(0,0)	(0,4)	3,8
Eläkeläiset – Pensionärer – Pensioners	31,7	54,0	48,7	40,7	30,5	24,0	18,1	14,9	13,1	12,9	29,8
Työttömät – Arbetslösa – Unemployed	25,0	9,4	4,9	2,4	1,3	1,6	(0,4)	(0,5)	(0,2)	(0,3)	5,5
Muut – Övriga – Others	6,0	1,6	(0,6)	(0,3)	(0,6)	(0,2)	(0,5)	(-)	(0,3)	(0,5)	1,2
Yhteensä – Totalt – Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Viitehenkilön ikä – Referenspersonens ålder – Age of reference person											
- 24 vuotta / år / years	42,1	19,0	11,4	7,6	8,1	4,5	2,5	2,2	1,7	(1,0)	100,0
25 – 34 vuotta / år / years	12,4	7,2	11,2	9,4	9,8	11,1	11,2	10,1	10,7	6,8	100,0
35 – 44 vuotta / år / years	8,3	6,8	8,7	10,1	10,2	12,0	12,1	10,3	11,0	10,3	100,0
45 – 54 vuotta / år / years	8,8	7,2	6,6	6,6	8,5	9,9	10,1	14,0	14,7	13,6	100,0
55 – 64 vuotta / år / years	9,4	7,5	8,1	7,1	9,2	9,2	9,2	11,7	12,2	16,2	100,0
65 – vuotta / år / years	12,8	21,6	16,9	14,3	9,6	6,7	5,5	4,2	3,8	4,7	100,0
– 24 vuotta / år / years											
- 24 vuotta / år / years	27,7	14,3	9,2	6,8	7,5	4,2	2,4	2,1	1,6	(0,9)	8,6
25 – 34 vuotta / år / years	13,3	8,8	14,7	13,8	14,6	17,0	17,9	15,4	15,7	10,1	14,0
35 – 44 vuotta / år / years	11,4	10,7	14,8	19,1	19,7	23,6	24,9	20,2	20,9	19,6	18,0
45 – 54 vuotta / år / years	13,1	12,2	12,1	13,4	17,8	21,0	22,4	29,6	30,3	28,0	19,4
55 – 64 vuotta / år / years	12,5	11,5	13,4	13,0	17,3	17,6	18,4	22,4	22,6	30,2	17,5
65 – vuotta / år / years	22,0	42,4	35,7	33,8	23,2	16,6	14,0	10,3	8,9	11,1	22,5
Yhteensä – Totalt – Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

(15. jatk. – forts. – cont.)

	Desiiliryhmät – Decilgrupper – Decile groups										Yhteensä Totalt Total
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	
Koulutusaste – Utbildningsnivå – Level of education											
Perusaste – Grundnivå – Basic education	18,6	17,6	15,4	11,4	9,7	7,3	5,9	5,7	4,8	3,6	100,0
Keskiaste – Mellannivå – Upper secondary education	15,6	12,3	10,8	9,9	10,3	10,2	8,9	9,0	7,9	5,0	100,0
Alin korkea-aste – Lägsta utbildning på högre nivå – Lowest level of tertiary education	4,2	4,5	6,7	9,0	9,9	13,0	11,8	14,3	15,0	11,8	100,0
Alempi korkeakouluaste – Lägre högskolenivå – Undergraduate level	4,3	3,2	5,0	9,2	8,2	7,8	12,4	14,1	16,6	19,3	100,0
Ylempi korkeakouluaste – Högre högskolenivå – Graduate level	1,5	2,3	3,1	2,6	4,1	6,9	12,2	11,5	19,9	36,0	100,0
Tutkijakoulutusaste – Forskarutbildningsnivå – Postgraduate level	(3,0)	(2,0)	(1,3)	(0,9)	(4,2)	(4,3)	(2,4)	(6,1)	17,0	58,6	100,0
Perusaste – Grundnivå – Basic education	44,8	48,5	45,7	37,8	32,7	25,2	21,1	19,7	16,1	12,1	31,5
Keskiaste – Mellannivå – Upper secondary education	47,7	42,9	40,8	41,3	44,0	44,7	40,7	39,2	33,2	21,1	39,9
Alin korkea-aste – Lägsta utbildning på högre nivå – Lowest level of tertiary education	3,9	4,7	7,6	11,4	12,8	17,2	16,4	18,9	19,2	15,1	12,1
Alempi korkeakouluaste – Lägre högskolenivå – Undergraduate level	2,5	2,1	3,6	7,3	6,7	6,5	10,8	11,7	13,4	15,6	7,6
Ylempi korkeakouluaste – Högre högskolenivå – Graduate level	0,9	1,6	2,3	2,1	3,4	5,9	10,8	9,8	16,3	29,8	7,8
Tutkijakoulutusaste – Forskarutbildningsnivå – Postgraduate level	(0,2)	(0,2)	(0,1)	(0,1)	(0,5)	(0,5)	(0,3)	(0,7)	1,8	6,3	1,0
Yhteensä – Totalt – Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Elinvaihe – Livstas – Stage of life-cycle											
Yhden hengen taloudet – Enpersonhushåll – One-person households	23,5	16,4	12,6	8,6	9,0	8,1	5,7	6,1	5,6	4,4	100,0
– 24 vuotta / år / years	62,0	17,7	6,7	5,5	(5,6)	(2,0)	(0,3)	–	(0,0)	(0,2)	100,0
25 – 34 vuotta / år / years	21,1	9,1	14,4	8,5	10,3	10,9	9,0	6,6	7,2	2,9	100,0
35 – 44 vuotta / år / years	17,2	5,2	9,7	8,2	11,6	11,6	9,5	8,2	10,8	8,0	100,0
45 – 54 vuotta / år / years	17,6	10,5	7,1	5,7	7,5	10,6	6,9	13,5	11,1	9,5	100,0
55 – 64 vuotta / år / years	20,9	12,3	11,1	8,3	9,9	9,8	7,7	8,5	6,4	4,9	100,0
65 – vuotta / år / years	18,5	27,0	17,5	11,0	9,0	5,8	3,4	2,8	2,3	2,7	100,0
Yksinhuoltajataloudet – Ensamförsörjarhushåll – Single-parent households	22,5	19,4	16,4	12,4	8,1	5,4	7,3	2,1	3,9	2,4	100,0
Lapsettomat parit – Par utan barn – Childless couples	4,5	7,8	9,5	10,1	8,2	7,9	9,6	11,1	14,1	17,1	100,0
– 24 vuotta / år / years	25,6	24,1	14,3	8,6	10,5	(7,7)	(2,9)	(4,2)	(1,5)	(0,5)	100,0
25 – 34 vuotta / år / years	3,0	4,2	7,9	7,4	7,4	7,9	11,5	15,1	19,5	16,1	100,0
35 – 44 vuotta / år / years	(0,8)	(2,9)	(4,5)	5,6	(4,2)	11,0	15,3	11,0	20,5	24,1	100,0
45 – 54 vuotta / år / years	3,9	4,0	4,8	4,6	4,4	6,0	9,1	14,7	22,4	26,0	100,0
55 – 64 vuotta / år / years	2,5	3,5	6,0	5,6	8,4	8,4	9,9	14,1	16,6	25,0	100,0
65 – vuotta / år / years	3,0	12,8	16,3	20,0	10,9	7,9	9,0	6,0	6,4	7,7	100,0

(15. jatk. – forts. – cont.)

(15. jatk. – forts. – cont.)

	Desiiliryhmät – Decilgrupper – Decile groups										Yhteensä Totalt Total
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	
Parit, joilla lapsia – Par med barn – <i>Couples with children</i>	6,8	6,8	8,8	10,4	11,5	13,1	12,2	11,1	10,2	9,2	100,0
Kaikki lapset alle 7 vuotta – Alla barn under 7 år – <i>All children under 7 years</i>	9,0	7,6	10,4	12,3	9,9	13,5	10,6	10,3	9,4	6,9	100,0
Nuorin alle 7 vuotta – Det yngsta under 7 år – <i>Youngest child under 7 years</i>	8,5	8,7	13,0	10,6	13,5	13,4	11,1	8,0	6,1	7,1	100,0
Nuorin 7–12 vuotta – Det yngsta 7–12 år – <i>Youngest child 7–12 years</i>	3,7	4,7	6,4	7,7	12,5	13,2	15,7	12,4	11,7	12,0	100,0
Nuorin 13–17 vuotta – Det yngsta 13–17 år – <i>Youngest child 13–17 years</i>	5,4	6,3	4,1	10,4	10,5	11,7	10,7	14,7	14,4	11,8	100,0
Muut kotitaloudet – Övriga hushåll – <i>Other households</i>	7,0	9,1	7,9	9,4	10,2	10,6	12,0	13,5	11,0	9,3	100,0
Yhden hengen taloudet – Enpersonhushåll – <i>One-person households</i>	68,8	54,8	45,5	34,4	37,1	34,1	25,1	25,7	22,8	17,9	38,4
– 24 vuotta / år / <i>years</i>	18,6	6,0	2,5	2,3	(2,4)	(0,8)	(0,2)	–	(0,0)	(0,1)	3,9
25 – 34 vuotta / år / <i>years</i>	9,0	4,4	7,6	5,0	6,2	6,7	5,7	4,1	4,2	1,7	5,6
35 – 44 vuotta / år / <i>years</i>	5,3	1,8	3,7	3,4	5,0	5,1	4,4	3,6	4,6	3,4	4,0
45 – 54 vuotta / år / <i>years</i>	7,5	5,1	3,7	3,3	4,5	6,5	4,4	8,2	6,5	5,6	5,6
55 – 64 vuotta / år / <i>years</i>	9,9	6,7	6,5	5,4	6,5	6,6	5,4	5,8	4,2	3,2	6,2
65 – vuotta / år / <i>years</i>	18,5	30,7	21,5	15,0	12,5	8,3	5,0	4,0	3,2	3,8	13,1
Yksinhuoltajataloudet – Ensamförsörjartidhushåll – <i>Single-parent households</i>	5,9	5,8	5,3	4,5	3,0	2,0	2,9	0,8	1,4	0,9	3,4
Lapsettomat parit – Par utan barn – <i>Childless couples</i>	10,0	19,8	26,1	30,7	25,6	25,3	31,9	35,2	43,4	52,7	29,1
– 24 vuotta / år / <i>years</i>	4,1	4,5	2,9	1,9	2,4	(1,8)	(0,7)	(1,0)	(0,3)	(0,1)	2,1
25 – 34 vuotta / år / <i>years</i>	1,0	1,6	3,1	3,3	3,4	3,6	5,6	7,0	8,7	7,2	4,2
35 – 44 vuotta / år / <i>years</i>	(0,1)	(0,5)	(0,8)	1,2	(0,9)	2,4	3,5	2,4	4,3	5,1	2,0
45 – 54 vuotta / år / <i>years</i>	1,3	1,5	2,0	2,1	2,1	2,9	4,5	7,0	10,4	12,1	4,4
55 – 64 vuotta / år / <i>years</i>	1,5	2,4	4,5	4,7	7,2	7,4	9,1	12,3	14,0	21,3	8,0
65 – vuotta / år / <i>years</i>	1,9	9,3	12,8	17,5	9,7	7,2	8,5	5,5	5,7	6,8	8,3
Parit, joilla lapsia – Par med barn – <i>Couples with children</i>	9,3	10,6	14,8	19,4	22,0	25,6	24,7	21,7	19,2	17,4	17,9
Kaikki lapset alle 7 vuotta – Alla barn under 7 år – <i>All children under 7 years</i>	4,3	4,1	6,1	8,0	6,6	9,2	7,5	7,0	6,2	4,6	6,2
Nuorin alle 7 vuotta – Det yngsta under 7 år – <i>Youngest child under 7 years</i>	2,4	2,8	4,6	4,2	5,4	5,5	4,7	3,2	2,4	2,8	3,7
Nuorin 7–12 vuotta – Det yngsta 7–12 år – <i>Youngest child 7–12 years</i>	1,4	2,0	3,0	4,0	6,7	7,2	8,9	6,7	6,2	6,3	5,0
Nuorin 13–17 vuotta – Det yngsta 13–17 år – <i>Youngest child 13–17 years</i>	1,2	1,6	1,1	3,2	3,3	3,8	3,6	4,7	4,5	3,7	2,9
Muut kotitaloudet – Övriga hushåll – <i>Other households</i>	6,0	9,0	8,4	11,1	12,3	13,1	15,4	16,6	13,1	11,1	11,3
Yhteensä – Totalt – <i>Total</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

16. Saatujen tulonsiirtojen rakenne desiiiryhmittäin 2004. Desiiiryhmät on muodostettu henkilöiden kesken kotitalouden kulutusyksikköä kohti lasketun käytettävissä olevan tulon mukaan.
De erhållna transfereringarnas struktur i decilgrupperna 2004. Decilgrupperna har bildats utgående från personer efter hushållens disponibel per konsumtionsenhet.
Current transfers received: Decile groups have been ordered from persons according to households' disposable income per consumption unit 2004.

Keskiarvo – Medeltal – Mean, €	Desiiiryhmät – Decilgrupper – Decile groups										Kaikki koti- taloudet Samtliga hushåll All hou- seholds
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	
Kotitalouksia haastattelussa – Hushåll i intervjun – Number of households interviewed	1 227	974	970	1 020	1 012	1 003	1 016	1 114	1 249	1 644	11 229
Kotitalouksia perusjoukossa – Hushåll i populationen – Number of households in population, 1000	315,8	276,6	256,3	230,5	225,7	221,0	211,9	221,0	228,6	227,5	2 415,0
Henkilöitä perusjoukossa – Personer i populationen – Persons in population	516,4	515,8	516,3	516,4	515,9	515,7	516,4	516,2	515,9	515,8	5 160,8
Kotitalouden keskipöytä – Hushållets medelstorlek – Average size of households	1,64	1,87	2,01	2,24	2,29	2,33	2,44	2,34	2,26	2,27	2,14
Aikuisia keskimäärin – Vuxna i medeltal – Average number of adults	1,28	1,46	1,55	1,72	1,71	1,75	1,86	1,90	1,89	1,92	1,68
Lapsia keskimäärin – Barn i medeltal – Average number of children	0,36	0,41	0,46	0,52	0,58	0,58	0,58	0,44	0,37	0,34	0,46
Kulutusyksiköitä keskimäärin – Konsumtionsenheter i medeltal – Average number of consumption units	1,26	1,37	1,44	1,54	1,56	1,58	1,63	1,60	1,57	1,58	1,50
Ammatissa toimivia keskimäärin – Yrkesverksamma i medeltal – Average number of economically active household members	0,20	0,38	0,55	0,78	0,98	1,10	1,25	1,36	1,49	1,53	0,91
1. Sairausajan toimeentuloturva – Utkomstskydd under sjukdomstid – Income maintenance during illness	147	169	134	111	211	154	193	161	280	177	172
2. Toimintarajoitteisuuteen liittyvä tuki – Stöd vid funktionsbegränsning – Support related to disability	876	1 194	1 609	1 152	1 598	1 676	1 542	1 814	1 567	1 338	1 410
3. Vanhuuden turva – Utkomstskydd under ålderdomen – Old-age security	1 729	4 771	5 463	6 716	5 408	4 418	4 778	4 257	3 943	6 338	4 682
4. Lesken ja muiden omaisten tuki – Stöd för änka/änkling och andra anhöriga – Survivors' benefits	230	757	923	703	625	665	408	509	437	650	586
5. Lapsiperheiden etuudet – Förmåner till barnfamiljer – Benefits to families with children	1 011	1 136	1 269	1 458	1 279	1 291	1 305	942	792	665	1 112
6. Työttömyysturva – Utkomstskydd för arbetslösa – Unemployment security	2 208	1 955	1 677	1 359	1 230	1 449	1 296	1 338	921	758	1 463
7. Asumisen tuet – Stöd för boende – Housing support	1 398	795	323	188	79	62	45	47	20	15	351
8. Opintoetuudet – Studieförmåner – Student benefits	664	343	269	201	122	140	105	103	68	170	239
9. Muu toimeentuloturva – Annat utkomstskydd – Other income maintenance	693	363	135	76	53	27	19	48	15	3	169
Muut saadut tulonsiirrot – Andra erhållna transfereringar – Other current transfers received	227	324	305	378	229	234	240	205	296	345	278
Saadut tulonsiirrot yhteensä – Erhållna transfereringar sammanlagt – Current transfers received, total	9 182	11 808	12 108	12 343	10 834	10 115	9 933	9 421	8 340	10 459	10 463
Maksetut tulonsiirrot – Betalda transfereringar – Current transfers paid	1 171	2 530	4 218	5 800	7 724	9 600	11 953	13 865	17 601	35 927	10 413
Käytettävissä olevat tulot – Disponibel inkomst – Disposable income	11 348	17 001	20 899	25 450	28 753	32 377	37 107	40 916	46 934	79 049	32 620
Tuotannon tekijätulot – Faktorinkomst – Factor income	3 337	7 723	13 010	18 906	25 643	31 861	39 127	45 360	56 195	104 517	32 570
Bruttotulot – Bruttoinkomst – Gross income	12 518	19 531	25 117	31 249	36 477	41 976	49 059	54 781	64 535	114 976	43 033

**17. Saatujen tulonsiirtojen rakenne kotitalouden elinvaiheen mukaan 2004.
De erhållna transfereringarnas struktur efter hushållens livsfas 2004.
Current transfers received: structure by stage of life cycle 2004.**

Keskiarvo – Medeltal – Mean, €	Yhden hengen taloudet – Enpersonshushåll – One-person households				Yksinhuoitaja- taloudet Ensamförsör- jarkhushåll Single- parent households	Lapsettomat parit – Par utan barn – Childless couples			
	Vuotta – År – Years			Yhteensä Totalt Total		Vuotta – År – Years			Yhteensä Totalt Total
	-34	35-64	65-			-34	35-64	65-	
Kotitalouksia haastattelussa – Hushåll i intervjun – Number of households interviewed	753	1 027	610	2 390	318	660	2 132	959	3 751
Kotitalouksia perusjoukossa – Hushåll i populationen – Number of households in population, 1000	229,9	381,3	315,2	926,5	82,8	153,5	347,5	201,3	702,3
Kotitalouden keskkoko – Hushållets medelstorlek – Average size of households	1,00	1,00	1,00	1,00	2,60	2,00	2,00	2,00	2,00
Aikuisia keskimäärin – Vuxna i medeltal – Average number of adults	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	2,00	2,00	2,00	2,00
Lapsia keskimäärin – Barn i medeltal – Average number of children	0,00	0,00	0,00	0,00	1,60	0,00	0,00	0,00	0,00
Kulutussyksiköitä keskimäärin – Konsumtionsenheter i medel- tal – Average number of consumption units	1,00	1,00	1,00	1,00	1,58	1,50	1,50	1,50	1,50
Ammatissa toimivia keskimäärin – Yrkesverksamma i medel- tal – Average number of economically active household members	0,59	0,59	0,00	0,39	0,67	1,42	1,34	0,05	0,99
1. Sairausajan toimeentuloturva – Utkomstskydd under sjukdomstid – Income maintenance during illness	88	167	0	90	152	109	361	3	204
2. Toimintarajoitteisuuteen liittyvä tuki – Stöd vid funktionsbegränsning – Support related to disability	414	2 041	372	1 069	669	214	3 353	1 033	2 002
3. Vanhuuden turva – Utkomstskydd under ålderdomen – Old-age security	1	956	10 794	4 066	56	0	3 443	26 093	9 183
4. Lesken ja muiden omaisten tuki – Stöd för änka/änkling och andra anhöriga – Survivors' benefits	2	440	2 755	1 119	554	10	175	126	125
5. Lapsiperheiden etuudet – Förmåner till barnfamiljer – Benefits to families with children	8	8	0	5	5 085	13	11	0	9
6. Työttömyysturva – Utkomstskydd för arbetslösa – Unemployment security	726	1 833	80	962	1 529	1 040	2 731	594	1 749
7. Asumisen tuet – Stöd för boende – Housing support	728	377	365	460	1 329	733	51	42	198
8. Opintoetuudet – Studieförmåner – Student benefits	821	27	1	215	176	1 265	58	1	306
9. Muu toimeentuloturva – Annat utkomstskydd – Other income maintenance	315	222	65	192	469	220	40	40	80
Muut saadut tulonsiirrot – Andra erhållna transfereringar – Other current transfers received	489	177	221	269	329	586	159	202	265
Saadut tulonsiirrot yhteensä – Erhållna transfereringar sam- manlagt – Current transfers received, total	3 591	6 247	14 653	8 448	10 348	4 190	10 385	28 134	14 118
Maksetut tulonsiirrot – Betalda transfereringar – Current transfers paid	3 983	6 959	3 070	4 897	6 186	11 790	15 609	7 192	12 362
Käytettävissä olevat tulot – Disponibel inkomst – Disposable income	14 672	20 787	16 131	17 686	24 973	35 473	42 916	30 368	37 693
Tuotannontekijätulot – Faktorinkomst – Factor income	15 065	21 499	4 549	14 135	20 811	43 073	48 140	9 426	35 936
Bruttotulot – Bruttoinkomst – Gross income	18 655	27 746	19 202	22 583	31 158	47 263	58 524	37 560	50 054

(17. jatk. – forts. – cont.)

Keskiarvo – Medeltal – Mean, €	Parit, joilla lapsia – Par med barn – Couples with children					Yhteensä Totalt Total	Muut Övriga Others
	Kaikki lapset alle 7 v Alla barn under 7 år All children under 7 years	Nuorin alle 7 v Det yngsta under 7 år Youngest child under 7 years	Nuorin 7–12 v Det yngsta 7–12 år Youngest child 7–12 years	Nuorin 13–17 v Det yngsta 13–17 år Youngest child 13–17 years			
Kotitalouksia haastattelussa – Hushåll i intervjun – Number of households interviewed	785	577	769	546	2 677	2 093	
Kotitalouksia perusjoukossa – Hushåll i populationen – Number of households in population, 1000	150,4	90,0	120,1	70,8	431,3	272,1	
Kotitalouden keskimääräinen – Hushållets medelstorlek – Average size of households	3,52	4,92	4,03	3,35	3,93	3,38	
Aikuisia keskimäärin – Vuxna i medeltal – Average number of adults	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,86	
Lapsia keskimäärin – Barn i medeltal – Average number of children	1,52	2,92	2,03	1,35	1,93	0,52	
Kulutussyksiköitä keskimäärin – Konsumtionsenheter i medeltal – Average number of consumption units	1,96	2,43	2,20	2,13	2,15	2,14	
Ammatissa toimivia keskimäärin – Yrkesverksamma i medeltal – Average number of economically active household members	1,41	1,56	1,77	1,70	1,59	1,52	
1. Sairausajan toimeentuloturva – Utkomstskydd under sjukdomstid – Income maintenance during illness	115	153	158	283	163	390	
2. Toimintarajoitteisuuteen liittyvä tuki – Stöd vid funktionsbegränsning – Support related to disability	234	436	855	1 746	697	2 402	
3. Vanhuuden turva – Utkomstskydd under ålderdomen – Old-age security	4	4	179	412	120	3 806	
4. Lesken ja muiden omaisten tuki – Stöd för änka/änkling och andra anhöriga – Survivors' benefits	5	115	234	55	100	744	
5. Lapsiperheiden etuudet – Förmåner till barnfamiljer – Benefits to families with children	5 903	6 717	3 021	1 669	4 575	1 031	
6. Työttömyysturva – Utkomstskydd för arbetslösa – Unemployment security	1 315	1 871	1 583	1 929	1 607	2 181	
7. Asumisen tuet – Stöd för boende – Housing support	290	312	128	71	214	293	
8. Opintoetuudet – Studieförmåner – Student benefits	207	155	91	96	146	315	
9. Muu toimeentuloturva – Annat utkomstskydd – Other income maintenance	222	159	62	53	136	283	
Muut saadut tulonsiirrot – Andra erhållna transfereringar – Other current transfers received	488	284	213	120	309	281	
Saadut tulonsiirrot yhteensä – Erhållna transfererin- gar sammanlagt – Current transfers received, total	8 782	10 208	6 524	6 435	8 066	11 726	
Maksetut tulonsiirrot – Betalda transfereringar – Current transfers paid	13 776	16 176	19 972	19 149	16 884	15 197	
Käytettävissä olevat tulot – Disponibel inkomst – Disposable income	40 617	48 459	54 186	52 519	47 985	48 345	
Tuotannontekijätulot – Faktorinkomst – Factor income	45 610	54 426	67 634	65 233	56 804	51 816	
Bruttotulot – Bruttoinkomst – Gross income	54 392	64 634	74 158	71 668	64 869	63 542	

**18. Saatujen tulonsiirtojen rakenne sosioekonomisen aseman mukaan 2004.
De erhållna transfereringarnas struktur efter socioekonomisk ställning 2004.
Current transfers received: structure by socio-economic group 2004.**

Keskianvo – Medeltal – Mean, €	Ylemmät toimi- henkilöt Högre tjänstemän Upper-level salaried employees	Alemmat toimi- henkilöt Lägre tjänstemän Lower-level salaried employees	Työn- tekijät Arbetare Workers	Maatalous- yrittäjät Jords- bruksföre- tagare Employers and own- account workers in agriculture	Muut yrittäjät Övriga företagare Other employers and own- account workers	Eläkeläiset Pensionärer Pensioners	Työttömät Arbetslösa Unem- ployed	Muut Övriga Others	Kaikki koti- taloudet Samtliga hushåll All hou- seholds
Kotitalouksia haastattelussa – Hushåll i intervjun – Number of households interviewed	1 956	1 687	1 895	854	1 349	2 415	531	542	11 229
Kotitalouksia perusjoukossa – Hushåll i populationen – Number of households in population, 1000	380,2	411,0	464,6	47,6	137,0	720,5	132,9	121,2	2 415,0
Kotitalouden keskikoko – Hushållets medelstorlek – Average size of households	2,64	2,36	2,49	3,39	2,71	1,47	1,76	1,66	2,14
Aikuisia keskimäärin – Vuxna i medeltal – Average number of adults	1,88	1,74	1,85	2,35	1,95	1,45	1,34	1,33	1,68
Lapsia keskimäärin – Barn i medeltal – Average number of children	0,77	0,62	0,64	1,04	0,76	0,02	0,42	0,33	0,46
Kulutussyksiköitä keskimäärin – Konsumtionsenheter i medeltal – Average number of consumption units	1,70	1,59	1,64	2,05	1,74	1,23	1,31	1,27	1,50
Ammatissa toimivia keskimäärin – Yrkesverksamma i medeltal – Average number of economically active household members	1,56	1,42	1,47	1,81	1,60	0,04	0,05	0,04	0,91
1. Sairausajan toimeentuloturva – Utkomstskydd under sjukdomstid – Income maintenance during illness	113	130	230	590	278	81	212	491	172
2. Toimintarajoitteisuuteen liittyvä tuki – Stöd vid funktionsbegränsning – Support related to disability	663	793	907	1 315	687	2 971	408	454	1 410
3. Vanhuuden turva – Utkomstskydd under ålderdomen – Old-age security	810	681	780	2 034	1 133	13 915	336	293	4 682
4. Lesken ja muiden omaisten tuki – Stöd för änka/änkling och andra anhöriga – Survivors' benefits	107	338	235	223	122	1 428	337	212	586
5. Lapsiperheiden etuudet – Förmåner till barnfamiljer – Benefits to families with children	1 770	1 403	1 621	2 148	1 654	48	1 094	1 437	1 112
6. Työttömyysturva – Utkomstskydd för arbetslösa – Unemployment security	800	1 134	1 356	502	898	1 054	7 837	1 522	1 463
7. Asumisen tuet – Stöd för boende – Housing support	91	174	190	73	195	312	1 464	1 672	351
8. Opintoetuudet – Studieförmåner – Student benefits	302	203	166	139	259	7	129	1 960	239
9. Muu toimeentuloturva – Annat utkomstskydd – Other income maintenance	15	64	104	18	97	86	1 335	611	169
Muut saadut tulonsiirrot – Övriga erhållna transfereringar – Other current transfers received	351	283	200	195	320	213	302	685	278
Saadut tulonsiirrot yhteensä – Erhållna transfereringar sammanlagt – Other current transfers received	5 022	5 203	5 791	7 236	5 642	20 116	13 455	9 337	10 463
Maksetut tulonsiirrot – Betalda transfereringar – Current transfers received, total	22 683	10 970	10 022	10 881	21 276	4 714	2 349	1 789	10 413
Käytettävissä olevat tulot – Disponibel inkomst – Disposable income	52 047	34 432	33 336	45 314	55 570	22 075	15 081	13 762	32 620
Tuotannontekijätulot – Faktorinkomst – Factor income	69 709	40 200	37 567	48 959	71 204	6 672	3 975	6 214	32 570
Bruttotulot – Bruttoinkomst – Gross income	74 730	45 402	43 359	56 195	76 846	26 789	17 430	15 552	43 033

19. Kotitalouksien tulojen keskivirheet sosioekonomisen aseman mukaan 2004.
Medelfel för hushållens inkomster efter socioekonomisk ställning 2004.
Household income: standard errors by socio-economic group 2004

Sosioekonominen pääryhmä Socioekonomisk huvudgrupp Socio-economic main group	Kotitalouksia perusjoukossa Hushåll i populationen Households in population, 1000	Keski- virhe Medelfel Standard error, %	Palkka- ja yrittäjätulot Löner och företagar- inkomst Earnings		Omaisustulot Kapitalinkomst Income from property		Saadut tulonsiirrot Erhållna transfereringar Current transfers received		Maksetut tulo- siirrot Betalda transfereringar Current transfers paid		Käytettävissä olevat tulot Disponibel inkomst Disposable income	
			Keski- arvo Medeltal Mean, €	Keski- virhe Medelfel Standard error, %	Keski- arvo Medeltal Mean, €	Keski- virhe Medelfel Standard error, %	Keski- arvo Medeltal Mean, €	Keski- virhe Medelfel Standard error, %	Keski- arvo Medeltal Mean, €	Keski- virhe Medelfel Standard error, %	Keski- arvo Medeltal Mean, €	Keski- virhe Medelfel Standard error, %
Kaikki kotitaloudet Samtliga hushåll All households	2 415,0	0,55	26 243	0,77	6 327	7,75	10 463	0,90	10 413	1,67	32 620	1,15
Ylemmät toimihenkilöt Högre tjänstemän Upper-level salaried employees	380,2	2,39	60 724	1,27	8 985	26,25	5 022	3,50	22 683	3,57	52 047	3,35
Alemmat toimihenkilöt Lägre tjänstemän Lower-level salaried employees	411,0	2,69	35 637	1,30	4 563	26,09	5 203	3,87	10 970	3,66	34 432	2,64
Työntekijät Arbetare Workers	464,6	2,43	34 645	1,23	2 922	3,43	5 791	3,28	10 022	1,41	33 336	1,09
Maatalousyrittäjät Lantbruksföretagare Self-employed persons in agriculture	47,6	3,85	39 008	3,12	9 951	6,30	7 236	4,25	10 881	3,58	45 314	2,65
Muut yrittäjät Övriga företagare Other self-employed persons	137,0	3,70	40 927	2,87	30 277	13,70	5 642	5,04	21 276	7,31	55 570	5,32
Eläkeläiset Pensionärer Pensioners	720,5	1,32	1 719	8,06	4 953	3,70	20 116	1,00	4 714	2,16	22 075	1,18
Työttömät Arbetslösa Unemployed	132,9	4,68	2 552	9,05	1 423	10,49	13 455	2,29	2 349	4,16	15 081	2,33
Muut Övriga Others	121,2	5,37	4 151	7,39	2 063	25,52	9 337	4,66	1 789	10,94	13 762	4,81

Tulonsaajakohtaiset taulukot
Individtabeller
Individual tables

**20. Ammatissa toimivien lukumäärä ja tulotaso sosioekonomisen aseman mukaan 2004.
Antal yrkesverksamma och inkomstnivå efter socioekonomisk ställning 2004.
Number and income level of economically active by socio-economic group 2004.**

Sosioekonominen asema Socioekonomisk ställning Socio-economic group	Lukumäärä – Antal – Number		Tulotaso – Inkomstnivå – Income level, €										
	Haastattelussa I intervjun In interview	Perusjoukossa I populationen In population, 1000	Palkat Löner Wages and salaries	Yrittäjätulot Företagar- inkomst Entrepreneurial income	Omaisuu- tulot Kapitalin- komst Income from property	Tuotannontekijätulot Faktorinkomst Factor income		Keskiarvon Medeltal Mean	Keskiarvon Medeltal Mean	Keskiarvon Medeltal Mean	Keskiarvon Medeltal Mean	Mediaani Median Median	Keskiarvon keskiarvo Medeltal av medel- värde Standard error of the mean, %
			Keskiarvo Medeltal Mean	Keskiarvo Medeltal Mean	Keskiarvo Medeltal Mean	Keskiarvo Medeltal Mean	Mediaani Median Median						
Kaikki ammatissa toimivat – Samtliga yrkesverksamma – All economically active	13 050	2 208,3	25 329	2 192	2 889	30 410	25 363						1,7
1. Yrittäjät ja avustavat perheenjäsenet – Företagare och medhjälpande familje medlemmar – Self-employed persons and unpaid family workers	3 790	319,0	7 058	13 856	10 648	31 562	19 673						4,6
11. Maatalousyrittäjät – Jordbruksföretagare – Self-employed persons in agriculture	1 450	85,2	1 352	17 671	2 330	21 353	16 287						5,2
111. Maataloustyönantajat – Lantsbruksarbetsgivare – Employers in agriculture	193	10,5	3 779	22 917	6 934	33 630	23 685						9,0
112. Maatalouden yksinäisyrittäjät – Lantbruksensamföretagare – Farmers on own-account	1 257	74,8	1 011	16 935	1 684	19 630	15 475						5,5
12. Muut yrittäjät – Övriga företagare – Other self-employed persons	2 340	233,7	9 139	12 465	13 682	35 285	21 393						5,4
121. Pientyönantajat – Småföretagare – Small employers	670	62,7	10 072	13 929	9 846	33 847	29 005						3,8
122. Muut työnantajat – Övriga arbetsgivare – Other employers	300	34,0	23 928	7 339	57 086	88 353	48 062						12,1
123. Yksinäisyrittäjät – Ensamföretagare – Own-account workers	1 156	110,5	4 079	12 093	3 999	20 171	14 400						5,0
124. Vapaiden ammattien harjoittajat – Fria yrkesutövare – Self-employed persons in liberal occupations	214	26,5	9 061	17 120	7 467	33 648	19 673						15,2
2. Palkansaajat – Löntagare – Employees	9 260	1 889,3	28 414	223	1 579	30 216	25 810						1,9
21. Ylemmät toimihenkilöt – Högre tjänstemän – Upper-level salaried employees	2 728	505,9	41 269	364	3 739	45 372	37 799						4,1
211. Johtotehtävissä toimivat ylemmät toimihenkilöt – Högre tjänstemän i ledande ställning – Senior officials and upper management	923	146,1	53 907	287	5 435	59 629	48 932						6,1
212. Suunnittelu- ja tutkimustehtävissä toimivat ylemmät toimihenkilöt – Högre tjänstemän inom planering och forskning – Senior officials and employees in research and planning	716	153,2	37 486	224	847	38 557	36 926						1,6
213. Opetustehtävissä toimivat ylemmät toimihenkilöt – Högre tjänstemän inom utbildning – Senior officials and employees in education and training	579	106,5	31 776	287	7 920	39 982	31 308						17,9
214. Muut ylemmät toimihenkilöt – Övriga högre tjänstemän – Other senior officials and employees	510	100,1	38 709	774	1 244	40 727	33 432						2,8

20. (jatk. – forts. – cont.)

Sosioekonominen asema Socioekonomisk ställning Socio-economic group	Lukumäärä – Antal – Number		Tulotaso – Inkomstnivå – Income level, €					
	Haastatte- lussa i intervjun In interview	Perus- joukossa i populatio- nen In populati- on, 1000	Palkat Löner Wages and salaries	Yrittäjätulot Företagar- inkomst Entrepre- neurial income	Omaisuu- tulot Kapitalin- komst Income from property	Tuotannon- tehtävätulot Faktorinkomst Factor income		Keskiarvon keskivirhe Medelfel av medel- värde Standard error of the mean, %
			Keskiarvo Medeltal Mean	Keskiarvo Medeltal Mean	Keskiarvo Medeltal Mean	Keskiarvo Medeltal Mean	Mediaani Median Median	
22. Aiemmat toimihenkilöt – Lägre tjänstemän – Lower-level salaried employees	3 471	716,9	24 479	158	1 261	25 898	24 065	2,7
221. Työnjohtotehtävissä toimivat alemmat toimihenkilöt – Lägre tjänstemän i förmansställning – Supervisors	594	127,0	29 647	241	1 004	30 891	30 085	1,7
222. Itsenäistä toimistotyötä tekevät alemmat toimihenkilöt – Lägre tjänstemän med självständigt kontorsarbete – Lower-level salaried employees, independent work	1 337	277,5	23 590	165	449	24 204	23 356	1,3
223. Epäitsenäistä toimistotyötä tekevät alemmat toimihenkilöt – Lägre tjänstemän med osjälvständigt kontorsarbete – Lower-level salaried employees, routine work	186	36,7	21 852	130	856	22 838	22 036	3,3
224. Muut alemmat toimihenkilöt – Övriga lägre tjänstemän – Other lower-level salaried employees	1 354	275,7	23 343	118	2 250	25 710	23 636	6,9
23. Työntekijät – Arbetare – Workers	3 061	666,6	22 891	184	282	23 357	22 987	0,9
231. Maataloustyöntekijät – Lantbruksarbetare – Workers in agriculture, forestry, etc.	166	28,8	15 942	530	218	16 689	16 892	5,1
232. Teollisuustyöntekijät – Industriarbetare – Manufacturing workers	1 362	305,7	25 694	168	352	26 214	25 627	1,2
233. Muut tuotantotyöntekijät – Övriga produktionsarbetare – Other production workers	511	107,0	21 764	152	157	22 073	21 799	2,0
234. Jakelu- ja palvelutyöntekijät – Distributions- och servicearbetare – Distribution and service workers	1 022	225,0	20 507	178	254	20 939	20 075	1,5

21 a. Ammatissa toimivien tuotannontekijätulojen jakautuminen desiiiryhmittäin sosioekonomisen aseman mukaan 2004, desiiilien ylärajat. Desiiiryhmät on muodostettu tuotannontekijätulojen perusteella.
Fördelning av faktorinkomsterna för de yrkesverksamma efter decilgrupp och socioekonomisk ställning 2004, övre gränser för deciler. Decilgrupperna har bildats på basis av faktorinkomsterna.
Distribution of factor income of the economically active by decile group according to socio-economic group in 2004, upper limits of deciles. The decile groups were formed according to factor income.

Sosioekonominen asema Socioekonomisk ställning Socio-economic group	Desiiilin yläraja – Decils övre gräns – Upper limit of decile, €									
	Desiiiryhmät – Decilgrupper – Decile groups									
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Kaikki ammatissa toimivat – Samtliga yrkesverksamma – All economically active	11 471	16 736	20 232	22 977	25 363	28 457	32 237	37 827	47 982	..
1. Yrittäjät ja avustavat perheenjäsenet – Företagare och medhjälpande familjemedlemmar – Self-employed persons and unpaid family workers	2 861	7 118	11 218	15 240	19 673	25 391	32 390	42 707	61 217	..
11. Maatalousyrittäjät – Jordbruksföretagare – Self-employed persons in agriculture	3 203	6 035	10 211	13 084	16 287	19 722	25 338	31 766	43 114	..
12. Muut yrittäjät – Övriga företagare – Other self-employed persons	2 824	7 520	12 090	16 653	21 393	27 533	35 249	46 257	67 206	..
2. Palkansaajat – Löntagare – Employees	13 425	18 306	21 176	23 537	25 810	28 694	32 229	37 313	46 241	..
21. Ylemmät toimihenkilöt – Högre tjänstemän – Upper-level salaried employees	21 285	26 416	30 593	34 198	37 799	42 153	47 052	54 980	67 875	..
22. Alemmat toimihenkilöt – Lägre tjänstemän – Lower-level salaried employees	14 012	18 180	20 764	22 439	24 065	25 878	28 172	31 392	36 635	..
23. Työntekijät – Arbetare – Workers	10 888	14 776	18 355	20 546	22 987	24 984	27 530	30 590	35 799	..

21 b. Ammatissa toimivien tuotannontekijätulojen jakautuminen desiiiryhmittäin sosioekonomisen aseman mukaan 2004, tulojen prosenttijakauma. Desiiiryhmät on muodostettu tuotannontekijätulojen perusteella.
Fördelning av faktorinkomsterna för de yrkesverksamma efter decilgrupp och socioekonomisk ställning 2004, procentfördelning av inkomster. Decilgrupperna har bildats på basis av faktorinkomsterna.
Distribution of factor income of the economically active by decile group according to socio-economic group in 2004, percentage distribution of income. The decile groups were formed on the basis of factor income.

Sosioekonominen asema Socioekonomisk ställning Socio-economic group	Tulojen prosenttijakauma – Procentuell fördelning av inkomst – Percentage distribution of income										
	Desiiiryhmät – Decilgrupper – Decile groups										
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	Yhteensä Totalt Total
Kaikki ammatissa toimivat – Samtliga yrkesverksamma – All economically active	2,4	4,6	6,1	7,1	8,0	8,8	10,0	11,4	13,9	27,7	100,0
1. Yrittäjät ja avustavat perheenjäsenet – Företagare och medhjälpande familjemedlemmar – Self-employed persons and unpaid family workers	0,3	1,6	3,0	4,2	5,6	7,0	9,1	11,8	15,9	41,6	100,0
11. Maatalousyrittäjät – Jordbruksföretagare – Self-employed persons in agriculture	0,6	2,2	3,8	5,5	6,9	8,5	10,4	13,2	17,3	31,7	100,0
12. Muut yrittäjät – Övriga företagare – Other self-employed persons	0,2	1,4	2,8	4,0	5,4	7,0	8,9	11,7	15,5	43,1	100,0
2. Palkansaajat – Löntagare – Employees	3,3	5,3	6,6	7,4	8,2	9,0	10,1	11,5	13,7	25,0	100,0
21. Ylemmät toimihenkilöt – Högre tjänstemän – Upper-level salaried employees	3,5	5,3	6,4	7,1	7,9	8,9	9,7	11,2	13,3	26,7	100,0
22. Alemmat toimihenkilöt – Lägre tjänstemän – Lower-level salaried employees	4,1	6,3	7,6	8,3	9,0	9,7	10,4	11,5	13,0	20,1	100,0
23. Työntekijät – Arbetare – Workers	3,6	5,5	7,1	8,4	9,3	10,3	11,2	12,4	13,9	18,1	100,0

22 a. Palkansaajien tulotaso koulutusasteen ja sukupuolen mukaan 2004.
Löntagarnas inkomstnivå efter utbildningsnivå och kön 2004.
Income level of employees by level of education and sex 2004.

Koulutusaste Utbildningsnivå Level of education	Lukumäärä – Antal – Number						Palkat – Löner – Wages and salaries, €						Keski- arvon keskivirhe Yhteensä Medelfel av medel- värde Totalt Standard error of the mean Total, %
	Haastattelussa I intervjun In interview			Perusjoukossa, 1000 I populationen, 1000 In population, 1000			Keskiarvo Medeltal Mean			Mediaani Median Median			
	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	
Kaikki palkansaajat – Samtliga löntagare – All employees	9 260	4 502	4 758	1 889,3	943,2	946,0	28 317	32 200	24 445	25 407	29 029	23 055	0,5
Perusaste – Grundnivå – Basic education	1 379	714	665	294,2	155,7	138,5	23 311	26 084	20 192	22 777	25 676	20 368	1,3
Keskiaste – Mellannivå – Upper secondary education	3 955	2 042	1 913	850,6	463,9	386,7	24 064	27 019	20 519	23 153	25 898	20 486	0,8
Alin korkea-aste – Lägsta utbildning på högre nivå – Lowest level of tertiary education	1 681	606	1 075	326,1	116,4	209,7	30 226	36 679	26 642	27 578	33 609	25 420	1,1
Alempi korkeakouluaste – Lägre högskolenivå – Undergraduate level	984	480	504	190,2	91,4	98,7	33 554	39 869	27 704	29 402	37 168	25 610	1,7
Ylempi korkeakouluaste – Högre högskolenivå – Graduate level	1 118	563	555	206,7	102,4	104,2	42 303	49 365	35 362	38 062	44 427	33 292	1,6
Tutkijakoulutusaste – Forskarutbildningsnivå – Postgraduate level	143	97	46	21,5	13,3	8,3	55 298	60 465	47 017	47 179	52 671	40 542	4,8

22 b. Palkansaajien tulotaso koulutusasteen ja sukupuolen mukaan 2004: kokopäivätyö, 12 kuukautta.
Löntagarnas inkomstnivå efter utbildningsnivå och kön 2004: heltidsarbete, 12 månader.
Income level of employees by level of education and sex 2004: full-time work, 12 months.

Koulutusaste Utbildningsnivå Level of education	Lukumäärä – Antal – Number						Palkat – Löner – Wages and salaries, €						Keski- arvon keskivirhe Yhteensä Medelfel av medel- värde Totalt Standard error of the mean Total, %
	Haastattelussa I intervjun In interview			Perusjoukossa, 1000 I populationen, 1000 In population, 1000			Keskiarvo Medeltal Mean			Mediaani Median Median			
	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	
Kaikki palkansaajat – Samtliga löntagare – All employees	6 868	3 545	3 323	1 404,2	740,4	663,7	32 183	35 924	28 009	28 396	31 681	25 340	0,5
Perusaste – Grundnivå – Basic education	940	506	434	206,1	112,6	93,5	26 730	29 512	23 379	25 123	28 067	22 614	1,1
Keskiaste – Mellannivå – Upper secondary education	2 706	1 502	1 204	587,9	343,4	244,5	27 964	30 707	24 109	25 817	28 855	23 187	0,7
Alin korkea-aste – Lägsta utbildning på högre nivå – Lowest level of tertiary education	1 375	530	845	271,4	103,1	168,3	32 355	38 253	28 741	29 742	34 405	26 607	1,1
Alempi korkeakouluaste – Lägre högskolenivå – Undergraduate level	785	413	372	148,0	76,8	71,2	37 271	42 760	31 352	33 449	39 744	27 989	1,6
Ylempi korkeakouluaste – Högre högskolenivå – Graduate level	938	510	428	172,8	93,2	79,6	45 565	51 181	38 991	40 847	45 535	35 905	1,6
Tutkijakoulutusaste – Forskarutbildningsnivå – Postgraduate level	124	84	40	18,0	11,3	6,7	59 470	64 840	50 422	52 301	56 821	43 904	4,6

**23 a. Palkansaajien tulotaso toimialan ja sukupuolen mukaan 2004.
Löntagarnas inkomstnivå efter näringsgren och kön 2004.
Income level of employees by industry and sex 2004.**

Toimiala Näringsgren Industry	Lukumäärä – Antal – Number						Palkat – Löner – Wages and salaries, €						
	Haastattelussa I intervjun In interview			Perusjoukossa, 1000 I populationen, 1000 In population, 1000			Keskiarvo Medeltal Mean			Mediaani Median Median,			Keski- arvon keskivirhe Yhteensä Medelfel av medel- värde Totalt Standard error of the mean Total, %
	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Mie- het Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	
Kaikki palkansaajat – Samtliga löntagare – All employees	9 260	4 502	4 758	1 889,3	943,2	946,0	28 317	32 200	24 445	25 407	29 029	23 055	
A, B Maa- ja metsätalous – Jord- och skogsbruk – Agriculture and forestry	199	147	52	33,0	24,8	8,2	20 034	20 635	18 215	19 541	20 225	17 799	5,2
C–E Teollisuus – Tillverkning – Manufacturing	2 039	1 432	607	430,4	306,0	124,4	31 907	33 962	26 853	28 606	30 202	24 881	1,1
F Rakentaminen – Byggsamhet – Construction	574	530	44	119,3	110,7	8,6	24 624	24 852	21 672	24 254	24 683	21 369	2,0
G–H Kauppa, majoitus- ja ravitsemistoiminta – Handel, hotell- och restaurangverksamhet – Wholesale and retail trade, hotels and restaurants	1 209	525	684	262,5	117,9	144,6	25 053	29 814	21 169	22 105	25 709	19 869	1,7
I Kuljetus ja tietoliikenne – Trans- port, post och telekommunikation- er – Transport and communication	658	460	198	140,1	100,4	39,7	31 371	33 145	26 888	27 560	28 855	25 549	2,5
J, K Rahoitustoiminta, kiinteistö- palvelut, liike-elämän palvelut – Finansiering, fastighets- verksamhet, företagstjänster – Finance, real estate and business activities	1 117	547	570	225,1	111,7	113,4	31 469	36 901	26 120	27 554	33 143	23 568	1,8
L Julkinen hallinto ja maan- puolustus – Offentlig förvaltning och försvar – Public administration and defense	582	279	303	117,8	56,9	60,9	30 690	35 527	26 167	28 371	34 099	24 213	1,9
M Koulutus – Utbildning – Education	812	262	550	147,4	48,0	99,4	29 713	34 175	27 558	28 650	32 225	26 496	1,9
N Terveys- ja sosiaalipalvelut – Hälsa-, sjuk- och socialvård – Health and social welfare services	1 635	170	1 465	321,1	34,9	286,3	24 386	32 989	23 337	23 207	26 976	22 886	1,2
O–X Muut – Övriga – Others	435	150	285	92,5	31,9	60,6	24 694	29 416	22 213	23 447	28 038	21 859	2,8

23 b. Palkansaajien tulotaso toimialan ja sukupuolen mukaan 2004: kokopäivätyö, 12 kuukautta.
Löntagarnas inkomstnivå efter näringsgren och kön 2004: heltidsarbete, 12 månader.
Income level of employees by industry and sex 2004: full-time work, 12 months.

Toimiala Näringsgren Industry	Lukumäärä – Antal – Number						Palkat – Löner – Wages and salaries, €						Keski- arvon keskivirhe Yhteensä Medellfel av medel- värde Totalt Standard error of the mean Total, %
	Haastattelussa I intervjun In interview			Perusjoukossa, 1000 I populationen, 1000 In population, 1000			Keskiarvo Medeltal, Mean,			Mediaani Median Median			
	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	
Kaikki palkansaajat – Samtliga löntagare – All employees	6 868	3 545	3 323	1 404,20	740,4	663,7	32 183	35 924	28 009	28 396	31 681	25 340	0,5
A, B Maa- ja metsätalous – Jord- och skogsbruk – Agriculture and forestry	126	95	31	20,6	15,7	4,9	24 902	25 672	22 425	21 959	22 172	21 484	5,7
C–E Teollisuus – Tillverkning – Manufacturing	1 642	1 186	456	345,8	251,9	93,9	34 879	36 738	29 893	30 509	32 386	26 830	1,1
F Rakentaminen – Byggverksamhet – Construction	381	348	33	80,1	73,6	6,5	28 877	29 337	23 679	27 835	28 363	22 414	1,8
G–H Kauppa, majoitus- ja ravitsemistoiminta – Handel, hotell- och restaurangverksamhet – Wholesale and retail trade, hotels and restaurants	825	405	420	182,3	91,2	91,2	29 397	33 717	25 076	24 815	28 676	22 442	1,7
I Kuljetus ja tietoliikenne – Transport, post och telekom- munikationer – Transport and communication	506	359	147	108	78	30	35 154	37 040	30 241	30 524	32 180	27 382	2,6
J, K Rahoitustoiminta, kiinteistö- palvelut, liike-elämän palvelut – Finansiering, fastighets- verksamhet, företagartjänster – Finance, real estate and business activities	863	454	409	173,3	90,7	82,7	35 586	40 609	30 077	30 903	35 097	26 586	1,7
L Julkinen hallinto ja maan- puolustus – Offentlig förvaltning och försvar – Public administration and defense	483	242	241	97,7	50,8	46,9	33 419	37 383	29 130	31 464	35 163	25 488	1,7
M Koulutus – Utbildning – Education	595	206	389	102,4	36,5	65,9	34 714	38 487	32 627	33 811	36 063	32 127	1,6
N Terveys- ja sosiaalipalvelut – Hälsa-, sjuk- och socialvård – Health and social welfare services	1 164	139	1 025	231,6	28,9	202,8	27 167	35 834	25 933	24 915	27 802	24 494	1,2
O–X Muut – Övriga – Others	283	111	172	62,3	23,3	39	29 949	34 410	27 289	26 764	31 117	25 265	2,5

24 a. Palkansaajien tulotaso iän ja sukupuolen mukaan 2004.
Löntagarnas inkomstnivå efter ålder och kön 2004.
Income level of employees by age and sex 2004.

Ikä – Ålder – Age	Lukumäärä – Antal – Number						Palkat – Löner – Wages and salaries, €						
	Haastattelussa i intervjun In interview			Perusjoukossa, 1000 I populationen, 1000 In population, 1000			Keskiarvo Medeltal Mean			Mediaani Median Median			Keski- arvon keskivirhe Yhteensä Medelfel av medelvärde Totalt Standard er- ror of the mean Total, %
	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	
Kaikki palkansaajat – Samtliga löntagare – All employees	9 260	4 502	4 758	1 889,3	943,2	946,0	28 317	32 200	24 445	25 407	29 029	23 055	
– 24	708	415	293	140,9	76,0	64,9	15 558	16 722	14 195	14 404	15 420	13 443	2,1
25 – 34	1 756	978	778	430,4	236,1	194,3	26 053	28 848	22 657	24 495	27 591	21 561	1,1
35 – 44	2 435	1 154	1 281	515,7	259,7	256,0	30 392	34 378	26 348	26 903	30 411	24 098	1,1
45 – 54	2 844	1 231	1 613	506,5	233,5	273,0	30 880	36 188	26 341	27 250	31 939	24 420	1,0
55 –	1 517	724	793	295,8	137,9	157,9	29 680	35 616	24 496	26 209	31 473	23 296	1,5

24 b. Palkansaajien tulotaso iän ja sukupuolen mukaan 2004: kokopäivätyö, 12 kuukautta.
Löntagarnas inkomstnivå efter ålder och kön 2004: heltidsarbete, 12 månader.
Income level of employees by age and sex 2004: full-time work, 12 months.

Ikä – Ålder – Age	Lukumäärä – Antal – Number						Palkat – Löner – Wages and salaries, €						
	Haastattelussa i intervjun In interview			Perusjoukossa, 1000 I populationen, 1000 In population, 1000			Keskiarvo Medeltal Mean			Mediaani Median Median			Keski- arvon keskivirhe Yhteensä Medelfel av medelvärde Totalt Standard error of the mean Total, %
	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	
Kaikki palkansaajat – Samtliga löntagare – All employees	6 868	3 545	3 323	1 404,2	740,4	663,7	32 183	35 924	28 009	28 396	31 681	25 340	
– 24	235	171	64	45,8	30,4	15,3	21 880	22 781	20 094	21 733	22 481	20 007	2,0
25 – 34	1 257	772	485	311,1	185,8	125,3	29 377	31 596	26 086	27 291	29 357	24 070	1,1
35 – 44	1 944	985	959	415,8	219,8	196,0	33 077	36 771	28 934	29 120	32 386	26 012	1,0
45 – 54	2 384	1 083	1 301	424,8	202,0	222,8	33 331	38 633	28 526	28 914	33 994	25 549	1,0
55 –	1 048	534	514	206,7	102,4	104,3	34 528	40 521	28 640	29 920	34 921	26 051	1,5

**25 a. Palkansaajien tulotaso suuralueen¹ ja sukupuolen mukaan 2004.
Löntagarnas inkomstnivå efter storområde och kön 2004.
Income level of employees by major region¹ and sex 2004.**

Suuralue – Storområde – Major region	Lukumäärä – Antal – Number						Palkat – Löner – Wages and salaries, €						Keski- arvon keskivirhe Yhteensä Medelfel av medelvärde Totalt Standard error of the mean Total, %
	Haastattelussa I intervjun In interview			Perusjoukossa, 1000 I populationen, 1000 In population, 1000			Keskiarvo Medeltal Mean			Mediaani Median Median			
	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	
Kaikki palkansaajat – Samtliga löntagare – All employees	9 260	4 502	4 758	1 889,3	943,2	946,0	28 317	32 200	24 445	25 407	29 029	23 055	0,5
Etelä-Suomi – Södra Finland – Southern Finland	4 552	2 222	2 330	1 016,3	501,1	515,2	30 200	34 524	25 996	26 568	30 417	23 703	0,8
Länsi-Suomi – Västra Finland – Western Finland	2 364	1 163	1 201	453,2	229,4	223,8	26 462	30 642	22 176	24 531	28 633	21 346	1,0
Itä-Suomi – Östra Finland – Eastern Finland	1 143	540	603	203,7	99,3	104,4	25 194	27 560	22 945	23 752	25 193	22 993	1,5
Pohjois-Suomi – Norra Finland – Northern Finland	1 093	527	566	204,4	108,5	95,9	26 230	28 967	23 133	24 566	27 519	22 442	1,5
Ahvenanmaa – Åland	108	50	58	11,6	4,9	6,7	27 371	33 128	23 150	26 132	31 117	24 769	6,6

1 Vuoden 2003 NUTS2-luokituksen mukainen suuralue.
Storområdesindelning enligt 2003 års NUTS2-klassificering.
Classification of major areas according to the NUTS2 classification for 2003.

**25 b. Palkansaajien tulotaso suuralueen¹ ja sukupuolen mukaan 2004: kokopäivätyö, 12 kuukautta.
Löntagarnas inkomstnivå efter storområde och kön 2004: heltidsarbete, 12 månader.
Income level of employees by major region¹ and sex 2004: full-time work, 12 months.**

Suuralue – Storområde – Major region	Lukumäärä – Antal – Number						Palkat – Löner – Wages and salaries, €						Keski- arvon keskivirhe Yhteensä Medelfel av medelvärde Totalt Standard error of the mean Total, %
	Haastattelussa I intervjun In interview			Perusjoukossa, 1000 I populationen, 1000 In population, 1000			Keskiarvo Medeltal Mean			Mediaani Median Median			
	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Yhteensä Totalt Total	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	
Kaikki palkansaajat – Samtliga löntagare – All employees	6 868	3 545	3 323	1 404,2	740,4	663,7	32 183	35 924	28 009	28 396	31 681	25 340	0,5
Etelä-Suomi – Södra Finland – Southern Finland	3 474	1 784	1 690	771,8	396,4	375,3	34 087	38 481	29 445	29 742	33 367	26 249	0,8
Länsi-Suomi – Västra Finland – Western Finland	1 716	921	795	330,6	185,0	145,6	30 174	33 366	26 118	27 359	30 546	24 304	0,9
Itä-Suomi – Östra Finland – Eastern Finland	817	402	415	146,2	73,9	72,3	28 734	31 678	25 724	25 809	28 434	24 398	1,5
Pohjois-Suomi – Norra Finland – Northern Finland	787	397	390	147,5	81,0	66,5	30 138	33 086	26 545	27 596	30 938	25 119	1,5
Ahvenanmaa – Åland	74	41	33	8,0	4,0	4,0	32 252	36 769	27 697	29 649	31 117	26 132	5,3

1 Vuoden 2003 NUTS2-luokituksen mukainen suuralue.
Storområdesindelning enligt 2003 års NUTS2-klassificering.
Classification of major areas according to the NUTS2 classification for 2003.

Tulonjakotilasto sisältää tilastotietoja mm.

- tulonjaon epätasaisuudesta
- käytettävissä olevan tulon määrästä ja muodostumisesta eri väestöryhmissä
- erilaisten kotitalouksien lukumäärästä
- eri tehtävissä toimivien tulonsaajien palkka- ja yrittäjätulon määrästä.

Inkomstfördelningsstatistiken innehåller statistiska uppgifter bl.a. om

- ojämnheter i inkomstfördelning
- volym och bildning av disponibel inkomst i olika befolkningsgrupper
- antal hushåll
- olika inkomsttagarens löne- och företagarinkomst.

9 789 524 67 5819

Tilastokeskus, myyntipalvelu
PL 4C
00022 TILASTOKESKUS
puh. (09) 1734 2011
faksi (09) 1734 2500
myynti@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

Statistikcentralen, försäljning
PB 4C
00022 STATISTIKCENTRALEN
tfn (09) 1734 2011
fax (09) 1734 2500
myynti@stat.fi
www.stat.fi

Statistics Finland, Sales Services
P.O.Box 4C
FI-00022 STATISTICS FINLAND
Tel. +358 9 1734 2011
Fax +358 9 1734 2500
sales@stat.fi
www.stat.fi

ISSN 1795-5165
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 0785-9880 (print)
ISBN 952-467-581-1 (print)
ISSN 1795-8121 (pdf)
ISBN 952-467-582-X (pdf)
Tuotenumero 9274
Tuotenumero 92745 (pdf)
BI